

รายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ประจำปี 2558
วันศุกร์ที่ 24 เมษายน 2558
ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ หอประชุมกองทัพอากาศ (อาคารทองใหญ่)
ถนนพหลโยธิน กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

1. กระทรวงการคลัง (โดยนายพิทย อุทัยसाง ผู้รับมอบฉันทะ)	ถือหุ้น	1,113,931,061	หุ้น
2. ผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ จำนวน 3,321 ราย รวมผู้ถือหุ้นมาลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม จำนวน 3,322 ราย	ถือหุ้น ถือหุ้นทั้งสิ้น	511,177,346 1,625,108,407	หุ้น หุ้น

เปิดประชุมเวลา 13.30 น.

นายอารีพงศ์ ภูษณูม รองประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และรักษาการประธานกรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ("ประธาน") โดยมีกรรมการและคณะกรรมการชุดต่างๆ รวมทั้งฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม คือ

กรรมการและคณะกรรมการชุดต่างๆ

1. นายอารีพงศ์ ภูษณูม	รองประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และรักษาการประธานกรรมการ
2. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง	กรรมการอิสระ รองประธานกรรมการ และประธานกรรมการธรรมาภิบาล
3. นายคณิศ แสงสุพรรณ	กรรมการอิสระ และประธานกรรมการบริหาร
4. พลโท ชาดอุดม ติตถะสิริ	กรรมการ
5. นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์	กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
6. นายรัฐพล ภัคดีภูมิ	กรรมการอิสระ
7. นายวิโรไท สันติประภาพ	กรรมการอิสระ
8. นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ	กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ
9. พลอากาศเอก ศิวเกียรติ์ ชเยมะ	กรรมการ
10. พลอากาศเอก หม่อมหลวง สุปรีชา กมลาศน์	กรรมการอิสระ
11. นายจรัมพร โชติกเสถียร	กรรมการ และกรรมการผู้อำนวยการใหญ่

ฝ่ายบริหารบริษัท

1. นายจรัมพร โชติกเสถียร	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่
2. เรืออากาศเอก มนต์รี จำเริญ	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. เรืออากาศโท สุรพล อิศรางกูร ณ อยุธยา	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์
4. ร้อยตรี อนุสรณ์ นาคศรีชุม	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน
5. เรืออากาศโท เฉลิมพล อินทวงศ์	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง

6. เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร
7. นาวาอากาศตรี สถาพร เจริญศิริ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายปฏิบัติการ
8. นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์
รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี
9. นายธีรพล โชติชนาภิบาล ที่ปรึกษากรรมการผู้อำนวยการใหญ่
10. นายคนุช บุญนาค ที่ปรึกษากรรมการผู้อำนวยการใหญ่
11. นายรัช ตันตนันตา ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินองค์กร
12. นายพิเชษฐ์ เรียงวัฒนสุข ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารความเสี่ยง
13. นายวรเนติ หล้าพระบาง ผู้อำนวยการใหญ่สังกัดสำนักงานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และรักษาการ
กรรมการผู้จัดการบริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด
14. นายกฤตพล ฉันทฤธานนท์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายสนับสนุนการบริการธุรกิจการบิน
15. นางบุษบา สังขวิภา ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายพัฒนาการตลาดและบริการลูกค้า
16. นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัทฯ
17. นางเดือนเพ็ญ ทีชกุล ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายกลยุทธ์และแผน
18. นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว กรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้น
19. นางเพชรพริ้ง สารสิน ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายภาพลักษณ์และสื่อสารองค์กร
20. นางเบญจมาศ วิไลชนม์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารทั่วไป
21. นายพูนศักดิ์ ชุมช่วย กรรมการผู้จัดการฝ่ายครัวการบิน
22. นาวาอากาศตรี บัญชา ชุนสิทธิ์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายซ่อมใหญ่
23. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายขาย-ประเทศไทยและอินโดจีน
24. นายวิโรจน์ ศิริโหราชย์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายขาย-ภูมิภาค
25. นายชุตินทร ศรีสิทธิกรรม ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการพาณิชย์ดิจิทัล
26. นายชาย เตียมศิริ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายธุรกิจปิโตรเลียม ประกันภัย และสิ่งแวดล้อมการบิน
27. นางสาวณิศา เดชะตุงคะ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบัญชีการเงิน
28. นาวาอากาศตรี ภูริต ศรีวัฒน์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายปฏิบัติการบิน
29. นายสมนึก อ่างธรรมวงศ์ ผู้อำนวยการใหญ่สำนักงานการตรวจสอบภายใน
30. นายเกรียงศักดิ์ ศักดิ์เรืองงาม รักษาการกรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้น
31. หม่อมราชวงศ์ จิรศักดิ์ จันทรทัต รักษาการกรรมการผู้จัดการฝ่ายการพาณิชย์สินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์

ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ทำหน้าที่สังเกตการณ์การนับคะแนนเสียง

1. นางรุ่งนภา เจริญคุณวิวัฒน์
2. นายเทอดพงษ์ พงษ์ศักดิ์ศรี
3. นางสาวพัทธมน พุทธิสีมา
4. นางสาวปัทมิกา เปาอินทร์

อาสาสมัครจากผู้ถือหุ้น ทำหน้าที่กรรมการตรวจนับคะแนน

1. นางสาวณัฐวดี อินทวงศ์
2. นางสาวสมภัสสร หลิวผลวนิชย์
3. นายวิชัยภาส ตันสุวรรณรัตน์

นายอารีพงศ์ ภูข่อม ประธาน กล่าวต้อนรับผู้ถือหุ้นที่มาร่วมประชุม และกล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่กรุณาสะดวกเวลามาร่วมประชุม ซึ่งในการจัดประชุมสามัญประจำปีผู้ถือหุ้น ตามข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 34 ระบุไว้ว่า ในการประชุมผู้ถือหุ้น ต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่า 25 คน หรือมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ปัจจุบันบริษัทฯ มีทุนจดทะเบียนจำนวน 26,989,009,500 บาท แบ่งออกเป็นหุ้นสามัญจำนวน 2,698,900,950 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 10 บาท ขณะนี้มีผู้ถือหุ้นร่วมประชุมด้วยตนเอง 1,230 ราย เป็นจำนวนหุ้น 4,196,543 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 0.1923 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และมีผู้รับมอบฉันทะ 349 ราย เป็นจำนวนหุ้น 1,398,278,799 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 64.0598 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด รวมเป็นจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด 1,579 ราย เป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 1,402,475,342 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 64.2520 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ครบเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับของบริษัทฯ จึงขอเปิดการประชุมพร้อมกับแนะนำกรรมการบริษัทฯ ฝ่ายบริหารที่มาร่วมประชุม และนางสุวิมล บัวเลิศ ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักงานเลขาธิการบริษัทฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการการประชุม

สำหรับการประชุมครั้งนี้ ทางบริษัทฯ ได้มอบหมายให้บริษัท สำนักกฎหมายสากล สยามพีริเมียร์ จำกัด เป็นที่ปรึกษากฎหมาย เพื่อดูแลและให้คำปรึกษาให้การดำเนินการประชุมเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยแนะนำผู้แทนจากบริษัทฯ สำนักกฎหมายสากล สยามพีริเมียร์ จำกัด คือ นางสาวลินดา ไอสถาวรพันธ์ และมอบหมายให้นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ เป็นผู้แนะนำฝ่ายบริหารบริษัทฯ ที่เข้าร่วมประชุม

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ กล่าวแนะนำฝ่ายบริหารบริษัทฯ จากนั้นขอให้ประธานกล่าวเกี่ยวกับข้อบังคับของบริษัทฯ เกี่ยวกับการดำเนินการประชุม

ประธาน ชี้แจงก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมว่า ข้อบังคับของบริษัทฯ ได้กำหนดเรื่องการประชุมผู้ถือหุ้นไว้ว่า จะต้องดำเนินไปตามระเบียบวาระที่กำหนดไว้ หากระเบียบวาระใดต้องออกเสียงลงมติ ผู้ถือหุ้นจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยประธานได้มอบหมายให้นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขาธิการบริษัทฯ ทำหน้าที่เลขาธิการการประชุมเป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงวิธีปฏิบัติในการลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียงในวาระต่างๆ

นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขาธิการบริษัทฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 นี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกี่ยวกับการดูแลสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นระเบียบวาระการประชุมและให้เสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทฯ ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 เป็นการล่วงหน้า โดยมีรายละเอียดหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ได้เปิดเผยบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ที่ "www.thaiairways.com" ตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดังกล่าว ปรากฏว่าไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเสนอเรื่องหรือรายชื่อเข้ามายังบริษัทฯ ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 ในครั้งนี้ จึงมีระเบียบวาระการประชุมรวมทั้งสิ้น 9 วาระ ดังมีรายละเอียดตามหนังสือเชิญประชุมที่ได้ส่งให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านล่วงหน้าแล้ว

ข้อบังคับในการประชุม

ข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 36 ระบุไว้ว่า "ประธานในที่ประชุม มีหน้าที่ควบคุมการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทฯ ว่าด้วยการประชุม โดยดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามลำดับระเบียบวาระที่กำหนดไว้ในหนังสือนัดประชุม เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม" และเพื่อให้การประชุมเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่รบกวนผู้ถือหุ้นท่านอื่นๆ ในการรับฟังการประชุมของบริษัทฯ ขอความร่วมมือจากผู้ถือหุ้นทุกท่านที่เข้าร่วมประชุม กรุณาปิดเสียงโทรศัพท์และงดใช้โทรศัพท์หรือเครื่องมือสื่อสารทุกชนิด และขอความกรุณางดบันทึกภาพและเสียงในระหว่างการประชุม

การอภิปราย

ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม กรุณายื่นรอกหลังไมโครโฟนที่บริษัทฯ ได้จัดเตรียมไว้ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8 จุด เมื่อประธานในที่ประชุมอนุญาตโดยการขานหมายเลขประจำไมโครโฟนแต่ละจุดแล้ว ขอให้แจ้ง

- ชื่อ / ชื่อสกุลของผู้อภิปราย
- สถานะเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะ
- แล้วจึงอภิปรายในเนื้อหาตามวาระ

หากมีผู้ถือหุ้นประสงค์จะอภิปรายมากกว่า 1 ท่าน ขอให้ผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะกล่าวถ้อยคำท่านที่เหลือยื่นรอกหลังไมโครโฟนที่จัดเตรียมไว้ ภายหลังจากที่ผู้ถือหุ้นท่านก่อนหน้ากล่าวถ้อยคำจบ ประธานจะอนุญาตให้ผู้ถือหุ้นในลำดับต่อไปอภิปรายต่อ โดยประธานจะเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่ยังไม่เคยซักถามหรือแสดงความคิดเห็นก่อน ทั้งนี้ ขอความกรุณาผู้ถือหุ้นให้อภิปรายในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่ระบุไว้ในระเบียบวาระการประชุมโดยอภิปรายอย่างกระชับ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นท่านอื่นๆ ได้อภิปรายอย่างทั่วถึง และขอความกรุณาให้อภิปรายด้วยความสุภาพ หลีกเลี่ยงการกล่าวถ้อยคำที่อาจมีลักษณะความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิทางแพ่งต่อบุคคลอื่น และเพื่อเป็นการควบคุมเวลาการประชุมให้เหมาะสม ประธานอาจจำกัดจำนวนคำถามของผู้ถือหุ้นในการอภิปรายแต่ละวาระได้ตามความจำเป็น

การออกเสียงลงคะแนน

หากมีผู้ใดไม่ให้ความเห็นชอบหรืองดออกเสียง ประธานจะขอให้ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะส่งบัตรลงคะแนนที่ระบุการออกเสียงดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ส่วนผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะท่านใดที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ จะถือว่าผู้ถือหุ้นท่านนั้นให้ความเห็นชอบกับวาระนั้นๆ ยกเว้นวาระที่ 8 ซึ่งบริษัทฯ จะขอเรียกเก็บบัตรลงคะแนนทุกกรณี

ทั้งนี้ เมื่อประธานได้แจ้งปิดการรับบัตรลงคะแนนในแต่ละวาระแล้ว บริษัทฯ จะถือว่าบัตรลงคะแนนที่ส่งหลังจากนั้นเป็นโมฆะ และไม่นำมานับคะแนนเสียง

ส่วนผู้รับมอบฉันทะที่ถือใบมอบฉันทะแบบที่มีการระงับการออกเสียงลงคะแนนโดยผู้ถือหุ้นไว้แล้ว ไม่ต้องส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ เนื่องจากทางบริษัทฯ ได้จัดการนับคะแนนเสียงตามที่ระบุไว้ในใบมอบฉันทะแล้ว

เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา เมื่อประธานแจ้งปิดการรับบัตรลงคะแนนแล้ว ประธานสามารถดำเนินการประชุมในเรื่องถัดไปได้ทันทีในระหว่างรอการนับคะแนน และเมื่อนับคะแนนเสร็จก็จะประกาศผลการนับคะแนนให้ที่ประชุมทราบ

การนับคะแนน

การนับคะแนนระเบียบวาระที่ 2, 4, 5 และ 7

จะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

การนับคะแนนระเบียบวาระที่ 6 เรื่อง พิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

จะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

การนับคะแนนระเบียบวาระที่ 8 เรื่องพิจารณาเลือกตั้งกรรมการ

ทางบริษัทฯ จะขอให้ท่านผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะทุกท่านส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ไม่ว่าจะลงคะแนนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียงก็ตาม ทั้งนี้ ประธานจะขอเรียกเก็บบัตรลงคะแนนแยกตามรายบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อให้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการ และจะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

กรณีที่จะมีผลทำให้การลงคะแนนเสียงเป็นโมฆะ มีดังนี้

- กรณีบัตรลงคะแนนมีการลงคะแนนไม่ตรงตามระเบียบวาระที่มีการลงคะแนน
- กรณีผู้ลงคะแนนไม่ทำเครื่องหมายใดๆ ในช่องลงคะแนน และส่งให้เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ เพื่อตรวจนับคะแนน
- กรณีบัตรลงคะแนนชำรุดจนไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าผู้ลงคะแนนมีความประสงค์จะลงคะแนนเช่นใด
- กรณีผู้ลงคะแนนส่งบัตรลงคะแนนภายหลังจากที่ประธานได้แจ้งปิดรับบัตรลงคะแนนในแต่ละระเบียบวาระแล้ว

ในการประชุมครั้งนี้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ส่งรายชื่อผู้แทนเพื่อทำหน้าที่สังเกตการณ์การลงคะแนนเสียง ดังนี้

1. นางรุ่งนภา เจริญคุณวิวิฏ
2. นายเทอดพงษ์ พงษ์ศักดิ์ศิริ
3. นางสาวพัทธมน พุทธสีมา
4. นางสาวปัทมิกา เปาอินทร์
5. นางสาวดวงพร พรเลิศทรัพย์สิน

ลำดับต่อไป ขอเชิญประธานดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

นายมนต์ชัย ราบรินทวีสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นว่า ผู้ถือหุ้นที่ลงทะเบียนและรับบัตรลงคะแนนมาแล้ว แต่มีความจำเป็นต้องกลับก่อนโดยไม่ได้ส่งบัตรลงคะแนนจะถือว่าผู้ถือหุ้นเหล่านั้นเห็นด้วยไม่ได้ ตนจะไม่ยอมรับวิธีการนับคะแนนตามที่บริษัทฯ ชี้แจง และขอให้สหภาพแรงงานหรือผู้ถือหุ้นที่มาประชุมตั้งตัวแทนตรวจสอบการนับคะแนนด้วย

ประธาน ชี้แจงว่า โดยปกติจะมีการขออาสาสมัครจากผู้ถือหุ้นที่มาประชุมเพื่อเป็นสักขีพยานในการนับคะแนนอยู่แล้ว

นายมนต์ชัย ราบรินทวีสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นว่า หากประธานเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นสักขีพยานในที่ที่จัดเตรียมไว้จะไม่เพียงพอ โดยตนมีความเห็นว่าควรมีบุคคลอื่นๆ ร่วมตรวจสอบด้วย

ประธาน แจ้งว่าบริษัทฯ จะขออาสาสมัครผู้ถือหุ้นมาตรวจสอบการนับคะแนน

นายมนต์ชัย ราบรินทร์วิสุข ผู้ถือหุ้น กล่าวยืนยันความเห็นว่าบริษัทฯ ควรนับคะแนนตามการลงคะแนนจากบัตรลงคะแนนที่มีการส่งจริงเท่านั้น และขอให้อาสาสมัครผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นสักขีพยานช่วยกำกับดูแลด้วย เพื่อไม่ให้มีการทุจริตในการนับคะแนน

ประธาน ยืนยันว่าบริษัทฯ และฝ่ายจัดการจะดำเนินการประชุมอย่างโปร่งใส และมีกลไกควบคุมความถูกต้องในการประชุม

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น และผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่า ตามที่เลขานุการบริษัทฯ ชี้แจงเรื่องวิธีการประชุมนั้น ผู้ถือหุ้นทุกท่านที่มาประชุมทุกปีเข้าใจดี อย่างไรก็ตาม ตนมีข้อสงสัยว่าเหตุใดต้องมีสำนักกฎหมายเอกชนมากำกับการประชุม เหตุใดไม่ให้ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้ามากำกับการประชุม ประเด็นต่อมา คือการเสนอชื่อกรรมการ ซึ่งได้ประกาศในเว็บไซต์ของบริษัทฯ แล้ว แต่ไม่มีผู้ถือหุ้นใดรายชื่อเสนอนั้น เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับใด เนื่องจาก การเลือกตั้งกรรมการอยู่ในระเบียบวาระที่ 8 ผู้ถือหุ้นย่อมสามารถเสนอชื่อผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการบริษัทฯ ได้

ประธาน ขอความร่วมมือจากผู้ถือหุ้นว่าควรเริ่มวาระการประชุมก่อนและให้ฝ่ายเลขานุการบริษัทฯ ชี้แจงระเบียบการประชุมอีกครั้งหนึ่ง สำหรับเรื่องการแต่งตั้งกรรมการบริษัทฯ นั้น จะอภิปรายอีกครั้งเมื่อถึงระเบียบวาระที่ 8

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น และผู้รับมอบฉันทะ กล่าวขอบคุณและชื่นชมผู้ที่เสนอให้บริษัทฯ แจกของชำร่วยแก่ผู้ถือหุ้นเป็นเครื่องแกงเขียวหวานเอื้องหลวง (Eung Luang by THAI Catering Green Curry Sauce) และเห็นว่าเป็นความคิดที่พิเรน ที่แจกของชำร่วยเช่นนี้

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ แสดงความเห็นว่าหากปล่อยให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายต่อไป จะเป็นการเสียเวลาการประชุม ขอให้ประธานดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระด้วย

ประธาน กล่าวเชิญอาสาสมัครจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำหน้าที่เป็นสักขีพยานในการนับคะแนน โดยชี้แจงว่าหากผู้ถือหุ้นท่านใดประสงค์จะเป็นสักขีพยานในการนับคะแนน กรุณายกมือให้ชัดเจน เมื่ออาสาสมัคร 3 ท่าน แจ้งความประสงค์ชัดเจนแล้ว จึงกล่าวเริ่มการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธาน ชี้แจงว่าการประชุมในวันนี้จะมีการชี้แจงเรื่องการทำงานต่างๆ ของบริษัทฯ เป็นจำนวนมาก เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นท่านใดซักถามหรือแสดงความคิดเห็น ประธานจึงดำเนินการเข้าสู่ระเบียบวาระที่ 2 ต่อไป

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องพิจารณารับรองรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2557

ประธาน ชี้แจงว่าบริษัทฯ ได้จัดส่งหนังสือเชิญประชุมซึ่งประกอบด้วยรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2557 ซึ่งประชุมเมื่อวันที่ 29 เมษายน 2557 ให้แก่ผู้ถือหุ้นแล้วตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2558 ล่วงหน้าก่อนการประชุม 21 วัน ซึ่งมากกว่าข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่กำหนดให้บริษัทฯ จัดส่งให้เอกสารดังกล่าวให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 14 วัน ก่อนการประชุม จากนั้น ประธานกล่าวเชิญให้ผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะทักท้วงหรือขอแก้ไขรายงานการประชุมได้อภิปราย

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวชื่นชมนายฉัตรชัย บุญยะอนันต์ อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ที่เพิ่งถึงแก่กรรมไปว่าเป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยและบริษัทฯ อย่างมาก โดยท่านได้ร่วมกับอดีตฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เช่น กัปตันโยธิน ภมรมนตรี กัปตันสอาด ศบศตราพร กัปตันชูศักดิ์ พาศัยยุทธ และนายธรรมบุญ หวังหลี่ ที่ได้ก่อตั้งและสร้างความก้าวหน้ามั่นคงให้แก่บริษัทฯ และขอแก้ไขรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2557 หน้า 12 ซึ่งตนได้กล่าวไว้หลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเครื่องบิน A340-500 ซึ่งเคยมีผู้ประสงค์จะติดต่อขอซื้อจากบริษัทฯ

ประธาน ชี้แจงว่าระเบียบวาระนี้เป็นเรื่องพิจารณารับรองรายงานการประชุม ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถชี้แจงแก้ไขข้อความในรายงานการประชุมที่เขียนไว้ในนามของผู้ถือหุ้นได้ จึงสอบถามผู้ถือหุ้นว่ามีข้อความที่ประสงค์จะแก้ไขหรือไม่

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนยังไม่ได้รับคำตอบจากคำถามที่ได้เคยสอบถามไว้ในการประชุมคราวก่อน จึงขอให้บริษัทฯ ชี้แจงเพิ่มเติม เนื่องจากตนติดธุระอีกที่หนึ่ง และไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้ได้นาน

ประธาน ชี้แจงว่า ภายหลังจากระเบียบวาระนี้ จะเป็นระเบียบวาระเกี่ยวกับการรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557 และชี้แจงเรื่องผลประกอบการ ซึ่งผู้ถือหุ้นสามารถสอบถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนไม่ประสงค์จะแก้ไขรายงานการประชุม แต่ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ในปีก่อน ประธานแจ้งว่าจะอธิบายในภายหลัง แต่กลับไม่มีการอธิบาย หรือให้คำตอบใดๆ ดังที่ปรากฏในรายงานการประชุม ระเบียบวาระที่ 10 ดังนั้น จึงขอให้ประธานเปิดโอกาสให้ตนชี้แจงเพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ

ประธาน สอบถามนายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้นว่าจะอยู่ประชุมจนถึงระเบียบวาระรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557 หรือไม่

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมในวาระดังกล่าวได้ จึงขออนุญาตประธานในการชี้แจงและสอบถาม ทั้งนี้ ตนเสนอให้ฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัทฯ หาโอกาสหรือกับกัปตัน โยธิน ภมรมนตรี เพื่อรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมต่างๆ และในประเด็นดังกล่าว ตนและกัปตันโยธิน ภมรมนตรี เพิ่งได้รับเอกสารหลักฐานมาเมื่อวานนี้ที่จะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ แต่ไม่สามารถชี้แจงต่อที่ประชุมได้

สำหรับเรื่องที่ดินประสงค์จะชี้แจง คือ กรณีการขายเครื่องบิน A340-500 ของบริษัทฯ ซึ่งเคยมีผู้เสนอซื้อทั้ง 4 ลำ ในราคาลำละ 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ และเครื่องบินขนส่งสินค้า (Cargo) อีก 2 ลำ ที่บริษัทฯ เสนอขายในปีที่แล้วแต่ไม่มีผู้ใดสนใจ จากการตรวจสอบพบว่าเหตุที่บริษัทฯ เสนอขายเครื่องบินลำดังกล่าว เพราะมีผลประกอบการขาดทุนถึง 4,000 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ นำเครื่องบินจำนวน 2 ลำดังกล่าวไปตัดแปลงเป็นเงินทั้งสิ้น 1,700 ล้านบาท และเป็นค่าอุปกรณ์อีก 225 ล้านบาท ในขณะที่เครื่องบินดังกล่าวมีราคาอยู่ที่ประมาณ 1,200 ล้านบาท และมีผลประกอบการที่เป็นลบอีก 1,000 ล้านบาท จึงขอให้บริษัทฯ ชี้แจงถึงสาเหตุของการเสนอขายเครื่องบินในช่วงปีที่แล้ว ซึ่งตนทราบมาว่าการตัดแปลงเครื่องบินโดยสาร (Passenger) จำนวน 2 ลำ เป็นเครื่องบินขนส่งสินค้า (Cargo) เป็นการปฏิบัติตามคำแนะนำของบริษัทที่ปรึกษาชื่อ L.E.K. Consulting ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้า แต่เมื่อดำเนินการตัดแปลงเสร็จสิ้นเมื่อเดือนเมษายน 2555 กลับเสนอให้ปลดระวางเครื่องบินดังกล่าวในช่วงประมาณปลายปี 2556 ซึ่งตนเห็นว่ากรณีดังกล่าวทำให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก

นายสุขสันติ โพพันธ์งาม ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวขอให้ประธานดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ เนื่องจากยังอยู่ในระเบียบวาระที่ 2 และยังไม่เข้าระเบียบวาระที่ 3

ประธาน ชี้แจงว่าตนเข้าใจผู้ถือหุ้นท่านอื่น แต่นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ เคยเป็นผู้บริหารของบริษัทฯ จึงขอโอกาสให้นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ได้อภิปรายนอกวาระ โดยอภิปรายสั้นๆ และจะเปิดโอกาสอย่างเต็มที่เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้อภิปรายตามระเบียบ

วาระต่อไป แต่หากมีการแทรกแซงเช่นนี้อีก จะทำให้ผู้ถือหุ้นและฝ่ายจัดการชี้แจงอย่างไม่เป็นระบบ จึงขออนุญาตผู้ถือหุ้น ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ โดยจะให้นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ อภิปรายเป็นคนแรกในวาระต่อไป

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพฤกษ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนเป็นผู้ถือหุ้นตั้งแต่บริษัทฯ เสนอขายหุ้นต่อสาธารณะ ครั้งแรก (IPO) และยังคงถือหุ้นของบริษัทฯ มาโดยตลอด ตนมีความประสงค์จะขอแก้ไขรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น หน้า 11 ในส่วนข้อความที่ตนกล่าวกับนางสุวิมล บัวเลิศ ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัทฯ โดยตนได้แจ้งความจำนงขอรับรายงานประจำปีเป็นรูปเล่ม แต่เมื่อได้ติดต่อขอรับเอกสารทางโทรสารและมีการโทรศัพท์ไปที่บริษัทฯ เพื่อขอรับรายงานประจำปี แต่เจ้าหน้าที่กลับแจ้งให้ตนมารับที่หน้าห้องประชุมในวันประชุมครั้งหน้า ตนเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนข้อกำหนดในหน้า 11 อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ตนได้ขอตรวจสอบงบการเงินที่ได้มีการแก้ไขที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ในหมายเหตุ ข้อ 12 และ 13 แต่บริษัทฯ ไม่ให้ตรวจสอบ กรณีดังกล่าวเป็นการจงใจปกปิดข้อความจริงอันควรแจ้ง มีโทษปรับ 20,000 - 30,000 บาทนางสุวิมล บัวเลิศ ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ ตนขอกล่าวชื่นชมพลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ผู้ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2557 ที่ได้ดำเนินการประชุมตั้งแต่เวลา 13.30 น. ถึงเวลาประมาณ 22.30 น. ส่วนในรายงานการประชุมนั้น ตนขอทบทวนแก้ไขข้อความในหน้า 43 ซึ่งมีข้อความว่า "เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทั้งสองด้านนี้จะต้องอาศัยมืออาชีพ จึงเสนอให้ปรับเปลี่ยนผู้บริหารทั้งคณะ หรือจัดหาคณะที่ปรึกษาในแต่ละด้านเข้ามาช่วยคณะผู้บริหารของบริษัทฯ และขอเสนอให้ผู้บริหารท่านที่เป็นข้าราชการประจำและมีตำแหน่งสูงได้แสดงน้ำใจโดยการงดรับค่าตอบแทน" โดยขอเพิ่มเป็นคำว่า "ลดหรืองด" เนื่องจากตนขอเสนอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ลดค่าตอบแทนและค่าเบี้ยประชุม เพื่อเป็นตัวอย่างและสร้างความสามัคคีในองค์กรที่กำลังแตกแยก

ประธาน ชี้แจงว่าบริษัทฯ พยายามดำเนินการให้ไปตามกฎเกณฑ์ทุกประการอย่างถูกต้อง และขอให้ฝ่ายกฎหมายชี้แจงว่าบริษัทฯ ได้ดำเนินการตามกฎหมายทุกขั้นตอนอย่างถูกต้องหรือไม่ สำหรับข้อมูลผู้ถือหุ้นแจ้งว่าต้องการนั้น โดยปกติบริษัทฯ จะดำเนินการจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นทันทีด้วยไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) โดยฝ่ายจัดการได้แจ้งว่าผู้ถือหุ้นได้รับแล้วแต่อาจได้รับล่าช้า

นางสาวลินดา โอสถวารนนท์ ที่ปรึกษากฎหมาย บริษัท สำนักกฎหมายสากล สยามฟรีเมียร์ จำกัด ชี้แจงว่า ตามมาตรา 113 พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด กำหนดว่า นอกจากหนังสือนัดประชุมแล้ว คณะกรรมการจะต้องจัดส่งเอกสารให้กับผู้ถือหุ้นเพิ่มเติมอีก 3 รายการ คือ สำเนาบทสรุป เอกสารแสดงรายการตามมาตรา 114 และรายงานประจำปี โดยกฎหมายใช้คำว่า "ส่งเอกสารดังต่อไปนี้" ดังนั้น คณะกรรมการจะจัดส่งเอกสารในรูปแบบ Hard Copy หรือในรูปแบบ CD - ROM ก็ได้ ซึ่งการจัดส่งในรูปแบบ CD-ROM เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายการจัดพิมพ์ตามนโยบายการประหยัดค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพฤกษ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวขอบคุณที่ปรึกษากฎหมาย และชี้แจงว่าตนได้แจ้งความจำนงขอรับรูปเล่มไปทางโทรสารและทางโทรศัพท์แล้ว ส่วนกรณีที่ชี้แจงว่าเพื่อการลดค่าใช้จ่ายนั้น เห็นว่าเมื่อตนแจ้งความประสงค์ไปชัดเจนล่วงหน้าก่อนวันประชุมแล้ว บริษัทฯ ก็ควรจัดส่งให้ทันที

ประธาน แจ้งว่าสำนักเลขานุการบริษัทฯ ได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารที่ผู้ถือหุ้นขอมาให้โดยทันที

นายมนต์ชัย ราบรื่นทวีสุข ผู้ถือหุ้น ชี้แจงว่า ในการประชุมครั้งก่อน ตนได้ส่งโทรสารแจ้งความประสงค์ชี้กว่าวันที่กำหนด ปรากฏว่าเอกสารที่ตนขอไปนั้นเสียค่าจัดส่งถึง 9 บาท และส่งมาถึงตนหลังการประชุมถึง 2 สัปดาห์ ตนจึงสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและได้รับคำตอบว่าบริษัทฯ จัดส่งเอกสารทุกวันตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งความประสงค์ แต่เมื่อการประชุมเสร็จสิ้นไปกว่า 2 สัปดาห์แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องรับเอกสารดังกล่าวอีก ดังนั้น จึงขอให้บริษัทฯ ทบทวนการทำงานของพนักงานดังกล่าวด้วย

ประธาน ขอให้นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ พิจารณาวិธีการจัดส่งเอกสารในรูปแบบ Hard Copy ให้มีความคล่องตัว และสอบถามว่ามีผู้ถือหุ้นท่านอื่นต้องการแก้ไขรายงานการประชุมหรือไม่

พันจ่าอากาศเอก ดำรงค์ ไวยคุณิ ผู้รับมอบฉันทะ ขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้า 43 กล่าวคือ ในการประชุมปีที่แล้ว ตนได้อภิปรายว่า “ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับคดีแรงงานอยู่ที่ประมาณ 1,300 ล้านบาท” และชี้แจงว่าข้อความที่ตกไปคือ “เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายทางด้านบุคลากรแล้วคิดเป็นอัตราประมาณ 3% อีกทั้ง ยังมีการจัดองค์กรโดยรวมของฝ่ายบุคคล ฝ่ายกฎหมาย และฝ่ายจัดซื้อ ให้อยู่ภายใต้อำนาจของบุคคลคนเดียว แสดงถึงการไม่มีกลไกในการคานอำนาจซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การไม่มีธรรมาภิบาลในองค์กร”

ประธาน รับการเสนอขอแก้ไขดังกล่าวไว้ และสอบถามว่ามีผู้ถือหุ้นท่านอื่นต้องการแก้ไขรายงานการประชุมอีกหรือไม่

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ อภิปรายว่าระเบียบวาระนี้ควรจะจบลงได้โดยเร็ว ทั้งนี้ ตนเคยเสนอตั้งแต่ปี 2551 จนถึงปัจจุบันว่า บริษัทฯ ควรจัดส่งรายงานการประชุมให้ผู้ถือหุ้นเพื่อทำการแก้ไขภายใน 14 วันก่อนจะจัดส่งให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ปัจจุบันการประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ อื่นๆ ก็ไม่มีระเบียบวาระรับรองรายงานการประชุมกันแล้ว

ประธาน ชี้แจงว่าคณะกรรมการได้มีการหารือกันถึงกรณีดังกล่าวเช่นกัน และกล่าวขอขอบคุณคำแนะนำของผู้ถือหุ้น และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นที่คัดค้านหรือดออกเสียง ส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการบริษัทฯ แจงผลการนับคะแนนในระเบียบวาระที่ 2

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน รับรองรายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2557 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2557

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียง ดังนี้

เห็นด้วย	1,576,663,284	เสียง	ร้อยละ	99.9840
ไม่เห็นด้วย	27,000	เสียง	ร้อยละ	0.0020
งดออกเสียง	220,922	เสียง	ร้อยละ	0.0140

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมว่าระเบียบวาระที่ 3 เป็นเรื่องการรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557 ซึ่งบริษัทฯ ขอ นำเสนอรายงานกิจการในปี 2557 โดยการฉายวีดิทัศน์ ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

“บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) สายการบินแห่งชาติของประเทศไทย มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงคมนาคม และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบธุรกิจบริการขนส่งทางอากาศทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีฐานปฏิบัติการบินที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายเส้นทางการบิน โดยมีธุรกิจหลัก คือการให้บริการขนส่งทางอากาศ ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ นอกจากนี้ การบินไทยยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้อง คือ บริการคลังสินค้า บริการลูกค้าภาคพื้น บริการอุปกรณ์ภาคพื้น ครุภัณฑ์การบิน และบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน

ในปี พ.ศ. 2557 การบินไทยขนส่งผู้โดยสารรวมกว่า 19 ล้านคน ขนส่งสินค้าที่จะส่งออกถึง 3 แสนตัน นำเข้าสินค้ากว่า 250,000 ตัน ครุภัณฑ์การผลิตอาหารขึ้นเครื่อง 65,000 ชุดต่อวัน หรือกว่า 24 ล้านชุดต่อปี นอกจากนี้ การบินไทยยังมี

บริษัทในเครือทั้งสิ้น 11 บริษัท อยู่ในธุรกิจการบิน 2 บริษัท ได้แก่ สายการบินไทยสมายล์ โดยถือหุ้นทั้งหมดร้อยละ 100 ทำการบินที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง และสายการบินนกแอร์โดยถือหุ้นร้อยละ 39.2 ทำการบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง

สภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ในปี พ.ศ. 2557 ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการบิน และปริมาณการเดินทางของผู้โดยสารทางอากาศ อาทิ ราคาน้ำมันที่ยังผันผวน ปัญหาเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ความไม่สงบทางการเมืองในหลายประเทศ รวมทั้งสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น จากการขยายเครือข่ายและการเปิดเส้นทางบินใหม่ของทั้งสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบและสายการบินต้นทุนต่ำ รวมทั้งมีการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรทางธุรกิจในรูปแบบต่างๆ ของสายการบินมากขึ้น นอกจากนี้ สำหรับธุรกิจการบินในประเทศไทย ยังได้รับผลกระทบจากความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศ ซึ่งต่อเนื่องมาตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2556 จนถึงไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2557 ส่งผลให้ปริมาณการเดินทางเข้าออกประเทศไทยลดลงในหลายเส้นทาง

จากสภาวะการดังกล่าว ส่งผลให้การดำเนินงานของการบินไทยไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ทำให้ในสิ้นปีที่ผ่านมาการบินไทยได้ประสบภาวะขาดทุนทั้งสิ้นเป็นจำนวน 15,612 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การบินไทยยังคงมีสถานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง และสภาพคล่องทางการเงินที่ดี โดยในปี พ.ศ. 2557 การบินไทยสามารถออกสู่ตลาดการเงินได้ โดยการบินไทยได้ออกหุ้นกู้และตั๋วแลกเงินเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 55,500 ล้านบาท แสดงถึงความมั่นคงและความเชื่อถือทางด้านการเงินจากนักลงทุนและสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ในรอบปีที่ผ่านมา การบินไทยได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจในหลายภาคส่วน เพื่อรองรับการแข่งขันที่รุนแรงในธุรกิจการบิน อาทิ การรับมอบเครื่องบินรุ่นใหม่จำนวน 14 ลำ และปลดระวางเครื่องบินจำนวน 12 ลำ ทำให้ในปัจจุบัน ฝูงบินของการบินไทยมีอายุเฉลี่ย 11 ปี และมีประสิทธิภาพการใช้น้ำมันที่ดีขึ้น ลดการใช้น้ำมันลงได้ร้อยละ 8 ต้นทุนเครื่องบินต่อหน่วยลดลงร้อยละ 2 นอกจากนี้ ในปีที่ผ่านมาการบินไทยได้รับรางวัลจากสถาบันต่างๆ มากมาย ทั้งในด้านการประกอบธุรกิจการบินในสาขาต่างๆ และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

การบินไทยได้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมของธุรกิจการบินที่มีการแข่งขันทวีความรุนแรงและแตกต่างไปจากเดิมอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาของสายการบินต้นทุนต่ำและสายการบินที่มีทุนไม่จำกัด ซึ่งต่างพากันเพิ่มขนาดฝูงบินและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในทุกมิติ ในขณะที่เดียวกัน ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันของการบินไทยเอง ก็ไม่เคืองต่อการแข่งขันในภาวะปัจจุบัน เช่น การที่การบินไทยมีฝูงบินหลายแบบและมีจำนวนชั่วโมงการใช้งานต่อวันต่ำกว่าสายการบินอื่น มีต้นทุนการดำเนินงานสูงเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพ ประกอบกับกระบวนการการทำงานที่ไม่ได้ปรับปรุงมานาน ทำให้ยังมีความซับซ้อนตัดสินใจไม่ทันการณ์ ส่งผลให้ไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและโอกาสทางธุรกิจได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนขวัญกำลังใจของพนักงานที่ตกต่ำลง เป็นต้น คณะกรรมการบริษัทฯ จึงได้มีมติว่า การบินไทยมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูปบริษัทฯ หรือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่เพื่อให้การดำเนินธุรกิจและสถานะทางการเงินของการบินไทยกลับมามีความมั่นคงสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้อย่างยั่งยืนต่อไป การบินไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิรูปบริษัทฯ การบินไทย จำกัด (มหาชน) ขึ้น ซึ่งคณะกรรมการบริษัทฯ ได้ให้ความเห็นชอบแผนดังกล่าวเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2558 และการบินไทยได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อนำเสนอแผนให้คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ หรือ คนร. โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่ง คนร. ได้ให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการตามแผนดังกล่าว เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2558

การบินไทยจะดำเนินแผนปฏิรูปบริษัทฯ อย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี ในปี พ.ศ. 2558 ถึง 2559 โดยใช้หลักการหดตัวเพื่อเติบโตหรือ Shrink to Grow โดยแบ่งการดำเนินงานเป็นสามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 หยุดการขาดทุน หรือ Stop the Bleeding โดยการพิจารณาหยุดบินในเส้นทางบินที่ไม่มีศักยภาพหรือลดความถี่ หรือเปลี่ยนขนาดและแบบเครื่องบินให้เหมาะสม เพื่อให้หยุดการขาดทุนในทันที

ขั้นตอนที่ 2 สร้างความแข็งแกร่งในการแข่งขัน หรือ *Strength Building* โดยการปรับปรุงประสิทธิภาพในการหารายได้และปรับปรุงการปฏิบัติการและลดต้นทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากล เพื่อให้การบินไทยสามารถเติบโตอย่างมีกำไรได้ในระยะยาว ทั้งนี้ การบินไทยยังคงกำหนดจุดยืนในการเป็นสายการบินที่ถูกคัดเลือกเป็นอันดับแรกด้วยเสน่ห์ไทยหรือ *The First Choice Carrier with Touches of Thai* โดยจะพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้ามากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 เติบโตอย่างมีกำไรในระยะยาวหรือ *Sustainable Growth* เมื่อการบินไทยสามารถกลับมาทำกำไรได้แล้วก็จะดำเนินการขยายธุรกิจ โดยใช้จุดแข็งขององค์กรในด้านต่างๆ เช่น ความเชื่อมั่น เสน่ห์ไทย ผลิตภัณฑ์และบริการ และตราผลิตภัณฑ์ เป็นหลักในการเติบโต

โดยแผนปฏิรูปดังกล่าวจะถูกขับเคลื่อนโดยกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การปรับปรุงเครือข่ายเส้นทางบิน โดยการบินไทยจะทำการพิจารณาถึงศักยภาพของเส้นทางบินต่างๆ โดยในเบื้องต้น จะทำการหยุดบินในเส้นทางที่ไม่มีประสิทธิภาพและขาดทุนมาโดยตลอด ในขณะที่เดียวกันจะเร่งพัฒนาการหารายได้ในเส้นทางที่มีศักยภาพแต่ยังไม่สามารถทำกำไร ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งในเส้นทางที่มีศักยภาพและทำกำไรมาอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงฝูงบิน โดยการบินไทยจะทำการพิจารณาลดประเภทและแบบของเครื่องบินให้มีจำนวนน้อยลงจาก 11 แบบเหลือ 8 แบบ ทั้งนี้ เพื่อให้การบินไทยสามารถบริหารจัดการต้นทุนในการปฏิบัติการและการซ่อมบำรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การบินไทยจะพิจารณาการใช้เครื่องบินแบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับระยะทาง และเส้นทางบินต่างๆ อีกด้วย

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์ด้านการพาณิชย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการหารายได้ โดยจะดำเนินการเพิ่มศักยภาพของระบบบริหารรายได้หรือ *Revenue Management System* และควบคุมให้การจัดสรรที่นั่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงการขาย ช่องทางการจัดจำหน่ายทุกช่องทาง ให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบายยิ่งขึ้น และขยายฐานลูกค้าในทุกกลุ่มลูกค้าหรือ *Customer Segment* นอกจากนี้ ยังจะได้ดำเนินการปรับปรุงการให้บริการเพื่อยกระดับความพึงพอใจของลูกค้า และสร้างความภักดีของลูกค้าหรือ *Customer Loyalty* ให้มากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 4 การปรับปรุงการปฏิบัติการและลดต้นทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ไม่รวมค่าน้ำมันเชื้อเพลิง *Non-Fuel Cash Cost* ให้เทียบเคียงกับคู่แข่งจนสามารถแข่งขันได้ในที่สุด ตลอดจนลดภาระการชำระหนี้

กลยุทธ์ที่ 5 การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร โดยการปรับโครงสร้าง ขนาด และกำหนดอัตรากำลังคนให้สอดคล้องกัน และเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผลตอบแทน โดยเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน หรือ *Performance Management* อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ที่ 6 การจัดการกลุ่มธุรกิจของการบินไทยอย่างเป็นระบบหรือ *Portfolio Management* โดยการกำหนดธุรกิจหลัก (*Core Business*) และธุรกิจสนับสนุน (*Non-Core Business*) ซึ่งได้แก่ กลุ่มธุรกิจ (*Business Unit*) การบริการคลังสินค้า การบริการลูกค้าภาคพื้น การบริการอุปกรณ์ภาคพื้น ครีวการบิน และการบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน จากนั้นจะเร่งเตรียมความพร้อม และปรับปรุงประสิทธิภาพกลุ่มธุรกิจ (*Business Unit*) ดังกล่าว ให้สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถสร้างกำไรของตนเองได้ ตลอดจนการบูรณาการงานด้านการพาณิชย์ร่วมกัน ระหว่างการบินไทยและสายการบินไทยสมายล์ เพื่อการบริการแบบไร้รอยต่อและมีประสิทธิภาพสูงสุด

การบินไทยคาดการณ์ว่า เมื่อการดำเนินการตามแผนปฏิรูปนี้ผ่านไปประมาณ 1 ปี คือ ณ สิ้นปี พ.ศ. 2558 จะทำให้การบินไทยมีความสามารถในการทำกำไรได้ประมาณร้อยละ 70 ของความสามารถในการทำกำไรอย่างเต็มที่ ณ เวลาที่การบินไทยได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูปแล้วเสร็จ ในสิ้นปี พ.ศ. 2559 การบินไทยขอขอบพระคุณผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจ และยืนหยัดเคียงข้างเราเสมอมา เราขอสัญญาว่าเราจะมุ่งมั่นพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ และดำเนินการตามแผนปฏิรูปให้สำเร็จ เพื่อนำความสว่างงามของการบินไทย "สายการบินแห่งชาติของคนไทย" กลับสู่ผืนฟ้าอีกครั้ง"

ประธาน กล่าวยืนยันว่าบริษัทฯ จะมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการให้บริการและรักษาความปลอดภัยในการดำเนินงานตามมาตรฐานของสายการบินชั้นนำของโลกตลอดไป และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวเพิ่มเติมจากที่ได้อภิปรายไว้ว่า ที่บริษัทฯ เคยกล่าวถึงผลประกอบการจะกลับมาคุ้มทุนภายใน 4 ปี แต่บริษัทฯ กลับมีผลประกอบการขาดทุนถึง 4,000 ล้านบาท ภายหลังจากที่ได้ลงทุนไปนั้น ตนได้ตรวจสอบแล้วพบว่าบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายเป็นค่าที่ปรึกษาจำนวนมากกว่า 20 รายการ คิดเป็นเงินจำนวน 500 กว่าล้านบาท จึงเห็นว่าการรวมการผู้ดำเนินงานใหญ่และคณะกรรมการของบริษัทฯ ควรตรวจสอบและแก้ไขการว่าจ้างดังกล่าว เนื่องจากรายการส่วนใหญ่เป็นการอนุมัติให้แก่โครงการเล็กๆ ซึ่งมีมูลค่าการดำเนินงาน 2 - 8 ล้านบาท เท่านั้น ตนเห็นว่ามียะเย่ที่ไม่โปร่งใส เต็มไปด้วยที่ปรึกษารายย่อยจำนวนมาก โครงการที่น่าสนใจ คือ โครงการ THAI IT Transformation Program ซึ่งว่าจ้างบริษัท Accenture Solutions Co.,Ltd. เป็นที่ปรึกษา มีมูลค่าการว่าจ้างสูงถึง 298.5 ล้านบาท ตนเห็นว่ากำหนดมูลค่าการว่าจ้างดังกล่าวเป็นการจงใจหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ของบริษัทฯ เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างที่มีมูลค่าตั้งแต่ 300 ล้านบาทขึ้นไปนั้น จะต้องผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทฯ หากต่ำกว่า 300 ล้านบาท ให้กรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่มีอำนาจอนุมัติได้ นอกจากนี้ยังมีกรณีบริษัท Yates & Partners Limited ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณว่าจ้างเป็นที่ปรึกษาจำนวน 20 - 30 ล้านบาท สำหรับโครงการพัฒนาชั้นธุรกิจของบริษัทการบินไทย ตนจึงขอทราบรายละเอียดการว่าจ้าง ความเป็นมา ความชำนาญการของบริษัทที่ได้รับว่าจ้าง ราคา งบประมาณ และวิธีประเมิน เพราะเกรงว่าอาจมีค่าใช้จ่ายตามมาอีกหลายพันล้านบาท ดังเช่นครั้งที่บริษัทฯ เปลี่ยนโลโก้การบินไทยเป็นตัวหนังสือเพียงเล็กน้อย แต่กลับทำให้บริษัทฯ ต้องเปลี่ยนอุปกรณ์อื่นๆ ในเครื่องบิน ไม่ว่าจะเป็นถ้วยชามหรือโลโก้ต่างๆ ตามไปด้วย

สำหรับโครงการปรับปรุงที่นั่งชั้นธุรกิจ (Business Class) ซึ่งตนทราบว่าบริษัทฯ ได้ให้พนักงานของบริษัทฯ ไปทดลองนั่งที่นั่งชั้นหนึ่ง (First Class) ชั้นธุรกิจ (Business Class) และชั้นประหยัด (Economy Class) ของสายการบินอื่นเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข เป็นเงินกว่า 500 ล้านบาทนั้น ขอสอบถามว่ามีการติดตามผลและนำมาแก้ไขจริงหรือไม่

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าการว่าจ้างที่ปรึกษานั้นกระจุกตัวอยู่กลุ่มเดียว เช่น บริษัท HayGroup บริษัท L.E.K. Consulting ซึ่งเป็นกิจการร่วมค้า โดยบริษัทดังกล่าวมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการตกลงราคา ตนเห็นว่าวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่อันตรายสามารถเกิดการทุจริตได้ง่าย กรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่ควรเข้าตรวจสอบและแก้ไขโดยด่วน นอกจากนี้ บางโครงการมีลักษณะเป็นการกินรวบ คือ ในการจัดซื้อจัดจ้าง อดีตรองกรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน (DY) เป็นผู้อนุมัติให้กับหน่วยงานที่ร้องขอ ก่อนส่งต่อให้กรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่ (DD) พิจารณา แต่เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าทั้งรองกรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน (DY) กรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่ (DD) และหน่วยงานที่ขออนุมัติเป็นบุคคลเดียวกัน

โครงการเร่งด่วนเพื่อกำหนดแผนรายได้ของฝ่ายการพาณิชย์ ชื่อ Profit Recovery Plan ซึ่งมีการขออนุมัติโครงการแรกในวันที่ 19 ธันวาคม 2556 ต่อมาในวันที่ 26 ธันวาคม 2556 มีการขออนุมัติอีกโครงการหนึ่งอย่างเร่งรีบ มูลค่ารวม 2 โครงการกว่า 10 ล้านบาท แต่ไม่ผ่านการตรวจรับเพราะผิดขั้นตอนการดำเนินงาน ในลักษณะลัดหลังแข่งล้อหน้า กล่าวคือ ผลออกมาแล้วแต่ยังไม่มีการออกใบสั่งซื้อ เมื่อรองกรรมการผู้ดำเนินงานใหญ่สายการพาณิชย์ (DN) เดิม ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่น

ผู้บริหารท่านอื่นกลับไม่ดำเนินการต่อเพราะเห็นว่าไม่คุ้มค่า ตนทราบว่ายังมีโครงการที่มีปัญหาอีกมาก เช่น โครงการ ว่าจ้างที่ปรึกษาจากบริษัท Bain & Company เป็นต้น

ภายหลังจากที่บริษัท L.E.K. Consulting ปิดตัวไปเมื่อประมาณปลายเดือนตุลาคม หลังจากท่านอดีตรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) เกษียณ ตนพบว่า เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2557 คณะกรรมการบริษัทฯ ได้ว่าจ้างบริษัท Bain & Company ซึ่งคือกลุ่มผู้บริหารของบริษัท L.E.K. Consulting เดิม ให้ดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปบริษัทฯ กรณีนี้เป็นที่น่าสงสัยว่าเหตุใดบริษัทที่ปรึกษาใหม่จึงมีผู้บริหารที่มาจากบริษัท L.E.K. Consulting จากการตรวจสอบยังพบอีกด้วยว่า บริษัท L.E.K. Consulting และบริษัท Bain & Company มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบริษัท Temasek ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของสายการบิน Singapore Airlines ตนเห็นว่าบริษัทฯ ควรระวังการถูกก่อวินาศกรรมเชิงข้อมูล เพราะสายการบิน Singapore Airlines เป็นคู่แข่งที่สำคัญของบริษัทฯ และควรตรวจสอบประวัติและที่มาของบริษัทที่ปรึกษาให้ละเอียดก่อนการว่าจ้าง

สำหรับการลดจำนวนพนักงาน การขายทรัพย์สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหยุดบินในเส้นทางบินที่ขาดทุน เช่น เส้นทางบินมอสโก ขอสอบถามว่า การดำเนินการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการลงทุนในหนังสือสัญญาพัฒนาการท่องเที่ยวกับรัฐมนตรีประเทศรัสเซียเมื่อเร็ว ๆ นี้ หรือไม่ เนื่องจากตนเกรงว่าจะกระทบต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวในประเทศไทย ตนยินดีให้ความช่วยเหลือและให้ข้อมูลด้านการดำเนินการและข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ตนได้อภิปรายไว้ในวันนี้ ทั้งนี้ ขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ทั้ง 15 ท่าน สร้างความเจริญให้แก่บริษัทฯ เพื่อไม่ให้บริษัทฯ เหลือเพียงแต่ชื่อเท่านั้น

ประการสุดท้าย ขอแจ้งเกี่ยวกับโครงการลาออกของพนักงานบริษัทฯ ว่าประเด็นนี้สร้างความกังวลแก่พนักงานเป็นอย่างมาก ขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ตรวจสอบและดูแลพนักงานทุกคนด้วย

ประธานชี้แจงว่าคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ มีความตั้งใจที่จะทำให้การบินไทยกลับมาส่งงาามดังเดิม ผลประโยชน์ตอบแทนของบรรดาคณะกรรมการบริษัทฯ นอกจากเงินเดือนและเบี้ยประชุมก็ได้ถูกยกเลิกไปเรียบร้อยแล้ว ทุกท่านทราบว่าสถานะของบริษัทฯ และสภาพการแข่งขันในปัจจุบันเป็นอย่างไร และจะตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ แม้ในการดำเนินการอาจมีผู้ถือหุ้นไม่เห็นด้วย แต่คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย บริษัทฯ ไม่ได้เป็นของพนักงานบริษัทฯ เท่านั้น แต่เป็นของประเทศไทยด้วย การดำเนินงานต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่เมื่อดำเนินการไปถึงเป้าหมายแล้ว บริษัทฯ ย่อมสามารถกลับมาแข็งแกร่งดังเดิม

นาวาตรีเจษฎา นิยมปัทมะ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงตำแหน่งของประธานว่าเหตุใดจึงเป็นรักษาการประธานบริษัทฯ เหตุใดไม่แต่งตั้งเป็นประธานตั้งแต่ต้น และประเด็นที่สอง กระบวนการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ใช้เวลาเกือบ 1 ปีเต็ม เมื่อพิจารณาทำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงิน ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) พบว่า บริษัทฯ ขาดทุนอยู่กว่า 2 หมื่นล้านบาท แต่เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลง จึงทำให้บริษัทฯ ขาดทุนเพียงแค่ 15,000 ล้านบาท กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการดำเนินการในปี 2557 มีปัญหามาก แทนที่จะเร่งแต่งตั้งผู้บริหารหลักของบริษัทฯ เช่น กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) เข้ามาแก้ไขปัญหาให้ทันที่ แต่เหตุใดกระบวนการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) กลับล่าช้า นอกจากประธานจะดำรงตำแหน่งเป็นรักษาการแล้ว ตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล (DI) และรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี (DE) ก็อยู่ในตำแหน่งรักษาการอีกด้วย

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความรู้สึกหุดหู่ใจภายหลังจากที่ได้รับทราบรายงานผลประกอบการของบริษัทฯ และขอสอบถามว่าเมื่อใดผู้ถือหุ้นจึงจะได้รับเงินปันผล และขอให้บริษัทฯ ตรวจสอบและพิจารณา

ดูว่าผู้ถือหุ้นไม่ได้รับเงินปันผลมาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว จากราคาซื้อหุ้นละ 60 บาท ปัจจุบันราคาตกลงมาอยู่ที่ 12 บาท และเคยลดลงถึง 8 บาท หากเป็นอย่างนี้ต่อไปผู้ถือหุ้นย่อมไม่สามารถรับภาระได้

ปัจจุบันมีผู้ประสงค์จะทำลายบริษัท ทำลายประเทศไทยและนานฟ้าไทย ทุกคนจะยอมให้ประเทศอื่นยิ่งใหญ่กว่าประเทศไทย หรือปล้างบริษัท ไม่ได้ ตนเห็นว่าโครงการปฏิรูปบริษัท ที่เสนอนั้น ไม่สามารถทำได้จริง การงดจำนวนเที่ยวบินเป็นไปได้ยาก เนื่องจากบริษัท มีคู่แข่งหลายราย สายการบินอื่นยอมเข้ามาแย่งกลุ่มลูกค้าของบริษัท ไป ยกตัวอย่างเช่น กรณีนายปิยสวัสดิ์ กับนายอำพนฯ ลดเที่ยวบินกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี กลุ่มลูกค้าจึงหันไปใช้บริการสายการบิน Air Asia ซึ่งเป็นบริษัทจากประเทศมาเลเซีย หากยังปล่อยให้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้น สายการบิน Air Asia ย่อมกลายเป็นสายการบินหลักของประเทศไทย

ส่วนกรณีการลดจำนวนพนักงานของบริษัท โดยการให้ออกก่อนกำหนดนั้น เห็นว่าไม่มีพนักงานคนใดสมัครใจลาออก หากบริษัท รับพนักงานเข้ามาแล้วก็ควรดูแลให้ดีขึ้นเกษียณอายุ

ประธาน ชี้แจงว่า บริษัท ไม่ได้มีการปลดพนักงานออก และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ ขอให้บริษัทฯ ชี้แจงเพิ่มเติมในกรณีข่าวหนังสือพิมพ์ในปี 2551 ที่ระบุว่า บริษัทฯ จะลดค่าใช้จ่าย เพิ่มรายได้ และงดการซื้อเครื่องบินระยะหนึ่ง แต่บริษัทฯ กลับซื้อเครื่องบินใหม่ เป็นเงินกว่า 250,000 ล้านบาท ทำให้บริษัทฯ มีเครื่องบินจอดทิ้งอยู่เป็นจำนวนมาก ตนเคยเสนอให้บริษัทฯ ขายเครื่องบิน A340-500 หลายครั้งตั้งแต่ปี 2551 มีผู้เสนอซื้อทั้ง 4 ลำ ละ 6,000 กว่าล้านบาท รวมเป็นเงิน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่บริษัทฯ กลับไม่ยอมขาย จนปัจจุบันราคาตกลงมากกว่าครึ่ง

นายมนต์ชัย ราบรื่นทวีสุข ผู้ถือหุ้น เสนอความเห็นเห็นว่า สำหรับการวิเคราะห์และยกเลิกเส้นทางบินบางเส้นทางต้องพิจารณาให้ดี เนื่องจากบางเส้นทางอาจมีศักยภาพที่ดีในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง High Season

นอกจากแบบเครื่องบินที่มีจำนวนมาก ปัญหายังอยู่ที่เครื่องบินที่บริษัท ควรพิจารณาด้วยว่าเหตุใดบริษัทฯ จึงสามารถพัฒนาและประสบความสำเร็จขึ้นมาได้ เช่น การดำเนินการในสมัยนายฉัตรชัย บุญยะอนันต์ เป็นต้น ขึ้นชื่อว่าการบินไทยแล้ว บริษัทฯ ย่อมสามารถขายผลิตภัณฑ์และบริการได้ (Product sells itself) เริ่มตั้งแต่สัญลักษณ์ของบริษัทฯ เครื่องแบบชุดไทย สีของเครื่องบิน อาหาร ฯลฯ ทุกอย่างล้วนประสบความสำเร็จ ส่วนในด้านการบิน ในอดีตมีกัปตันโยธิน ภมรมนตรี เป็นรองกรรมการผู้อำนวยการสายปฏิบัติการ (DO) บริษัทฯ มีที่ปรึกษาวิเคราะห์เลือกเส้นทางที่ทำกำไรและได้ประโยชน์ ส่วนฝ่ายช่าง มีกัปตันชูศักดิ์ ดูแลจัดการให้เครื่องบินเป็นมาตรฐานเดียวกัน และขยายขีดความสามารถของศูนย์ซ่อมเครื่องบินลำตัวกว้างตามคำแนะนำของบริษัท SAS

แต่ในปัจจุบัน หนังสือพิมพ์ลงข่าวว่าบริษัทฯ ทำสัญญาว่าจ้างบริษัทอื่นซ่อมเครื่องบินคิดเป็นเงินกว่า 5 พันล้านบาท เป็นการโยนเงินออกนอกประเทศและเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง บริษัทฯ ร่ำรวยเติบโตขึ้นได้เพราะบริษัทฯ ซ่อมเครื่องบินด้วยตนเอง นุคกลางที่บริษัทฯ สร้างไว้ก็กำลังจะเกษียณอายุ แบบเครื่องบินที่พนักงานสามารถซ่อมได้ก็มีจำนวนน้อยลง เนื่องจากการจัดซื้อเครื่องบินที่มีแบบเครื่องบินแตกต่างกันเป็นจำนวนมาก ตนเห็นว่าการลดแบบเครื่องบินเพียงอย่างเดียวยอมไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม ตนมีความเชื่อมั่นว่าสถานการณ์ของบริษัทฯ จะดีขึ้น ขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ มีกำลังใจในการทำงาน

ทั้งนี้ สิ่งที่บริษัทฯ ควรพลิกวิกฤติเป็นโอกาสเป็นลำดับแรกคือการขายหรือให้เช่าเครื่องบิน เช่น Airbus-600 และ B-737 จำนวน 22 ลำ ที่จอดอยู่บริเวณกองบิน 6 มาเป็นเวลานาน สำหรับเครื่องบิน A340 ที่บริษัทฯ ซื้อมาไว้ในฝูงบินเนื่องจากผู้ขายให้ค่านายหน้าแก่ผู้จัดซื้อเป็นจำนวนมาก ขายทั่วโลกได้แค่เพียง 26 ลำภายในระยะเวลา 2 ปี ในขณะที่เครื่องบิน A320

สามารถขายได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น มูลค่าทางบัญชีในปัจจุบันจึงปรากฏว่าบริษัท ซื้อเครื่องบินดังกล่าวในราคาสูงเกินกว่าความเป็นจริง

นอกจากนี้ ตนขอเสนอว่า บริษัท สามารถศึกษาหาวิธีการแก้ปัญหาได้จากนิตยสาร Forbes แต่ไม่ควรเสนอให้พนักงานออกก่อนกำหนด โดยเฉพาะพนักงานระดับล่าง สายการบินทั่วโลกที่มีขนาดใหญ่กว่า มีเครื่องบินและพนักงานมากกว่า บริษัท บางสายการบินมีฝ่ายบริหารเพียง 10 คน มีเครื่องบินมากกว่าถึง 2 เท่า แต่สามารถทำการบินได้ทั่วโลกโดยไม่ประสบปัญหาแบบเดียวกัน เพราะบริษัทดังกล่าวมีจำนวนผู้จัดการแผนกและผู้บริหารน้อยกว่าของบริษัท หากบริษัท ประสงค์จะให้พนักงานลาออกก่อนกำหนด การให้พนักงานในระดับสูงซึ่งมีเงินเดือนสูง ลาออกน่าจะมียผลดีกว่า พร้อมเสนอให้พิจารณาขอใช้อำนาจเพิ่มเติมมาตรา 44 แห่งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว

นายโยธิน ภมรมนตรี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า การดำเนินการในปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ขาดทุนคิดเป็นเงิน 31,845.50 บาทต่อวันที่ โดยการจัดซื้อเครื่องบิน A340-500 นั้น บริษัทฯ ได้มอบหมายให้ฝ่ายบริหารท่านหนึ่งไปดำเนินการและทิ้งปัญหาไว้จนถึงปัจจุบันนี้ ตนเห็นว่าแม้เครื่องบินลำดังกล่าวจะไม่สามารถขายได้ แต่บริษัทฯ ก็ควรหาวิธีการดำเนินการกับปัญหาดังกล่าว รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหานี้ ตนจะขอชี้แจงต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ในภายหลัง

ประเด็นแรก จากวิสัยทัศน์ที่บริษัทฯ แสดงไว้ในตอนต้นนั้น ตนเห็นว่าบริษัทฯ ควรแก้ไขถ้อยคำที่ว่า “สายการบินต้นทุนไม่จำกัด” เนื่องจากไม่เหมาะสม ปัจจุบันสายการบินตะวันออกกลางกับประเทศสหรัฐอเมริกา กำลังมีปัญหาเรื่องที่ประเทศสหรัฐอเมริกาไปกล่าวหาว่ารัฐบาลตะวันออกกลางให้การสนับสนุนอยู่ด้วยเช่นกัน

ประเด็นที่สอง เรื่องสายการบินนกแอร์ (Nok Air) ในช่วงที่สายการบิน Air Asia ได้เริ่มเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยและบริษัทฯ ได้เสนอให้ก่อตั้งสายการบินนกแอร์ขึ้นนั้น ผู้ถือหุ้นทุกคนให้การสนับสนุนสายการบินนกแอร์ด้วยดีมาโดยตลอด แต่เมื่อฝ่ายบริหารและคณะกรรมการของบริษัทฯ ชักชวนให้สายการบิน Tiger Airways ซึ่งมีสายการบิน Singapore Airlines ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 49 เข้ามาร่วมทุน ผู้ถือหุ้นหลายรายได้คัดค้านไม่เห็นด้วยกับการชักชวนคู่แข่งเข้ามาในประเทศไทย จนทำให้โครงการร่วมทุนดังกล่าวต้องล้มเลิกไป ต่อมา บริษัทฯ ได้ก่อตั้งสายการบินไทยสมายล์ขึ้น มีผู้ถือหุ้นหลายรายได้แย้งว่าเหตุใดบริษัทฯ จึงไม่พัฒนาสายการบินนกแอร์ให้เจริญเติบโต แต่กลับสร้างสายการบินใหม่ขึ้นมาแข่งกับสายการบินนกแอร์เสียเอง

สำหรับการลดแบบเครื่องบินต้นนั้น หากพิจารณากรณีของสายการบินนกแอร์ พบว่าสายการบินนกแอร์ได้ซื้อเครื่องบิน B737-800 ซึ่งใช้เครื่องยนต์ CFM56 ที่สายการบินนกแอร์ใช้มาถึง 10 ปี เมื่อบริษัทฯ จะพิจารณาเลือกใช้เครื่องบิน B737 ที่ใช้เครื่องยนต์ยี่ห้อเดียวกัน ซึ่งบริษัทฯ ใช้มาถึง 25 ปี บริษัทฯ กลับใช้เครื่องยนต์ V250 แบบเดียวกันกับสายการบิน Tiger Airways ใดๆก็ดี หากมีเครื่องบินแบบดังกล่าวจำนวนมาก ตนเห็นว่าบริษัทฯ ควรสร้างศูนย์ซ่อมขึ้นมาให้เกิดประโยชน์

บริษัทฯ มีโครงการร่วมทุนกับประเทศสิงคโปร์เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยครั้งนี้เป็นการร่วมทุนระหว่างสายการบินนกแอร์กับบริษัท Scoot โดยได้ตั้งสายการบินใหม่ขึ้น ชื่อว่า Pete Air Company ซึ่งได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (AOC) เลขที่ 3/2557 สายการบินของบริษัท Pete Air Company ได้เช่าเครื่องบิน B777-200 จากประเทศสิงคโปร์ และรับนำเข้ามาจดทะเบียนในประเทศไทย ในขณะที่มีอายุ 13.9 ปี เนื่องจากประเทศไทยมีกฎข้อบังคับว่าการนำเข้าเครื่องบินที่มีอายุเกิน 14 ปี ต้องทำการซ่อมบำรุงพิเศษ เรียกว่า Aging Aircraft Program ซึ่งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ก่อนนำไปทำการบินแบบเช่าเหมาลำ (Charter) ในเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ต่อไป

ในขณะเดียวกัน สายการบินนกแอร์ก็เจรจาติดต่อกับสายการบิน Singapore Airlines และบริษัท Scoot เพื่อตั้งสายการบินใหม่ชื่อนกสคูต (Nok Scoot) ขึ้นมาเพื่อแข่งกับ Air Asia X ใดๆก็ดี สายการบินนกแอร์และบริษัทฯ ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสายการบินนกสคูต (Nok Scoot) เนื่องจากมีการตั้งบริษัทใหม่ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด ถือหุ้นร่วมกับบริษัท Scoot ซึ่งผู้ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 49 สายการบินนกสคูตได้ติดต่อกับกรมการบินพลเรือน เพื่อขอเปลี่ยนชื่อจาก Pete Airline

มาเป็น Nok Scoot และได้ไปรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (AOC) เลขที่ 17/2557 นับเป็นโชคดีของบริษัทฯ ที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization - ICAO) ระบุว่าไม่ให้อายุการบินเหล่านี้เพิ่มเที่ยวบินไม่เช่นนั้นบริษัทฯ จะต้องแข่งขันกับสายการบินอีกเป็นจำนวนมาก

ทั้งนี้ ขอสอบถามว่า ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ซึ่งเป็นคณะกรรมการของบริษัทฯ สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ได้คัดค้านการดำเนินการหรือไม่ หากจะตั้งสายการบินนกแอร์ขึ้นเพื่อแข่งขันกับ Air Asia X เหตุใดจึงไม่ตั้งสายการบิน Nok X ขึ้นมาแทน แต่กลับร่วมทุนกับบริษัทสิงคโปร์ กล่าวคือ กำไร 100 บาท ต้องให้บริษัท Scoot เป็นเงิน 49 บาท ประเทศไทยไม่ได้อะไรจากการลงทุนดังกล่าว เครื่องบินที่ใช้บินก็เข้ามาจากประเทศสิงคโปร์ ซ่อมแซมในประเทศสิงคโปร์ และใช้นักบินชาวสิงคโปร์ ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ได้สิทธิการบินในประเทศไทย

บริษัทฯ มีเครื่องบินอยู่ประมาณ 100 ลำ มีกัปตันอยู่ประมาณ 621 คน ในขณะที่สายการบิน Singapore Airlines มีเครื่องบินอยู่กว่า 100 ลำ มีกัปตัน 719 คน จะเห็นได้ว่าประเทศสิงคโปร์มีจำนวนนักบินเหลือจากการปฏิบัติหน้าที่จำนวนมาก สายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) ที่บินอยู่ในปัจจุบัน มีอัตรานักบินโดยประมาณอยู่ที่ 4.5 - 5 คนต่อหนึ่งลำ บริษัทฯ มีอัตรานักบินโดยประมาณอยู่ที่ 6 คนต่อหนึ่งลำ ประเทศสิงคโปร์มีประมาณ 9 คนต่อหนึ่งลำ ทำให้มีการสร้างบริษัทใหม่ๆ ขึ้นเพื่อรับรองนักบินที่มีจำนวนมาก เช่น สายการบิน Air Asia X, Air Asia, Nok Air, NokScoot, Thai Lion Air

สำหรับกรณีการจ้างบริษัทที่ปรึกษา Bain นั้น ทราบมาว่าผู้บริหารจำนวน 2 ท่าน ในขณะที่ปรึกษาเป็นคนเก่าจากบริษัท L.E.K. Consulting โดยบุคคลดังกล่าวได้เสนอให้ลดต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายหลายด้าน เช่น กรณีการลดเส้นทางบินที่บริษัทฯ ขาดทุนนั้น ขอให้บริษัทฯ พิจารณาว่า เมื่อบริษัทฯ ยกเลิกเส้นทางบิน เช่น เส้นทางมอสโก บรรดาผู้โดยสารยอมหันไปใช้บริการสายการบินอื่นแทน หากเส้นทางดังกล่าวมีบริษัทคู่แข่ง เช่น สายการบิน Singapore Airlines ทำการบินอยู่ สายการบิน Singapore Airlines ย่อมได้รับกำไรเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น เดิมบริษัทฯ ทำการบินเส้นทางกรุงเทพฯ - มอสโกอยู่สัปดาห์ละ 5 เที่ยวบิน ในขณะที่สายการบิน Singapore Airlines และสายการบิน Aeroflot ทำการบินอยู่สัปดาห์ละ 7 เที่ยวบิน สรุปคือ 3 สายการบินรวมกัน 19 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ สามารถขนส่งผู้โดยสารได้ประมาณ 30,000 คน เมื่อบริษัทฯ ยกเลิกเที่ยวบินผู้โดยสารยอมหันไปใช้บริการสายการบิน Singapore Airlines หรือสายการบิน Aeroflot แทน

เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางอื่น เช่น เส้นทางบินไปลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา (LAX) บริษัทฯ ทำการบินอยู่ที่ 4 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ แข่งขันกับสายการบินอื่นที่มีจำนวนเที่ยวบินประมาณ 5.7 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ ในเส้นทางบินนี้บริษัทฯ ประสบภาวะขาดทุน 55,500 ล้านบาทใน 5 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่บริษัทฯ ใช้เครื่องบิน A340 บริษัทฯ ต้องขาดทุนประมาณ 3,000 ล้านบาทต่อปี ในขณะที่เส้นทางบินมอสโกขาดทุนเพียง 1,920 ล้านบาทใน 5 ปีที่ผ่านมา เหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ยกเลิกเส้นทางบินกรุงเทพฯ - ลอสแอนเจลิสแทน ตัวเลขดังกล่าวตนได้รับทราบมาจากการที่อดีตรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) ได้แจ้งต่อคณะกรรมการการคมนาคมว่าจะต้องยกเลิกการบินด้วยเครื่องบินรุ่นดังกล่าวเพื่อไม่ให้บริษัทฯ ขาดทุนเพิ่มขึ้น

ในอดีต สมัยที่ประเทศเวียดนามถูกปิดน่านฟ้า นั้น บริษัทฯ ต้องบินอ้อมแหลมเวียดนามไปฮ่องกง ใช้เวลาบินเพิ่มอีก 45 นาทีต่อเที่ยวบิน ทำให้สายการบินทางใต้ คู่ต่อสู้ของบริษัทฯ ทำการตลาดโฆษณาว่าบินจากยุโรปมาถึงประเทศสิงคโปร์และต่อไปยังฮ่องกง เร็วกว่าการต่อเครื่องที่กรุงเทพฯ คุณฉัตรชัย บุญยะอนันต์ ฝ่ายบริหารในขณะนั้น ได้ติดต่อประสานงานกับฝ่ายปฏิบัติการการบินเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธีการแก้ไขมีเพียงทางเดียว คือ การบินตรงผ่านน่านฟ้าประเทศรัสเซียไปยังทวีปยุโรป เพราะว่าเส้นทางดังกล่าวสั้นและลมนสงบ อย่างไรก็ตามก็ดี ประเทศรัสเซียมีกฎข้อบังคับว่า สายการบินที่ทำการบินผ่านประเทศรัสเซียจะต้องลงจอดเพื่อเติมน้ำมันและตรวจสอบความปลอดภัย (Security Check) ของเครื่องบินด้วย หลังจากเสนอเรื่องไปเพียงไม่นาน กระทรวงต่างประเทศได้มีจดหมายแจ้งว่าประเทศรัสเซียอนุญาตให้บินผ่านโดยไม่ต้องลงจอดได้ แสดงว่าบริษัทฯ

สามารถลดระยะเวลาการบินได้ถึง 1 ชั่วโมง 45 นาที และมีสายการบินที่เรียกว่า Trans-Asia Express ขึ้นมา ขณะที่ประเทศไทยมีปัญหา ประเทศไทยก็ได้รับความช่วยเหลือจากประเทศรัสเซีย แต่ขณะนี้ประเทศรัสเซียกำลังประสบกับปัญหามากมาย แต่บริษัทฯ กลับยกเลิกเส้นทางการบินไปมอสโก ประเทศรัสเซียอาจเข้าใจได้ว่าประเทศไทยร่วมกับกลุ่มประเทศโลกตะวันตกคว่ำบาตรประเทศรัสเซีย

นอกจากนี้ ตนขออนุญาตชี้แจงตัวอย่างการว่าจ้างที่ปรึกษาของสายการบินอื่นๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของบริษัทฯ ในอดีต ก่อนที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์จะเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป (European Union – EU) สายการบินในยุโรปแห่งหนึ่ง ชื่อว่า Swissair ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาชื่อบริษัท McKenzie ให้ทำแผนการพัฒนาและการเจริญเติบโตของสายการบิน Swissair เป็นเงินมูลค่ากว่า 30,000 ล้านบาท บริษัท McKenzie แนะนำให้สายการบิน Swissair ติดต่อขอซื้อสายการบินอื่นให้ร่วมทุนและเข้าเป็นพันธมิตร ในท้ายที่สุดสายการบิน Swissair ก็ประสบภาวะขาดทุนอย่างหนักและต้องล้มละลายไปในที่สุด รัฐบาลสวิตเซอร์แลนด์จึงต้องนำเงินภาษีอากรมาลงทุนตั้งสายการบินใหม่ คือ สายการบิน Swiss ในปัจจุบัน แต่สำหรับบริษัทลูกของ Swissair อย่างสายการบิน Sabena ที่ล้มละลายตามไปด้วยนั้น กลับไม่สามารถได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลเบลเยียมได้ เนื่องจากประเทศเบลเยียมเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปอยู่แล้วในขณะนั้น สหภาพยุโรปมีข้อบังคับว่า ห้ามรัฐบาลใดนำเงินภาษีอากรไปช่วยเหลือสายการบินของรัฐบาลตนเอง สายการบิน Sabena จึงต้องติดต่อขอความช่วยเหลือจากสถาบันอื่นๆ และก่อตั้งขึ้นใหม่ในชื่อว่าสายการบิน SN Brussels

หากบริษัทฯ จะกล่าวอ้างว่าบุคลากรของบริษัทฯ ไม่มีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการฟื้นฟูกิจการแล้ว เหตุใดผู้บริหารและคณะกรรมการบริษัทฯ แต่งตั้งบุคคลเหล่านั้นขึ้นมาดำรงตำแหน่ง บริษัทฯ ไม่ได้เสียเปรียบหรือด้อยคุณภาพกว่าสายการบินอื่น แต่ปัญหาของบริษัทฯ อยู่ที่การถูกแทรกแซงทางการเมืองมาโดยตลอด

นอกจากนั้น ตนเห็นว่าเครื่องบินที่จอดอยู่ของบริษัทฯ ไม่สามารถนำออกขายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง A340-600 ซึ่งสายการบินอื่นๆ เลิกใช้ไปเรียบร้อยแล้ว ประกอบกับเหตุผลที่ว่าเครื่องบินดังกล่าวถูกติดตั้งด้วยเก้าอี้ของบริษัท Koito ซึ่งกำลังจะถูกบริษัท Airbus สั่งห้ามติดตั้งในเร็วๆ นี้

นางสาวจรรยา จารุประสิทธิ์ ผู้ถือหุ้น กล่าวเสนอให้บริษัทฯ ปรับปรุงวิธีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ตามสื่อต่างๆ ให้แสดงเนื้อหาอย่างตรงไปตรงมา ระบุข้อความชัดเจน บริษัทฯ ควรกำหนดราคาให้ชัดเจน นอกจากนี้ อาหารที่บริษัทฯ จัดเตรียมให้แก่ผู้ถือหุ้นในวันนี้ไม่ดีต่อสุขภาพ เนื่องจากมีรสชาติเค็มและหวานอย่างเดียว ตนเห็นว่าบริษัทฯ ไม่ควรบริการอาหารในลักษณะนี้ให้แก่ผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้โดยสาร เพราะจะทำให้ครวักรบินของบริษัทฯ ซึ่งเป็นฐานการผลิตที่สำคัญอันก่อให้เกิดรายได้ของบริษัทฯ เสียหาย สำหรับการบริการอาหารของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) นั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญในรายละเอียดนัก แต่ให้ความสำคัญในด้านราคาเพื่อดึงดูดผู้โดยสาร

ประธาน กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นและจะดำเนินการตามคำแนะนำ

นางแจ่มศรี สุภโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมดังนี้

ประเด็นแรก ตนทราบว่าบริษัทฯ ได้มีประกาศมายังพนักงาน เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2558 ว่าตามที่นายอำพน กิตติอำพน ในขณะดำรงตำแหน่งประธานบริษัทฯ และคณะกรรมการท่านอื่นๆ ได้ออกแถลงข่าว โดยได้มอบหมายให้นายโชคชัย ปัญญาสงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายกลยุทธ์ ชี้แจงและแถลงการณ์เกี่ยวกับเหตุผลในการเลิกจ้างนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันท์ อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ว่ามีเหตุผลสำคัญมาจากภาวะการจัดซื้อเครื่องบินรุ่นใหม่ (New Generation) จำนวน 12 ลำ ต่อมาบุคคลดังกล่าวข้างต้น ได้ขอให้บริษัทฯ ออกคำแถลงการณ์ว่าเป็นการชี้แจงตามที่บุคคลหลายฝ่ายรวมทั้งสื่อมวลชนเรียกร้องให้บริษัทฯ ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยเนื้อหาในคำแถลงการณ์เป็นการชี้แจงโดยสุจริต ไม่มีวัตถุประสงค์จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด แต่ปรากฏว่ามีการฟ้องร้องดำเนินคดีฐานหมิ่นประมาทต่อกัน บัดนี้ คู่กรณีได้ทำความเข้าใจกัน

แล้ว โดยนายอำพน กิตติอำพน และคณะกรรมการท่านอื่นๆ เห็นว่าการจัดซื้อเครื่องบินของนายปิยสวัสดิ์ เป็นไปโดยสุจริต ไม่ทำให้บริษัท เสียหาย คู่กรณีได้ยุติการดำเนินคดีทั้งหมดแล้ว ตนเห็นว่ารายชื่อของกรรมการซึ่งอยู่ในประกาศฉบับนี้มีรายชื่อของประธาน และกรรมการบริษัท หลายรายที่เข้าร่วมประชุมอยู่ในขณะนี้ เช่น พลอากาศเอก หม่อมหลวง สุภรีชา กมลลาสน์ นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ นายคณิต แสงสุพรรณ เป็นต้น ขอสอบถามว่าคดีนี้เป็นที่ยุติแล้วหรือไม่ และคณะกรรมการบริษัทที่มีนายอำพนฯ เป็นประธาน ในขณะนั้น เลิกจ้างนายปิยสวัสดิ์ ด้วยเหตุผลใด

ประการต่อไป คือกรณีที่บริษัท ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากพนักงานในกรณีการชุมนุมเมื่อวันที่ 18-19 มกราคม 2556 ขณะนี้ คดีอยู่ที่ศาลแรงงาน ทั้งที่สาเหตุประการหนึ่งของการขาดทุนดังที่ปรากฏในวิดิทัศน์ คือ ปัญหาขวัญและกำลังใจของพนักงานตกต่ำลง โดยบริษัท ยังได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะฟื้นฟูขวัญและกำลังใจของพนักงานอีกด้วย ตนขอเรียนว่าการชุมนุมของพนักงานเมื่อวันที่ 18 - 19 มกราคม 2556 เกิดขึ้นเนื่องจากนายอำพน กิตติอำพน เคยประกาศว่าบริษัท สามารถทำกำไรได้ใกล้เคียงกับปี 2552 คือ 7,000 ล้านบาท และสัญญากับพนักงานว่าจะให้โบนัส 1 เดือน พนักงานทุกคนทราบดีว่าบริษัท กำลังอยู่ในภาวะวิกฤต แต่เมื่อมีแผนฟื้นฟูการดำเนินงานออกมา นายอำพนฯ กลับประกาศไม่ขึ้นเงินเดือนให้กับพนักงาน บริษัทฯ ย่อมไม่สามารถดำเนินการได้ หากไม่ได้รับความร่วมมือจากพนักงาน ไม่ว่านโยบายการปฏิรูปจะเป็นอย่างไร หากพนักงานรู้สึกท้อแท้หมดกำลังใจ ไม่รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน บริษัทฯ ก็ไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้

การชุมนุมของพนักงานเกิดขึ้นเพราะพนักงานรู้สึกถูกกดขี่ รู้สึกถึงความอยุติธรรม และรู้สึกหมดขวัญกำลังใจ พนักงานจึงมาชุมนุมขอความเห็นใจว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมา พนักงานต่างให้ความร่วมมือในการลดค่าใช้จ่าย หากนายอำพนฯ ประกาศว่าบริษัท มีผลกำไรใกล้เคียงกับปี 2552 คือ 7,000 ล้านบาท พนักงานย่อมคิดว่าบริษัทฯ จะสามารถทำกำไรได้ จึงขอให้บริษัทฯ ขึ้นเงินเดือนจากการที่ไม่ได้ปรับขึ้นมาหลายปี ผลของการชุมนุมดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อพนักงานในทุกระดับ คือพนักงานได้ขึ้นเงินเดือนในอัตราร้อยละ 7.5 ฝ่ายบริหาร (พนักงานระดับ 8 - 10) ได้ขึ้นในอัตราร้อยละ 5.75 ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดตั้งแต่ได้รับมา ส่วนพนักงานระดับ 11-13 คือผู้บริหารระดับสูง (Executive Vice President - EVP) และรองผู้บริหารระดับสูง (Vice President - VP) ได้ขึ้นเงินเดือนในอัตราร้อยละ 4 การฟ้องร้องผู้ร่วมชุมนุมแต่เพียงบางรายนั้นไม่ยุติธรรม มีแต่จะทำให้พนักงานรู้สึกบอบช้ำและเกลียดชังบริษัทฯ ตนจึงขอสอบถามว่าการดำเนินคดีดังกล่าวเกิดจากมติของคณะกรรมการบริษัทฯ หรือไม่ นอกจากนี้ ตนเห็นว่าสิ่งที่บริษัทฯ จะต้องปฏิรูป คือการมีจิตสำนึกที่ดี สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และระหว่างพนักงาน ฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการบริษัทฯ หากบุคลากรของบริษัทฯ ทำงานอยู่บนความเกลียดชัง ความระแวงสงสัย ความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน บริษัทฯ ย่อมไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้

นอกจากนี้ ตนได้รับทราบมาว่านายนิรุฒ มณีพันธ์ ซึ่งในอดีตเป็นรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคล และกำกับกิจกรรมองค์กร (DB) ผลักดันให้มีการฟ้องร้องพนักงานของบริษัทฯ โดยมีนายบำเพ็ญ สรรพศรี ฝ่ายกฎหมาย ยืนยันให้บริษัทฯ ฟ้องร้องดำเนินคดี เพราะบริษัทฯ ได้รับความเสียหายและเพื่อไม่ให้คดีขาดอายุความ แต่เหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ฟ้องผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการชุมนุมให้ครบทุกราย จากรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบาย (EMM) ระบุว่าบริษัทฯ บริกรษากฎหมายได้ให้คำแนะนำว่าบริษัทฯ ควรฟ้องพนักงานทุกคนที่ร่วมชุมนุม แต่บริษัทฯ กลับละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ฟ้องผู้ร่วมชุมนุมเพียง 4 รายทั้งที่บริษัทฯ ทราบดีว่าพนักงานเพียงแค่ 4 คน ย่อมไม่สามารถชุมนุมประท้วงจนกระทั่งพนักงานทุกคนได้รับผลประโยชน์ได้ หากบริษัทฯ ประสงค์จะดำเนินคดี ก็ควรดำเนินคดีกับผู้ร่วมชุมนุมทุกราย เนื่องจากต่างสมรู้ร่วมคิดกันทำให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ มิเช่นนั้น ก็ควรถอนฟ้อง

สำหรับการเรียกค่าเสียหายจำนวน 300 กว่าล้านบาท จากพนักงานที่ถูกฟ้องคดีเพียง 4 ราย นั้น บริษัทฯ อ้างว่าเป็นความเสียหายอันต่อเนื่องมาจากข่าวสารที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ บทวิจารณ์ บทวิเคราะห์ ฯลฯ นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้นำจำนวนเงินที่บริษัทฯ ว่าจ้างบริษัทภายนอกให้ตัดข่าว มาเรียกค่าเสียหายจากพนักงานผู้ถูกฟ้องคดีด้วย ทั้งที่บริษัทฯ มีฝ่าย

ประชาสัมพันธที่มีพนักงานจำนวนมากและในบริษัทฯ มีพนักงานถึง 20,000 กว่าคน เหตุใดจึงไม่ใช้พนักงานของบริษัทฯ แทนบริษัทภายนอก

ประธาน รับทราบและจะดำเนินการตามข้อเสนอแนะต่อไป และจะขอชี้แจงเพิ่มเติมประเด็นนี้ในภายหลัง จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายอื่นได้แสดงความคิดเห็นก่อนที่นางแจ่มศรี สุโขติรัตน์ ผู้ถือหุ้น จะชี้แจงประเด็นต่อไป

นายพัฒน์นันท์ วัลยะเพ็ชร ผู้รับมอบฉันทะ ขอให้ประธานกระชับการประชุมเนื่องจากเวลาได้ล่วงเลยมามากแล้ว และมีผู้ถือหุ้นหลายรายติดภารกิจ หากปล่อยให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายนอกวาระหรืออภิปรายยืดเยื้อ จะทำให้ผู้ถือหุ้นหลายรายไม่สามารถอยู่ร่วมการประชุมจนจบได้

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น ขอให้บุคลากรที่บริษัทฯ ว่าจ้างให้มาหยุดการประชุมและกระชับการอภิปรายไปนั่งรวมกัน

ประธาน ขอให้นางแจ่มศรี สุโขติรัตน์ ผู้ถือหุ้น สรุปประเด็นที่จะชี้แจงว่ามีกี่ประเด็น และขอความร่วมมือให้ใช้เวลากการอภิปรายให้สั้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายอื่นแสดงความคิดเห็น

นางแจ่มศรี สุโขติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวอภิปรายประเด็นต่อไปว่ากรณีบริษัทฯ แจ้งความดำเนินคดีที่สถานีตำรวจนครบาลสุทธิสาร กรณีที่สหภาพแรงงานใช้เครื่องเสียงในการขับไล่นายอำพนฯ ออกจากตำแหน่ง โดยนายนิรุฒ มณีพันธ์ เป็นผู้ดำเนินการแจ้งความ ตนขอเสนอว่าบริษัทฯ ควรขับไล่บุคคลที่ทำความเสียหายให้แก่บริษัทฯ เช่น อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) ที่มีผลประโยชน์ในสายการบินนกสกู๊ต แทนที่จะฟ้องร้องผู้ที่ปกป้องผลประโยชน์ของบริษัทฯ

นอกจากนั้น ตนยังถูกบริษัทฯ ฟ้องเป็นอีกคดีหนึ่ง ในกรณีที่ตนได้ทำหนังสือถึงอดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่และคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อขอความร่วมมือไม่ให้แทรกแซงการดำเนินงานของสหภาพแรงงาน และให้เคารพพระราชบัญญัติแรงงาน พ.ศ. 2543 แต่บริษัทฯ กลับนำเรื่องนี้ไปฟ้องเป็นคดีหมิ่นประมาท และขอเลิกจ้างตนในวันที่ตนเกษียณอายุ ทุกวันนี้ตนเกษียณอายุมาแล้ว 2 ปี แต่คดีดังกล่าวยังไม่มีการเริ่มดำเนินการ จึงขอสอบถามว่าบริษัทฯ ต้องเสียเงินว่าจ้างบริษัทกฎหมายภายนอกทุกคดี เช่น คดีแรงงาน คิดเป็นเงินงบประมาณกว่า 1,000 ล้านบาท นั้น เหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ให้ฝ่ายกฎหมายของบริษัทฯ เป็นทนายความในคดีเหล่านั้นแทน ตนเห็นว่าบริษัทฯ ให้พนักงานทำงานไม่คุ้มกับเงินเดือนค่าจ้าง ทำให้ต้องเสียเงินว่าจ้างบริษัทภายนอกมาดำเนินการแทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีหมิ่นประมาทดังกล่าว ตนขอตั้งข้อสังเกตว่าผู้เสียหายไม่ใช่บริษัทฯ แต่เป็นอดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ดังนั้น อดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ จึงต้องเป็นผู้ชำระค่าว่าจ้างดังกล่าวด้วยตนเอง ทั้งนี้ขอให้บริษัทฯ ชี้แจงให้ครบทุกประเด็นด้วย

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

นางทิพภรณ์ อุณศิริ ตัวแทนจากอาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย ขอสอบถาม 3 ประเด็นดังนี้

ประเด็นแรก การที่บริษัทฯ กำหนดอัตราส่วนการขนส่งผู้โดยสาร (Cabin Factor) ในไตรมาสที่ 2 ไม่ต่ำกว่าไตรมาสแรก ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 76% นั้น บริษัทฯ สามารถเพิ่มจำนวนและสร้างรายได้ให้แก่บริษัทฯ ได้จริงหรือไม่ เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วง Low Season

ประการที่สอง เรื่องการรอขายเครื่องบินเก่าจำนวน 22 ลำ ซึ่งตนทราบจากข่าวว่าบริษัทฯ ขายไปแล้วจำนวน 8 ลำ จึงขอสอบถามว่าบริษัทฯ จะรับรู้รายได้เมื่อใด เป็นจำนวนเงินเท่าใด และส่วนที่เหลืออีก 14 ลำ จะขายเมื่อใด

ประการสุดท้าย การที่บริษัทฯ ประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการต่อต้านการทุจริตนั้น บริษัทฯ ได้วางแผนรับรองโครงการแนวร่วมปฏิบัติ (Collective Action Coalition - CAC) เมื่อใด

ประธาน มอบหมายให้นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ตอบคำถามและชี้แจงรายละเอียด

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ กล่าวขอบคุณนายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องบริษัท ที่ปรึกษาในอดีต และจะมอบหมายให้เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร เข้าตรวจสอบต่อไป สำหรับค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการต่างๆ ในปีนี้ น่าจะมีจำนวนไม่เกิน 500 ล้านบาท โดยการว่าจ้างที่ปรึกษาที่บริษัท ทำอยู่ในปัจจุบันหรือในอดีตเพื่อการปฏิรูปบริษัท นั้น จะเป็นการจ้างมาเพื่อช่วยเหลืองานในกรณีต่อไปนี้

เรื่องที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์

เรื่องที่ 2 การกำหนดระบบ (System) ใหม่ ที่สามารถอยู่กับการดำเนินงานของบริษัทฯ อย่างถาวร

เรื่องที่ 3 การกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการทำงานขึ้นใหม่ให้ประหยัดเวลาและคุ้มค่าง่าเดิม

ทั้งนี้ ที่บริษัทฯ ต้องดำเนินการเช่นนี้ก็เพราะภาวะการณ์ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก ปัญหาที่ทำให้บริษัทฯ ขาดทุนมากในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยสิ่งแวดล้อมที่บริษัทฯ ต้องเผชิญนั้นไม่เป็นมิตร ไม่ว่าจะเป็นราคาน้ำมัน ที่อยู่ในอัตราร้อยละ 20 เมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมา ส่งผลให้บริษัทฯ ขาดทุน หรือเรื่องของสภาวะเศรษฐกิจในสหภาพยุโรปและในสังคมโลก ปัญหาความไม่สงบทางการเมือง และที่สำคัญที่สุดคือเรื่องการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

บริษัทฯ ขอเรียนว่า ปัญหาเหล่านี้ไม่เคยประดังเข้ามาพร้อมกันอย่างในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องคู่แข่ง ในอดีตบริษัทฯ สามารถทำกำไรได้จากการบินด้วยอัตราส่วนการขนส่งผู้โดยสาร (Cabin Factor) ประมาณร้อยละ 65 ของการขนส่งทั้งหมด เนื่องจากในช่วงปี 2525 บัตรโดยสารเครื่องบินชั้นประหยัด (Economy Class) มีราคาประมาณ 30,000 บาท ในขณะที่อัตราค่าจ้างของผู้ที่เรียนจบปริญญาตรีในตำแหน่งพนักงานธนาคาร อยู่ที่เพียง 3,000 บาทต่อเดือน เท่านั้น ปัจจุบันแม้ราคาบัตรโดยสารเครื่องบินชั้นประหยัด (Economy Class) จะไม่ต่างจากเดิมนัก แต่ผู้ที่เรียนจบปริญญาตรีได้รับเงินเดือนค่าจ้างเพิ่มขึ้นจากเดิมถึง 5 เท่า คือ 15,000 บาท จะเห็นได้ว่าการแข่งขันในอดีตและปัจจุบันแตกต่างกันมาก การที่บริษัทฯ ไม่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองในอดีต ในขณะที่สายการบินคู่แข่งของบริษัทฯ พัฒนาไปมาก ทำให้บริษัทฯ ต้องประสบกับภาวะขาดทุนบริษัทฯ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เพื่อให้บริษัทฯ สามารถกลับมาที่มีความสามารถทำธุรกิจเชิงรุกได้ในอนาคต

ด้วยเหตุผลดังกล่าว บริษัทฯ จึงจำเป็นต้องว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษามาช่วยสร้างระบบการบริหารจัดการต่างๆ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การแข่งขันที่สูงขึ้น เพื่อความอยู่รอดของบริษัทฯ ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นมิตร ทั้งนี้ตนเห็นว่าทางรอดบริษัทฯ คือต้องเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปบริษัทฯ ให้สามารถคงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ในอดีตมีสายการบินมากมายที่เคยเป็นสายการบินแนวหน้าของโลกและต้องผ่านการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานเพื่อให้ผ่านวิกฤตได้ เช่นสายการบิน Japan Airlines สายการบิน Malaysia Airline และสายการบิน All Nippon Airways (ANA) หรือสายการบินที่ล้มละลาย เช่น สายการบิน Trans World Airlines (TWA) สายการบิน Pan American World Airways เป็นต้น

ปัจจุบันนี้ ผู้ถือหุ้นไม่ได้รับเงินปันผลมาเป็นเวลานานเนื่องจากบริษัทฯ ประสบปัญหาขาดทุน สิ่งที่ทางรัฐบาลให้ความช่วยเหลือในขณะนี้ คือ บริษัทฯ จะได้รับการสนับสนุนต่อเมื่อบริษัทฯ ดำเนินการตามแผนปฏิรูปเท่านั้น ในการดำเนินการดังกล่าว บริษัทฯ จะต้องจัดให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลโดยหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) อย่างใกล้ชิด ดังนั้น ผู้ถือหุ้นย่อมมั่นใจได้ว่า บริษัทฯ จะดำเนินการแก้ไขและพัฒนาบริษัทฯ ด้วยความตั้งใจที่รอบคอบ รัดกุม และดำเนินการอย่างรวดเร็ว สำหรับการปรับตัวในช่วง High Season นั้น หากสิ่งแวดล้อมเป็นมิตรแล้ว การวางแผนสำหรับ High Season ย่อมสามารถทำได้ตามสมควร เพื่อประโยชน์ของบริษัทฯ

การปฏิรูปบริษัทฯ จะดำเนินการพร้อมกันหลายๆ ด้าน รวมถึงความพยายามเพิ่มรายได้ บริษัทฯ ได้วางแผนดำเนินการร่วมกับหัวหน้าสำนักงานขายของบริษัทฯ ประจำสถานีทั่วโลกในช่วงเดือนธันวาคมที่ผ่านมา โดยบริษัทฯ สามารถดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ได้เป็นอย่างดี การขายและการตลาดมีความเข้มข้นขึ้นในทุกสถานี มีข้อเสนอจูงใจที่ทันต่อสถานการณ์มากยิ่งขึ้น ทำให้อัตราส่วนการขนส่งผู้โดยสาร (Cabin Factor) เฉลี่ยทั้งปี เพิ่มขึ้นมาเป็นร้อยละ 76 จากร้อยละ 68.9 ในปีที่แล้ว ทั้งนี้ ในเดือนเมษายนนี้ บริษัทฯ มีอัตราส่วนการขนส่งผู้โดยสาร (Cabin Factor) อยู่ที่ประมาณร้อยละ 77 เห็นได้ว่าบริษัทฯ พัฒนาขึ้นมาพอสมควร

สำหรับราคาน้ำมันที่ส่งผลให้บริษัทฯ มีผลประกอบการดีขึ้นนั้นเป็นข้อมูลที่ต้อง แต่อย่างไรก็ดี บริษัทฯ ยังจำเป็นต้องปฏิรูปองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น แม้บริษัทฯ จะพัฒนามากขึ้น แต่หากไม่ระมัดระวัง ก็อาจทำให้เกิดปัญหาขาดทุนดั้งเดิมได้

ส่วนการดำเนินการของสายการบินคู่แข่ง หรือสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) ที่ขยายตัวทางเศรษฐกิจดีกว่าบริษัทฯ นั้น จะพบว่าหลายสายการบินก็ประสบกับปัญหาขาดทุนในช่วงปีที่ผ่านมาเช่นกัน เนื่องจากบรรดาสายการบินคู่แข่งเหล่านี้ขยายกิจการอย่างรวดเร็วและดำเนินการโดยไม่ระมัดระวัง บริษัทฯ เคยประสบกับปัญหาดังกล่าวและได้นำมาเป็นบทเรียนเรียบร้อยแล้ว หากบริษัทฯ เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส ก็ย่อมสามารถฟื้นตัวขึ้นได้ ปัจจุบันปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ยังไม่คลี่คลาย จึงต้องขอความร่วมมือจากพนักงาน ผู้บริหาร และคณะกรรมการบริษัทฯ ทุกท่าน ให้ตั้งใจทำงาน ปรับปรุงวิธีการดำเนินการใหม่ หากบริษัทฯ ยังคงดำเนินการด้วยวิธีเดิม ซึ่งมีต้นทุนสูงและไม่มีประสิทธิภาพในด้านการขายและการตลาด บริษัทฯ ย่อมกลับมาประสบกับปัญหาเดิมๆ ได้

ส่วนที่กัปตันโยธิน ภมรมนตรี เสนอให้แก้ไขข้อความในวีดิทัศน์และเสนอแนวทางแก้ปัญหากรณีเครื่องบิน A340 นั้น บริษัทฯ ขอขอบคุณและจะรับไว้ดำเนินการตามข้อเสนอ ส่วนกรณีสายการบินนกแอร์นั้น ขอมอบหมายให้เรืออากาศเอกมนตรี จำเรียง รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายกัลยทุรองค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นผู้ชี้แจงเพิ่มเติม

เรืออากาศเอก มนตรี จำเรียง รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายกัลยทุรองค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้ข้อสังเกตว่าการดำเนินธุรกิจของแต่ละสายการบิน โดยเฉพาะธุรกิจของสายการบินที่มีผู้โดยสารคนละกลุ่มกัน จะต้องพิจารณารายละเอียดค่อนข้างมาก เช่น สายการบินนกแอร์ มีสายการบินคู่แข่งที่ทำการบินจากประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศเกาหลี เข้ามาในประเทศไทย และดำเนินงานในภูมิภาคนี้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเที่ยวบินภายในประเทศ เป็นต้น

ในส่วนของบริษัทฯ นั้น ตนเห็นว่า ความพร้อมของบริษัทฯ ในการแข่งขันในตลาดสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) โดยเฉพาะการบินในเส้นทางระยะกลางและระยะไกล เป็นไปได้ยาก เพราะบริษัทฯ ถือหุ้นบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) อยู่ที่ร้อยละ 39 และยังถือหุ้นในสายการบินไทยสมายล์ อีกร้อยละ 100

สำหรับการร่วมลงทุนระหว่างบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัท Scoot ซึ่งประกอบธุรกิจประกอบการบินนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อแข่งขันกับสายการบินคู่แข่ง คือ Thai Air Asia อย่างไรก็ดี ในการพิจารณาร่วมลงทุนนั้น จะต้องพิจารณาว่าสายการบินใดมีความพร้อมมากที่สุด ในภูมิภาคนี้ สายการบินนั้นก็ย่อมมีโอกาสในการร่วมทุนด้วยได้มาก ปัจจุบันยังไม่มีสายการบินต้นทุนต่ำรายใดที่ประสบความสำเร็จในการบินระยะกลางและระยะไกล ดังนั้น บริษัทฯ จึงต้องพิจารณาถึงเรื่องนี้ด้วย

ประธาน มอบหมายให้นายวิระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงเรื่องกฎหมายต่างๆ

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ ที่แจ้งประเด็นที่ผู้ถือหุ้นสอบถามเกี่ยวกับการเลิกจ้างนายปิยสวัสดิ์ ว่า มีการแถลงการณ์จำนวนมากจนทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน แต่ในขณะนี้บริษัทฯ ได้ทำความเข้าใจกับนายปิยสวัสดิ์ เรียบร้อยแล้วว่าต่างฝ่ายต่างทำโดยสุจริต ในส่วนคดีความก็สิ้นสุดลงเรียบร้อยแล้ว ไม่มีอะไรติดค้างกันอีก สำหรับการดำเนินคดีกับพนักงานของบริษัทฯ นั้น เป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร ไม่ใช่คณะกรรมการบริษัทฯ

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ที่แจ้งนางแจ่มศรีฯ เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการฟ้องร้องกรณีการหยุดงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทฯ ว่า เป็นการดำเนินการไปตามมติของฝ่ายบริหารในขณะนั้น ปัจจุบัน คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล (ขั้นตอนการสืบพยาน) จึงยังไม่สามารถให้รายละเอียดเพิ่มเติมได้

ประธาน มอบหมายให้เรืออากาศโท เฉลิมพล อินทรวงศ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง ที่แจ้งความคืบหน้ากรณีการขายเครื่องบินจำนวน 8 ลำ

เรืออากาศโท เฉลิมพล อินทรวงศ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง ที่แจ้งว่า สำหรับการขายเครื่องบินในปี 2558 นี้ บริษัทฯ ได้ขายและส่งมอบเครื่องบินไปแล้วจำนวน 2 ลำ ได้แก่ B747-400 จำนวน 1 ลำ และ A300-600 จำนวน 1 ลำ โดยคณะกรรมการบริษัทฯ ได้อนุมัติการขายเครื่องบินอีกจำนวน 8 ลำ ได้แก่ A300-600 จำนวน 5 ลำ และ A330-300 อีกจำนวน 3 ลำ การส่งมอบจะเสร็จสิ้นภายในสิ้นเดือนกรกฎาคมนี้ เครื่องบินที่ยังคงจอดอยู่ คือ A340-500 จำนวน 4 ลำ ที่ตกค้างมาจากการขายครั้งก่อน และสำหรับ B737-400 จำนวน 4 ลำ นั้น บริษัทฯ ได้ออกข้อกำหนดและขอบเขตของงาน (Term of Reference - TOR) เรียบร้อยแล้ว

นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังเตรียมจะขายเครื่องบินอีก 4 ลำ ได้แก่ A300-600 จำนวน 2 ลำ และ ATR-72 จำนวน 2 ลำ ซึ่งเครื่อง ATR-72 นี้ บริษัทฯ เคยนำออกขายแล้ว แต่ผู้ซื้อผิดนัดชำระราคา สำหรับเครื่องบิน B747 ที่เป็นเครื่องบินเช่าเหมาลำ (Charter) จำนวน 2 ลำ บริษัทฯ ได้ออกประกาศข้อกำหนดและขอบเขตของงาน (Term of Reference - TOR) เพื่อที่จะขายและให้เช่าเรียบร้อยแล้ว มีผู้สนใจที่จะขอเช่าแบบ ACMI หรือ Wet Lease ทั้ง 2 ลำ

ประธาน มอบหมายให้นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ที่แจ้งเรื่องการยกเลิกเส้นทางบินและการจ้างที่ปรึกษา

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ที่แจ้งเรื่องการปิดเส้นทางการบินว่า บริษัทฯ ได้พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยตรวจสอบแล้วพบว่ามีการขาดทุนจริง และการยกเลิกเส้นทางการบินจะนำประโยชน์กลับมาสู่บริษัทฯ ได้เช่นเส้นทางบินไปมอสโกนั้น ปรากฏตัวเลขแสดงการขาดทุนประมาณปีละ 300 ล้านบาท บริษัทฯ จึงมีความจำเป็นต้องปิดเส้นทางดังกล่าวอย่างเร่งด่วน การที่บริษัทฯ ขาดทุนถึง 15,000 ล้านบาทต่อปีนั้น หนึ่งในสาเหตุหลัก คือ บริษัทฯ มีเส้นทางบินที่ขาดทุนแต่กลับยังทำการบินอยู่ โดยเส้นทางบินที่บริษัทฯ จะพิจารณายกเลิกนั้น จะเป็นเส้นทางบินที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยน และแก้ไขปัญหาขาดทุนได้ภายในระยะเวลา 12-18 เดือน ซึ่งนับแต่เดือนธันวาคมที่ผ่านมา ตนเห็นว่าบริษัทฯ กำลังประสบกับปัญหาทางการเงินอย่างหนัก จึงต้องปรับตัวโดยเร็วที่สุด

สำหรับกรณีที่มีผู้ถือหุ้นกล่าวว่าบริษัทฯ ได้คัดเลือกบริษัทที่ปรึกษาแห่งหนึ่ง ซึ่งมีบุคลากรที่เคยเป็นบุคลากรในบริษัทที่ปรึกษาในอดีตนั้น ขอเรียนว่า การคัดเลือกที่ปรึกษาในครั้งนี้ บริษัทฯ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านธุรกิจการบินจากทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีประสบการณ์ในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากวิทยาการการบริหารสายการบินมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ บุคคลที่ผู้ถือหุ้นกล่าวถึงเป็นเพียงบุคลากรจำนวนหนึ่งจากที่ปรึกษาอื่นๆ จากทั่วโลก ซึ่งกรณีนี้เป็นไม่ได้เป็นเรื่องเดียวกันหรือเป็นวาระเดียวกัน จึงไม่น่ามีปัญหาเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ใดๆ (Conflict of Interest)

นางสาววรวิมล ณ ระนอง ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวดำเนินบริษัทฯ เรื่องสถานที่ประชุมเนื่องจากต้องขึ้นบันไดสูง เครื่องปรับอากาศในห้องประชุมหนาวเกินไป ไม่มีบริการเครื่องดื่มร้อน เช่น ชาและกาแฟ และสถานที่ค่อนข้างไกล เอกสารเกี่ยวกับการมอบฉันทะมีมากเกินไปทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการลงทะเบียนของผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะที่จะมาประชุม บริษัทฯ ควรแจ้งเอกสารที่ต้องใช้ให้ชัดเจน ไม่ใช่ให้ผู้ถือหุ้นไปเปิดในหนังสือเชิญประชุมเอง นอกจากนี้ สำหรับเส้นทางบินบางเส้นทางมีจำนวนผู้โดยสารน้อยมาก ตนขอเสนอให้บริษัทฯ ทำการบินในจังหวัดเชียงใหม่และสงขลาเพิ่มเติม นอกจากนี้ ขอกล่าวดำเนินจัดหาอาหาร และกรณีให้ผู้ถือหุ้นไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ใดๆ จากบริษัทฯ และขอสอบถามถึงสาเหตุ ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมกรณีการเปลี่ยนเที่ยวบินจากไทยสมายล์เป็นของบริษัทฯ ทั้งที่บริษัทฯ ถือหุ้นทั้งหมดของสายการบินไทยสมายล์

นางสุพรรณิ บุญยวัฒน์ ผู้ถือหุ้น เสนอให้บริษัทฯ นำเรื่องปัญหาการแทรกแซงทางการเมือง มารับเป็นปัจจัยเสี่ยงอันดับแรกของการบริหาร เนื่องจากบริษัทฯ ประสบปัญหาอย่างมากจากการที่นักการเมืองเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงานของบริษัทฯ สมัยก่อนบริษัทฯ เจริญรุ่งเรืองเพราะให้ทหารอากาศเข้ามาบริหาร ตนหวังว่าภายใน 2 ปีจะให้เห็นผลงานของคณะกรรมการบริษัทฯ และเสนอให้บริษัทฯ นำเรื่องการอบรมและพัฒนาบุคลากรมารับเป็นปัจจัยเสี่ยงของบริษัทฯ ด้วย เนื่องจากบริษัทฯ ไม่ได้รับพนักงานเพิ่มเติมมาตั้งแต่ปี 2540 และยังมีกรขอให้พนักงานเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retire) และว่าจ้างบริษัทภายนอกเข้ามาทำงานเป็นครั้งคราวแทน เพราะฐานะทางการเงินของบริษัทฯ ไม่ดี นอกจากนี้ เมื่อตีตพนักงานหลายคนที่ตั้งใจว่าจะกลับมาทำงานกับบริษัทฯ แม้ว่าจะต้องย้ายไปอยู่กับบริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด ชั่วคราว แต่บริษัทฯ กลับไม่รับพนักงานเหล่านั้นกลับมา ทำให้บริษัทฯ ไม่สามารถอบรมและพัฒนาบุคลากรขึ้นมาทำงานแทนพนักงานที่กำลังจะเกษียณได้ทัน ซึ่งพนักงานในที่นี่หมายถึงพนักงานภาคพื้นหรือพนักงานในสำนักงาน ไม่ใช่ลูกเรือหรือพนักงานต้อนรับซึ่งบริษัทฯ เปิดรับทุกปีอยู่ นอกจากนี้ ตนมีความกังวลเกี่ยวกับกรณีที่สายการบินสีแดงได้เข้ามาทำการบินในเส้นทางที่บริษัทฯ ได้ทำการตลาดเอาไว้ก่อน จึงขอให้บริษัทฯ ดำเนินการใดๆ เพื่อป้องกันไม่ให้สายการบินสีแดงเข้ามาทำการบินแทนในเส้นทางเหล่านั้น

นายสมศักดิ์ มาณฑพ ผู้ถือหุ้น เสนอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ทุกท่านยื่นขึ้นเพื่อกล่าวขอโทษผู้ถือหุ้นที่อยู่ในห้องประชุม เพราะคณะกรรมการหลายท่านเป็นผู้กำหนดนโยบายและบริหารงานบริษัทฯ มาตั้งแต่ปี 2555 จนถึงปัจจุบัน ทำให้บริษัทฯ ประสบภาวะขาดทุนและทำให้ผู้ถือหุ้นไม่ได้รับเงินปันผล

ประธาน ชี้แจงว่าคณะกรรมการทุกท่านมีความประสงค์จะให้บริษัทฯ มีกำไรและเจริญก้าวหน้า แต่เนื่องจากปัญหาหลายประการที่บริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ทั้งการแข่งขันและการประท้วงทางการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและการประกันภัยผู้โดยสาร คณะกรรมการชุดนี้พยายามทุ่มเททำงานอย่างเต็มที่ และได้เข้าไปหารือกับผู้บริหารและพนักงานของบริษัทฯ เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนบริษัทฯ ให้สามารถกลับมามีกำไรได้

นายสมศักดิ์ มาณฑพ ผู้ถือหุ้น กล่าวขอขอบคุณประธานที่ชี้แจงและแสดงความตั้งใจที่จะดำเนินการ และขอเสนอแนวทางเพื่อลดภาวะขาดทุนของบริษัทฯ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

1) เสนอให้บริษัทฯ เลิกจ้างสำนักงานกฎหมายภายนอกเพื่อความในคดีแรงงาน เพราะตัวเลขค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องคดีพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา อยู่ที่ปีละ 1,000 กว่าล้านบาท เช่น ปี 2552 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,667 ล้านบาท ปี 2553 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,751 ล้านบาท ปี 2554 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,343 ล้านบาท ปี 2555 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,410 ล้านบาท ปี 2556 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,299 ล้านบาท และปี 2557 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 1,321 ล้านบาท จึงขอเสนอให้บริษัทฯ ตัดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ออกไป จะทำให้บริษัทฯ มีกำไรเพิ่มขึ้นมาทันที 1,000 ล้านบาท

และเสนอให้บริษัทฯ ใช้พนักงานของบริษัทฯ ว่าความในคดีแรงงานเพราะศาลแรงงานไม่จำเป็นต้องใช้
ทนายความเป็นคนว่าความแทน ซึ่งจะสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้

2) กรณีที่บริษัทฯ จ้างบริษัทภายนอกตัดข้าวของบริษัทฯ ปีละหลายแสนบาท ขอสอบถามถึงสาเหตุที่บริษัทฯ
ไม่ให้พนักงานฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ ตัดข้าวที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชนหรือโทรทัศน์ด้วยตนเอง แต่จ้างบริษัทภายนอก
แทน และขอสอบถามว่าบริษัทฯ เคยนำเนื้อหาข่าวข่าวไม่ว่าด้านบวกหรือลบไปประเมินค่าเสียหายหรือไม่ เช่น กรณีสื่อมวลชน
หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ลงข่าวกรณีพนักงานบริษัทฯ ชุมนุมเรียกร้องเงินเดือนและโบนัส บริษัทที่รับจ้างตัดข้าวดำเนินการและ
ประเมินราคาค่าเสียหายทั้งสิ้น 300 ล้านบาท เป็นต้น ปัจจุบัน สื่อมวลชนเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องที่บริษัทฯ ขาดทุนและประสบ
ปัญหาต่างๆ ได้มีการตัดข้าวและประเมินค่าเสียหายและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่ แล้วบริษัทฯ จะนำค่าเสียหายจาก
การประเมินข่าวที่เกิดขึ้นไปเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ใด

3) กรณีที่มีการร้องเรียนไปที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) เรื่องที่มีการใช้
อำนาจโดยมิชอบช่วยเหลือพนักงานที่ออกไปแล้ว โดยมีการอุทธรณ์แล้วลดโทษจากให้ออกเป็นการตัดเงินเดือนนั้น ขอสอบถาม
ว่าปปช. ซึ่ข้อมูลอย่างไร เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขวัญและกำลังใจของพนักงาน และเป็นสาเหตุขาดทุนของบริษัทฯ ด้วย

4) ขอให้บริษัทฯ ชี้แจงกรณีที่มีการร้องเรียนไปที่ปปช. เกี่ยวกับกรณีผู้บริหารขึ้นเงินเดือนให้ตนเอง กรณีการใช้
แรงงานผู้ที่เกี่ยวข้องอายุไปแล้ว ให้มาทำงานในลานจอดโดยจ่ายค่าแรงวันละ 1,500 บาท แต่ให้มาทำงานเพียง 3 เทียวบินต่อวัน
กรณีการใช้แรงงานทหารเกณฑ์ของกองทัพอากาศไปทำงานในลานจอดเหมือนกับพนักงานของบริษัทฯ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่
ไม่ถูกต้อง เนื่องจากทหารไม่ได้มีหน้าที่เป็นแรงงานรับใช้ มีหน้าที่ป้องกันประเทศ และกรณีที่ผู้บริหารที่ลาออกไปแล้วแต่มีการขึ้น
เงินเดือนให้กับลูกน้องของตนโดยมิชอบ

นางสาว อัญญา เลขาไทยมงคล ผู้ถือหุ้น ให้ความเห็นเรื่องอาหารของบริษัทฯ ว่าไม่ได้คุณภาพ อากาศในห้องประชุม
เย็นเกินไป ไม่มีบริการเครื่องดื่มชาและกาแฟ ห้องน้ำไม่สะอาดและมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อผู้ถือหุ้นที่มาประชุม นอกจากนี้
ยังขอเสนอให้บริษัทฯ เพิ่มเที่ยวบินไปประเทศอินเดียเพิ่มเติมนอกเหนือจากช่วง High Season ในเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์
เพราะคนไทยเดินทางไปพุดคยาประเทศอินเดียตลอดทั้งปี

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงสาเหตุที่รายงานประจำปี 2557 หน้า 34 เรื่อง เครื่องบินปลดระวางที่ไม่มี
การระบุนายการ A340-500 ว่าเกิดจากการตีพิมพ์ตกหล่นหรือไม่ อย่างไร และกล่าวตำหนิสถานที่จัดประชุมว่าอยู่ค่อนข้างไกล
และอาหารที่แจกแก่ผู้ถือหุ้นไม่มีคุณภาพ และไม่เหมาะสมกับผู้ถือหุ้นที่เป็นมุสลิม และขอให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ชี้แจง
เรื่องค่าจ้างที่ปรึกษาสำหรับโครงการที่ใช้ไปแล้วจำนวน 20 รายการ จำนวน 500 ล้านบาท และได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับการ
รั่วไหลของข้อมูลของบริษัทฯ อันเกิดจากการว่าจ้างบริษัท Bain โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่มีบุคลากรของบริษัทที่ปรึกษา เข้าไป
เกี่ยวข้องกับสายการบินคู่แข่ง

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพฤษ ผู้ถือหุ้น อภิปรายต่อที่ประชุมฯ ว่าตนได้ตรวจสอบข้อมูล Management
Discussion and Analysis (MD&A) ในเว็บไซต์ของบริษัทฯ แล้วมีความกังวล เนื่องจากการเข้าสู่แผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทฯ
น่าจะกระทบกับพนักงานอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลดค่าใช้จ่ายจากต้นทุนที่สูง การลดจำนวนพนักงานโดยใช้วิธีขอ
ความสมัครใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพนักงานระดับล่าง เพราะระดับบนยอมไม่สมัครใจลาออก เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนสูง การที่
บริษัทฯ ไม่สามารถรักษาความสมดุลกับพนักงานระดับล่างได้อาจเป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาต่อไป จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (DD) ซึ่งจบจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด และมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของ
ธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจการบิน จะรวบรวมข้อมูลจากผู้ถือหุ้นได้เคยอภิปรายไว้ในอดีตจนถึงปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์

ปรับปรุงให้ผลประกอบการในอีก 2 - 3 ไตรมาสข้างหน้าดีขึ้น สามารถทำให้องค์กรมีความสมานฉันท์มากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ถือหุ้นทุกคนยินดีที่จะช่วยเหลือบริษัทฯ โดยไม่คิดค่าตอบแทน

นอกจากนี้ เรื่องที่สำคัญในการบริหารองค์กร คือการบริหารความเสี่ยง เพราะต้นทุนของบริษัทฯ สูงในทุกด้าน ทั้งค่าน้ำมันและค่าใช้จ่ายอื่นๆ อีกทั้งปัจจุบัน บริษัทฯ ให้ความสนใจในการทำสายการบินราคาต้นทุนต่ำ (Low Cost) อย่างมาก ทั้งที่บริษัทฯ เป็นสายการบินระดับ Premium ที่บินอยู่ในระดับ Schedule Airline บริษัทฯ ได้รับความเชื่อถือสูงสุดจากผู้โดยสารในเรื่องความพึงพอใจ โดยพนักงานตั้งใจทำงาน อุทิศตนให้กับองค์กร จนสร้างผลงานไว้จำนวนมาก ตนจึงหวังว่าบริษัทฯ จะคงอยู่ต่อไป และหวังว่านายจรัมพร โชติกเสถียร จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาค่าได้ และหากเรื่องใดไม่สามารถดำเนินการได้ ตนขอแนะนำให้ไปสอบถามจากอดีตประธานกรรมการ คือ พลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข

นายสุเทพ สืบสันติวงศ์ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงเรื่องการจ้างบริษัท Bain เข้ามาทำงานปฏิรูป โดยขอให้บริษัทฯ ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม เนื่องจากในสัญญาระบุการทำงานเพียงประมาณ 57 - 58 วัน ด้วยงบประมาณ 40 ล้านบาท แบ่งเป็นค่าจ้างที่ปรึกษา 35.7 ล้านบาท และค่าบัตรโดยสารแบบ Barter อีกประมาณ 2.8 ล้านบาท ตนเห็นว่าเป็นจำนวนค่าใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสม เมื่อเทียบกับการทำงานเพียง 57 - 58 วัน โดยไม่สามารถระบุทิศทางได้ว่าเข้ามาปฏิรูปเรื่องใด ทั้งนี้ ตนเห็นว่าหลักสำคัญของการปฏิรูปบริษัทฯ คือการปฏิรูประบบการตลาดให้มีรายได้สูงขึ้น การปฏิรูปที่บริษัทฯ ได้อธิบายไปตอนต้นนั้น เป็นเรื่องของการลดพนักงาน การลดเที่ยวบิน และการขายทรัพย์สิน ตนเห็นว่าไม่ใช่วิธีที่ถูกต้อง หากบริษัทที่ปรึกษาแนะนำเพียงกลยุทธ์ดังกล่าวก็ไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายถึง 40 ล้านบาท ส่วนเรื่องความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสายการบิน Tiger Airways สายการบินไทยสมายล์ และสายการบินนกสกู๊ต รวมทั้งกรณีเครื่องบิน A340-500 นั้น เกิดจากบุคคลเพียงคนเดียวที่เกษียณอายุไปแล้ว โดยหลังจากที่บุคคลดังกล่าวออกจากบริษัทฯ เพียงสองสัปดาห์ ก็ไปดำรงตำแหน่งเป็นประธานของบริษัทประกอบธุรกิจการบินอื่น ที่เป็นคู่แข่งของบริษัทฯ ขอให้บริษัทฯ ติดตามความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย เนื่องจากตนมีความเห็นว่า แม้บุคคลดังกล่าวจะสามารถไปดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่นได้ แต่เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม และคณะกรรมการบริษัทฯ น่าจะทราบเรื่องนี้ดี โดยตนและกัปตันโยธิน ภมรมนตรี มีหลักฐานและข้อมูลต่างๆ ที่สามารถแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริษัทฯ รับทราบเรื่องนี้

นายมนต์ชัย ราชปรีณทวิสุข ผู้ถือหุ้น ชี้แจงว่า ทุกครั้งที่มีการหยิบยกปัญหาขึ้นมาอภิปรายในที่ประชุม ตนหวังว่าบริษัทฯ จะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นได้ แต่ปัญหาเรื่องอาหาร โดยเฉพาะเครื่องดื่มชาและกาแฟ ที่ผู้ถือหุ้นกล่าวในช่วงต้นการประชุมนั้น ปัจจุบัน บริษัทฯ ก็ยังไม่ได้ดำเนินการใดๆ และกล่าวเพิ่มเติมว่าผู้บริหารของบริษัทฯ อยู่ในระบบที่ขาดธรรมาภิบาล หากยังคงนั่งประชุมกันต่อไปก็จะเป็นการรับรองสิ่งที่คณะกรรมการได้ดำเนินการไปแล้ว รวมทั้งที่ประธานรับว่าจะนำไปปฏิรูป แต่ไม่มีการดำเนินการใดๆ จึงขอให้ผู้ถือหุ้นเดินทางกลับบ้านเพื่อให้ที่ประชุม ไม่ครบองค์ประชุม แล้วจึงจัดประชุมใหม่

นายสิทธิโชค บุญวนิชย์ ผู้ถือหุ้น สอบถามเรื่องนี้ตั้งแต่ปีที่แล้วมีจำนวน 20,000 ล้านบาท ว่าบริษัทฯ จะดำเนินการแก้ไขอย่างไร แผนการปรับปรุงและปฏิรูปองค์กรของบริษัทฯ มีแนวคิดที่จะแยกบริษัทฯ ออกจากการแทรกแซงของนักการเมืองหรือบุคคลใดก็ตามที่จะเข้ามาหาผลประโยชน์จากบริษัทฯ หรือไม่ เนื่องจากบริษัทฯ เป็นสายการบินแห่งชาติ แม้กระทรวงการคลังจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่จริง แต่ตนเห็นว่า บริษัทฯ ไม่ควรให้กระทรวงการคลังมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เพราะฝ่ายใดเข้ามาเป็นรัฐบาลก็จะให้ผู้แทนกระทรวงการคลังออกเสียงลงคะแนนตามฝ่ายตน บริษัทฯ ควรมีความเป็นอิสระเหมือนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) นอกจากนี้ ตนขอสอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องบินจำนวน 4 ลำ ที่ตนเคยสอบถามไว้ในการประชุมผู้ถือหุ้นปีที่แล้วว่าปัจจุบันสามารถทำการบินได้หรือไม่ เนื่องจากเมื่อปีที่แล้ว บริษัทฯ แจ้งว่าไม่สามารถทำการบินได้ เพราะเครื่องบินดังกล่าวใช้น้ำมันมาก เมื่อน้ำมันราคาสูง จะทำให้บริษัทฯ ขาดทุน แต่ปัจจุบันราคาน้ำมันลดลงมาแล้ว บริษัทฯ สามารถสลับนำเครื่องบินทั้ง 4 ลำนี้ ทำการบินเข้าประเทศญี่ปุ่นได้หรือไม่

ในเรื่องของการจำหน่ายบัตรโดยสาร ขอเสนอให้ยกเลิกระบบตัวแทน (Agency) แล้วให้ใช้ระบบ Call Center หรือ โทรศัพท์เข้าจองบัตรโดยสารโดยตรงแทน ในช่วง 3 สัปดาห์ก่อนนี้ มีชาวเรือผู้หนึ่งจองบัตรโดยสารให้ลูกแล้วถูกยกเลิก เพราะตัวแทนรับจองแล้วไม่ได้ส่งเรื่องให้บริษัทฯ ดำเนินการ

ในประเด็นเรื่องนี้สิน ได้สอบถามจากสถาบันการเงินแห่งหนึ่งแล้ว โดยหากบริษัทฯ จะจัดหาเงินทุนให้แก่บริษัทฯ โดยการให้เช่าซื้อ หรือจำนำ บริษัทฯ สามารถนำเครื่องบินมาจากธนาคารได้ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่อง

ประธาน ชี้แจงว่าในกรณีการออกกฎหมายให้บริษัทฯ แยกออกจากการแทรกแซงของนักรการเมืองนั้น ปัจจุบันทางรัฐบาลและคสช. กำลังพิจารณาประเด็นนี้ในภาพรวม โดยเฉพาะการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ให้มีการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

นายเกรียงไกร วงษ์มาลีวัฒนา ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงกรณีที่บริษัทฯ จะขายเครื่องบินจำนวน 10 ลำ ว่าเป็นการขายตามปกติ หรือเป็นการขายเพื่อลดการขาดทุนของบริษัทฯ

ประธาน ชี้แจงว่าเป็นการขายเพราะเครื่องบินมีสภาพเก่าเกินไป

นายเกรียงไกร วงษ์มาลีวัฒนา ผู้ถือหุ้น สอบถามว่าเครื่องบินที่ขายไปนั้นมีสภาพเก่าเกินไปทุกลำ หรือว่าบางลำยังสามารถใช้งานได้แต่ต้องรับขายเพื่อลดผลขาดทุนของบริษัทฯ

ประธาน ชี้แจงว่าการขายเครื่องบินดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะของบริษัทฯ โดยการใช้เครื่องบินรุ่นใหม่ที่สามารถให้บริการอย่างเต็มที่

นายเกรียงไกร วงษ์มาลีวัฒนา ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงกรณีที่บริษัทฯ จะปิดเส้นทางบินบางเส้นทางเพราะดำเนินการบินแล้วขาดทุนว่ามีกี่เส้นทาง และก่อนการปิดเส้นทางบินดังกล่าวตั้งแต่แรกนั้น บริษัทฯ ได้สำรวจและวิจัยมาก่อนหรือไม่ เหตุใดเมื่อเริ่มดำเนินการแล้วจึงขาดทุน ทั้งนี้ ตนเห็นว่านายอำพน กิตติอำพน ไม่ควรบริหารในบริษัทฯ หรือรัฐวิสาหกิจทุกแห่งในประเทศไทย

นายถกล ธนเลิศลาภ ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นว่าการประชุมไม่เป็นไปตามลำดับ ประเด็นที่สำคัญคือการเลือกผู้บริหารที่มีศักยภาพและวิสัยทัศน์ ส่วนเรื่องการตัดหรือการขายทรัพย์สินใดๆ ตนเห็นว่าคณะกรรมการบริษัทฯ เป็นผู้มีความรับผิดชอบประเด็นที่บริษัทฯ จะต้องพิจารณา คือ บริษัทฯ มีระบบการจัดการการครองบังทางการเมืองหรือการทุจริตต่างๆ หรือไม่ หากคณะกรรมการชุดนี้ทำให้บริษัทฯ ขาดทุน ปีหน้า บรรดาผู้ถือหุ้นก็ต้องพิจารณาเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการที่ผู้ถือหุ้นเลือกสรรเข้าไปเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจแทน ทั้งนี้ ขอชี้แจงว่าที่นั่งชั้นหนึ่ง (First Class) ของบริษัทฯ ไม่สามารถเทียบเท่ากับที่นั่งชั้นธุรกิจ (Business Class) ของสายการบิน Emirates ได้ ขอให้บริษัทฯ ปรับปรุงคุณภาพอาหาร เพราะประเทศไทยเป็นครัวที่สามารถส่งอาหารออกไปขายยังต่างประเทศได้ ขอให้บริษัทฯ ทบทวนกลยุทธ์ที่ได้วางแผนเอาไว้อีกครั้ง เพื่อให้บริษัทฯ มีศักยภาพในการแข่งขันสูงสุด และบริษัทฯ ไม่ควรเข้าใจว่าตนเองเป็นสายการบินระดับดีเยี่ยม เพราะสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) หลายสายการบินสามารถซื้อกิจการ (Take Over) สายการบินระดับนานาชาติหลายสายการบินได้ บริษัทฯ จึงต้องพิจารณาว่าจะต้องทำอะไรให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการและสามารถทำกำไรได้ เนื่องจากปัจจุบัน บริษัทฯ มีที่นั่งเต็มทุกเที่ยวบินแต่กลับประสบปัญหาขาดทุน

นายศุภชัย เจริญจิตร ผู้รับมอบฉันทะ ขอให้ประธานควบคุมการประชุมให้อยู่ในวาระ

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวอภิปรายเรื่องธรรมาภิบาลของบริษัทฯ ว่า ผู้บริหารมักจะอ้างปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกตลอดการชี้แจงเรื่องกำไรขาดทุนของบริษัทฯ กรณีปัจจัยภายนอก เช่น ผู้บริหารมักจะอ้างเรื่องน้ำมันแพงหรืออัตราแลกเปลี่ยนที่เปลี่ยนแปลงเป็นเหตุให้บริษัทฯ ขาดทุน หรือกรณีปัจจัยภายใน เช่น ผู้บริหารมักจะอ้างเรื่องการ

จัดซื้อจัดจ้าง ของบริษัทฯ ทั้งที่ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นเพียงแค่ปัจจัยรอง สาเหตุสำคัญของการขาดทุนหรือกำไร คือ การแต่งตั้งบุคคลเข้าไปทำงานหรือไปบริหารปัจจัยภายในและภายนอกเหล่านั้น หากบริษัทฯ แต่งตั้งคนที่ดี มีความรู้ความสามารถตรงกับที่บริษัทฯ ต้องการ บริษัทฯ ย่อมสามารถทำอะไรได้ ปัจจุบัน บริษัทฯ มีการแต่งตั้งโยกย้ายภายในองค์กรอย่างไรไม่เป็นธรรมดา คำนึงถึงความสัมพันธ์กับพวกพ้อง โยกย้ายข้ามสายกันไปมา โดยที่บุคคลเหล่านั้น ไม่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเสนอให้บริษัทฯ แต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรอย่างไรเป็นธรรมดาโดยการเลือกบุคลากรที่ดี มีความรู้มาช่วยบริหารกิจการของบริษัทฯ

ประธาน กล่าวแสดงความเห็นที่สอดคล้องกับผู้ถือหุ้น และชี้แจงว่าเรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร กำลังพยายามวางระบบและดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้

นายสุชาติ มิตรพักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ สอบถามถึงเรื่องที่ตนเคยยื่นหนังสือต่ออดีตนายกกรรมการบริษัทฯ เกี่ยวกับการทำสัญญาเช่าพื้นที่กับท่าอากาศยานไทย ว่าในสัญญาฉบับนี้ บริษัทฯ เสียเปรียบมาก เพราะต้องเสียค่าเช่าให้กับท่าอากาศยานประมาณ 6 - 7 พันล้านบาทต่อปี เมื่อบริษัทฯ ก่อสร้างอาคารขึ้นมา บริษัทฯ ยังต้องเสียค่าเช่าอาคารอีก กรณีดังกล่าวเป็นการเสียค่าเช่าที่ซ้ำซ้อน ตนเคยเรียนพลอากาศเอก ประจิน จั่นตองไปแล้ว แต่ยังไม่ทราบผลความคืบหน้า

ประธาน ชี้แจงว่าเรื่องนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการบริษัทฯ

นางสาวสุพร ปทุมสุวรรณวดี ผู้ถือหุ้น กล่าวอภิปรายว่าสาเหตุที่บริษัทฯ ขาดทุนนั้น เกิดจากบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและมีวัตถุประสงค์ เช่น การขึ้นเงินเดือนในขณะที่บริษัทฯ กำลังขาดทุน การจัดซื้อเครื่องบินในราคาแพง การซ่อมบำรุงทรัพย์สินในราคาแพง เป็นต้น

นายสุวิสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น สอบถามความคืบหน้าตามรายงานการประชุมปีที่แล้ว หน้า 32 เกี่ยวกับนโยบายการปราบปรามยาเสพติดและการลักทรัพย์ผู้โดยสารที่สถานีภูเก็ต ซึ่งเสียหายปีละหลายร้อยล้านบาท ว่ามีผลการตรวจสอบและดำเนินการเป็นอย่างไร และในหน้า 41 ที่บริษัทฯ จ้างคนที่เกษียณอายุแล้วมาขับรถ Heavy High Loader ขึ้นเครื่องบิน หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น บริษัทที่รับประกันภัยของบริษัทฯ จะไม่ชดเชยค่าเสียหาย ตนขอสอบถามว่าการดำเนินการดังกล่าวขัดต่อมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และหากมีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว บุคคลใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ ประการต่อมา คือกรณีการจ้างพนักงานภาคพื้นที่เกษียณอายุไปแล้ว โดยให้ค่าจ้างวันละ 1,500 บาท แต่ให้ทำงานแค่ 3 เทียวบิน ในหน้า 57 ขอให้ร้อยตรี อนุสรณ์ นาคศรีชุม รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการกรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้น ชี้แจงถึงสาเหตุที่บริษัทฯ ต้องจัดจ้างแรงงานจากภายนอก (Outsource) ด้วยวิธีพิเศษเสมอ ทั้งที่วิธีปกติมีราคาต่ำกว่าวิธีพิเศษอย่างมาก และขอเสนอให้บริษัทฯ ส่งเรื่องไปให้หน่วยงานราชการตรวจสอบหากเป็นการว่าจ้างด้วยวิธีพิเศษ

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ มอบหมายให้เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงเรื่องงบประมาณข้อพิพาทจำนวน 1,000 ล้านบาท และกรณีนำพนักงานที่เกษียณอายุแล้วมาขับรถ

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่างบประมาณในส่วนคดีพิพาทแรงงานจำนวน 1,000 ล้านบาทนั้น เป็นมูลหนี้ที่อาจจะเกิดขึ้น แต่บริษัทฯ ยังไม่ต้องรับผิดชอบจากการตรวจสอบพบว่าเป็นกรณีการเลิกจ้างพนักงานจำนวน 2 คน เนื่องจากมีการทุจริตและบริษัทฯ ได้สอบสวนลงโทษ แต่พนักงานกลับฟ้องเรียกค่าเสียหายจากบริษัทฯ คนละ 500 ล้านบาท ส่วนงบประมาณในการดำเนินคดีพิพาทแรงงานในประเทศนั้น มีค่าใช้จ่ายไม่เกิน 15 ล้านบาทเท่านั้น

ส่วนที่ผู้ถือหุ้นสอบถามถึงสาเหตุที่บริษัทฯ ต้องจ้างสำนักงานกฎหมายภายนอกเข้ามาว่าคดีนั้น ขอเรียนชี้แจงว่าปัจจุบันผู้ว่าคดีหรือทนายความของบริษัทฯ เหลือเพียง 3 คน และในคดีแรงงานดังกล่าว บริษัทฯ ก็ได้มอบหมายให้พนักงานฝ่าย

ทรัพยากรบุคคลเป็นผู้แทนคดี ปัจจุบัน บริษัทฯ ได้มีการฝึกและมอบหมายให้พนักงานของบริษัทฯ ทำหน้าที่ช่วยเหลือ
นายความในคดีแรงงานจำนวน 5 คน

สำหรับกรณีคดีความที่อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) นั้น ขอ
เรียนว่าบริษัทฯ ได้ส่งเอกสารหลักฐานทั้งหมดให้แก่ปปช. แล้ว โดยกรณีการขึ้นเงินเดือนให้ตนเองอยู่ระหว่างการตรวจสอบ
ข้อเท็จจริง ส่วนคดีที่อดีตผู้บริหารขึ้นเงินเดือนไม่ถูกต้องก็ได้มีการสอบสวนและใกล้สรุปสำนวนแล้ว สำหรับกรณีการจ้าง
พนักงานที่เกษียณอายุมาชั้บรดในสนามบิน ขอเรียนว่าอยู่ในความคุ้มครองของประกันภัย แต่ในปัจจุบันไม่มีการว่าจ้างพนักงาน
ที่เกษียณอายุมาชั้บรดในสนามบินแล้ว ในเรื่องการจ้างบริษัทภายนอก (Outsource) หรือกรณีการว่าจ้างเป็นรายกรณี
(Out Job) ด้วยวิธีพิเศษนั้น บริษัทฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขว่าสามารถทำได้ในกรณีใดบ้าง ทั้งนี้ สำหรับกรณีต่อ
สัญญาในช่วงใกล้สิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาด้วยวิธีพิเศษนั้น ปัจจุบันฝ่ายบริหารก็ไม่อนุญาตให้ดำเนินการด้วยวิธีดังกล่าวแล้ว

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ซึ่งแจ้งเกี่ยวกับเรื่องของการอาหารว่าบริษัทฯ รับผิดชอบต่อปัญหาและอยู่
ระหว่างการพิจารณาอย่างเร่งด่วน ส่วนเรื่องของผู้ถือหุ้นไม่ได้รับเงินปันผลมาเป็นเวลานานนั้น ขอชี้แจงว่า ก่อนที่ผู้ถือหุ้นจะได้รับ
เงินปันผล บริษัทฯ จะต้องกลับมาทำกำไรให้ได้เสียก่อน ตนขอเรียนว่า มีงานอีกหลายประการที่ทั้งคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร
และพนักงานของบริษัทฯ จะต้องดำเนินการตามแผนงาน บริษัทฯ จึงต้องขอการสนับสนุนจากผู้ถือหุ้นทุกท่าน เพื่อให้บริษัทฯ
สามารถบริหารงานและเดินหน้าต่อไปได้

สำหรับเรื่องของการสมานฉันท์ภายในองค์กรถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง แต่ทุกคนต้องช่วยกัน กล่าวคือ ทุกคนสามารถเห็น
แตกต่างกันได้ ไม่ว่าจะเป็นความเห็นแตกต่างกันระดับใด แต่เมื่อบริษัทฯ ตกลงดำเนินการแล้ว ขอให้ทุกท่านร่วมเดินหน้าต่อไป
ด้วยกัน และกลับมาเป็นบริษัทฯ ที่เป็นความภาคภูมิใจของคนไทยอีกครั้ง ส่วนเส้นทางบินไปประเทศอินเดียที่เป็นเส้นทางของ
พุทธคยานั้น ขอรับเรื่องไว้พิจารณา

ประธาน กล่าวแสดงความเห็นว่าผู้ถือหุ้นได้ใช้เวลาพอสมควรในการอภิปรายในวาระนี้แล้ว จึงขอให้ประชุมพิจารณา
รับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557

นายสมศักดิ์ มาณพ ผู้ถือหุ้น อภิปรายเพิ่มเติมว่าบริษัทฯ ยังไม่ได้ให้คำตอบเรื่องที่บริษัทฯ จ้างบริษัทภายนอกตัดข้าว
เพื่อนำมาประเมินคิดค่าเสียหาย ค่าภาพลักษณ์ และขอสอบถามเพิ่มเติมถึงสาเหตุการเลิกจ้างนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ เพราะ
แม้ว่าคดีจะสามารถเจรจาตกลงกันได้ แต่ก็เกิดความเสียหายที่ต้องว่าจ้างนายความเพื่อดำเนินคดี กับเรื่องที่ฝ่ายบริหารมีมติ
ฟ้องสหภาพจำนวน 4 คน ว่าเป็นมติของคณะกรรมการบริษัทฯ หรือไม่

ประธาน ชี้แจงว่าไม่ใช่มติคณะกรรมการบริษัทฯ แต่เป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงว่าค่าจ้างนายความไม่ใช่จำนวน
1,000 กว่าล้านบาท แต่เนื่องจากมีพนักงานจำนวน 2 คน ฟ้องบริษัทฯ จากการที่บริษัทฯ เลิกจ้างอันมีสาเหตุมาจากการทุจริต
เรียกร้องค่าเสียหายคนละ 500 กว่าล้านบาท แต่ในการบันทึกบัญชีเมื่อมีการฟ้องบริษัทฯ นั้น ฝ่ายผู้สอบบัญชีจะต้องระบุไว้ใน
หมายเหตุตามที่เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจการองค์กร ได้
อธิบายไปแล้วข้างต้น ส่วนค่าจ้างนายความในการดำเนินคดีแรงงานนั้น ตัวเลขที่แท้จริงอยู่ที่ 10 กว่าล้านบาท โดยพนักงานของ
บริษัทฯ ที่จะสามารถดำเนินคดีได้มีเพียง 3 คน สำหรับเรื่องการเลิกจ้างนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ก็เป็นไปตามลักษณะของ
สัญญาที่ให้สิทธินายจ้างที่จะเลิกจ้างได้ แต่ประเด็นพิพาทคือกรณีดังกล่าวเป็นการเลิกจ้างโดยชอบหรือไม่ ทั้งนี้ บริษัทฯ และ
นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ก็สามารถเจรจาตกลงและเข้าใจกันแล้ว

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ที่แจ้งเรื่องการตัดข่าวว่าเป็นงานสมัยใหม่ ซึ่งบริษัทภายนอก รับจ้างตัดข่าวโดยเฉพาะ โดยบริษัทฯ ดังกล่าวรับทำให้กับบริษัทอื่นๆ อีกหลายร้อยบริษัท ปัจจุบัน ไม่มีบริษัทใดตัดข่าวด้วยตนเองอีกเพราะต้องดำเนินงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตนมีความเห็นว่างบประมาณในส่วนนี้ไม่น่าจะมากนัก แต่จะขอรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย ประธานจึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557

ที่ประชุมฯ รับทราบรายงานกิจการประจำปี 2557 ตามรายละเอียดในรายงานประจำปี 2557 ซึ่งได้จัดส่งไปยังผู้ถือหุ้น พร้อมคำบอกกล่าวเรียกประชุมในครั้งนี้อีกแล้ว

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องพิจารณาอนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ ประจำปี 2557

ประธาน มอบหมายให้นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดในวาระนี้

นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงดังต่อไปนี้

งบกำไรขาดทุน

งบการเงินรวมสำหรับปี 2557 ประกอบด้วยงบการเงินเฉพาะกิจการและงบการเงินของบริษัทย่อย 5 บริษัท ได้แก่

- 1) บริษัท ไทย-อะมาดิอุสเซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด
- 2) บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด
- 3) บริษัท ไทยไฟลท์ เทรนนิง จำกัด
- 4) บริษัท ทัวร์เอ็องหลวง จำกัด และ
- 5) บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด

ในปี 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีผลประกอบการขาดทุนก่อนอัตราแลกเปลี่ยน ภาษีเงินได้ และผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 23,019 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2556 บริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนอัตราแลกเปลี่ยน ภาษีเงินได้ และผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 3,608 ล้านบาท การขาดทุนของบริษัทฯ มีสาเหตุหลักมาจากการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น และผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมืองที่ยืดเยื้อตั้งแต่ปลายปี 2556 และทวีความรุนแรงขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 1 ซึ่งเป็นฤดูกาลท่องเที่ยว ทำให้จำนวนผู้โดยสารในเส้นทางภูมิภาคเอเชียลดลงอย่างมาก โดยเฉพาะในตลาดหลัก เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฯลฯ แม้สถานการณ์ทางการเมืองจะคลี่คลายในไตรมาสที่ 2 แต่จำนวนผู้โดยสารโดยรวมทั้งปียังต่ำกว่าปี 2556 อยู่ประมาณร้อยละ 11.2 สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามายังท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและดอนเมืองก็ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 11.3

นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการดำเนินงาน ได้แก่ ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์และเครื่องบินจำนวน 6,342 ล้านบาท แต่มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจำนวน 12,623 ล้านบาท

ในปี 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยขาดทุนสุทธิ 15,573 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2556 ขาดทุนสุทธิ 12,000 ล้านบาท โดยผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทการบินไทย อยู่ที่ 15,612 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นการขาดทุนต่อหุ้น 7.15 บาท เปรียบเทียบกับปี

ก่อนซึ่งขาดทุนต่อหุ้น 5.52 บาท โดยมีกำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงิน ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) จำนวน 3,589 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าปีก่อนหน้า 18,885 ล้านบาท

งบแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557

บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 307,267 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 182 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.1 สาเหตุหลักเนื่องจาก

- สินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น 5,800 ล้านบาท อันเนื่องมาจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นจำนวน 11,589 ล้านบาท จากการจัดหาเงินทุน
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 7,428 ล้านบาท เนื่องจาก
 - เครื่องบินลดลง 12,769 ล้านบาท สาเหตุหลักเกิดจากการโอนเครื่องบินปลดระวางจำนวน 9 ลำ ไปเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้ขาย
 - เครื่องบินและ เครื่องยนต์ อะไหล่จ่ายล่วงหน้าลดลง 5,618 ล้านบาท สาเหตุหลักเนื่องมาจากการชำระเงินค่าเครื่องบินที่รับมอบล่วงหน้าในปี ในลักษณะเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าจำนวน 5 ลำ
 - เครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าเพิ่มขึ้น 10,520 ล้านบาท จากการรับมอบเครื่องบินจำนวน 5 ลำ
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นๆ เพิ่มขึ้น 1,810 ล้านบาท จากภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีที่เพิ่มขึ้น
- หนี้สินมีจำนวน 265,971 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 15,805 ล้านบาท หรือร้อยละ 6.3 โดยมีเงินกู้ระยะสั้นเพิ่มขึ้น 23,300 ล้านบาท จากการกู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนของบริษัทฯ แต่หนี้สินระยะยาวลดลง 7,798 ล้านบาท อันเป็นผลมาจากการแข็งค่าของเงินบาท ณ สิ้นปี 2557
- ส่วนของผู้ถือหุ้นมีจำนวน 41,296 ล้านบาท ลดลง 15,623 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.4 เนื่องจากการดำเนินงานในปี 2557 มีผลขาดทุน

ทั้งนี้ รายละเอียดของงบการเงินที่กล่าวข้างต้น ปรากฏในรายงานประจำปี 2557 ซึ่งได้จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าแล้ว

คณะกรรมการบริษัทฯ ได้พิจารณางบการเงินดังกล่าวแล้วเห็นว่า ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสมควรที่จะอนุมัติงบดุล งบแสดงฐานะทางการเงิน และงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแล้ว

ประธาน สอบถามว่ามีผู้ถือหุ้นท่านใด มีข้อสงสัย หรือประสงค์จะสอบถามเพิ่มเติมหรือไม่

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น ทักท้วงให้บริษัทฯ ชี้แจงกรณีที่มีการส่งเรื่องการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบของฝ่ายบริหาร ไปที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

ประธาน มอบหมายให้เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กรเป็นผู้ชี้แจง

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่า ขณะนี้มี 2 เรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ปปช. โดย ปปช. ได้เข้ามาตรวจสอบกับบริษัทฯ แล้ว เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณา

พันจ่าอากาศเอก ดำรงค์ ไวยคณี ผู้รับมอบฉันทะ สอบถามนางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชีว่าตามรายงานการบัญชีมีรายการ

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับคดีแรงงานแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ค่าใช้จ่ายว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายและทนายความอยู่ในบัญชีใด และขอสอบถามเกี่ยวกับกรณีของบริษัท Southern Air เรียกค่าเสียหายจากบริษัทฯ

ประธาน ชี้แจงว่า หากเป็นเรื่องทางคดี คณะกรรมการบริษัทฯ จะไม่สามารถชี้แจงได้

พันจ่าอากาศเอก ดำรงค์ ไวยคณิ ผู้รับมอบฉันทะ ชี้แจงว่าเรื่องดังกล่าวไม่ใช่เรื่องทางคดี แต่ตนขอสอบถามถึงรายการทางบัญชีในคดี Southern Air ที่มีค่าเสียหายประมาณ 632 ล้านบาท เนื่องจากรายการดังกล่าวไม่ปรากฏอยู่ในบัญชี แต่คดีของนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ นั้นปรากฏอยู่ในบัญชี ตนจึงขอสอบถามว่ารายการทางบัญชีของคดี Southern Air บันทึกอยู่ที่ใด

ประธาน มอบหมายให้เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร เป็นผู้ชี้แจง

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่ามีความคลาดเคลื่อนในการบันทึกบัญชีผลการดำเนินงานและบันทึกค่าใช้จ่าย สำหรับข้อเท็จจริงในคดีของนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ได้ยุติที่ศาลแรงงานกลางแล้ว เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2557 เป็นเลขคดีหมายเลขแดงที่ 1275/2557 สำหรับค่าทนายความขอมอบหมายให้นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้บริหารงานลงทุนสัมพันธ์และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้ชี้แจง

นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้บริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงว่าในรายงานประจำปี หน้า 184 หัวข้อ 5.31 เรื่องหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น มีรายการคดีพิพาททางแรงงานตามที่เรืออากาศเอกกนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงสำหรับค่าที่ปรึกษากฎหมายและค่าฟ้องร้องดำเนินคดีอยู่ที่หน้า 179 ข้อ 5.25 ภายใต้อำนาจค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

นางทิพภรณ์ อุณศิริ ตัวแทนจากอาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย สอบถามว่าปี 2555 บริษัทฯ มีกำไร 6,229 ล้านบาท แต่ต่อมาในปี 2556 และปี 2557 บริษัทฯ ขาดทุน 10,000 กว่าล้านบาท จึงขอทราบข้อมูลว่าภายหลังจากการปฏิรูปองค์กรแล้ว บริษัทฯ จะสามารถกลับมาทำกำไรได้ในปีใด

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงว่าตามแผนการปฏิรูปบริษัทฯ จะใช้เวลาดำเนินการ 2 ปี คือตั้งแต่เดือนมกราคม 2560 เป็นต้นไป บริษัทฯ สามารถทำกำไรอย่างเต็มรูปแบบได้ และมีความเห็นว่า บริษัทฯ ควรเริ่มทำกำไรได้ประมาณ 60 - 70% ในช่วงเดือนมกราคม 2559

นางสาววริมล ณ ระนอง ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวเสนอความเห็นว่ามีเที่ยวบินใดของบริษัทฯ มีที่นั่งว่างอยู่ก็ควรนำมาเสนอขายให้กับผู้ถือหุ้นเป็นการตอบแทน โดยอาจขายในราคาร้อยละ 25 - 30 จากราคาเดิม จะทำให้บริษัทฯ มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนเรื่องอาหารที่แจกให้กับผู้ถือหุ้นที่มาประชุม ตนมาประชุมในฐานะผู้รับมอบฉันทะของผู้ถือหุ้น 2 คน แต่พนักงานกลับบอกว่าตนจะได้อาหารเพียง 1 กล่องเท่านั้น จึงขอสอบถามว่าบริษัทฯ จะดำเนินการอย่างไรกับอาหารที่เหลือ นอกจากนี้ขอให้บริษัทฯ สอบถามจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าจะเป็นการขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือไม่ หากประธานของบริษัท A เป็นกรรมการของบริษัท B ในเวลาเดียวกัน โดยที่บริษัท A และ B เป็นคู่ค้ากัน และมีการซื้อขายสินค้ากันเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก เทียบกรณีดังกล่าว คือ ประธานกรรมการของบริษัทฯ เป็นกรรมการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในเวลาเดียวกัน โดยทั้งสองบริษัทนี้เป็นคู่ค้ากัน มีมูลค่าซื้อขายน้ำมันรวมทั้งสิ้น 11,709.33 ล้านบาท ตามรายงานประจำปี 2557 หน้า 104 จะถือว่าบริษัทฯ มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือไม่ และเป็นการขัดแย้งทางผลประโยชน์เข้าข่ายการการผิดหลักธรรมาภิบาลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการการบินไทย และของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) หรือไม่ ประการใด

ประธาน ขอให้ที่ปรึกษากฎหมายตอบคำถามของผู้ถือหุ้นดังกล่าว

นางสาวลินดา ไอสถาวรนนท์ ที่ปรึกษากฎหมาย บริษัท สำนักกฎหมายสากล สยามฟรีเมียร์ จำกัด ชี้แจงว่าสำหรับคำถามนี้ บริษัทฯ ขออนุญาตชี้แจงในเรื่องของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ กรณีกรรมการของบริษัท A เป็นกรรมการบริษัท B ซึ่งในเรื่องนี้มีหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 89/12 วางหลักไว้ว่ากรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันจะกระทำธุรกรรมกับบริษัทได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น ยกเว้นธุรกรรมดังกล่าวจะเข้าลักษณะธุรกรรมที่เป็นข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกันด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันนั้น และเป็นข้อตกลงทางการค้าที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการหรือเป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการอนุมัติไว้แล้ว

ดังนั้น เมื่อมีมติที่ประชุมของคณะกรรมการบริษัทฯ เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2551 อนุมัติให้บริษัทฯ สามารถทำธุรกรรมระหว่างกันกับกรรมการผู้บริหารหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันได้ หากธุรกรรมเหล่านั้นมีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกันกับที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกันด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันนั้น บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการของบริษัทฯ และกรรมการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ย่อมสามารถติดต่อสั่งซื้อได้ เพราะบริษัทฯ ทำธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งเป็นหลัก ย่อมต้องใช้น้ำมันเป็นวัตถุดิบในการดำเนินธุรกิจ การจัดซื้อน้ำมันจึงถือเป็นธุรกิจปกติของทางบริษัทฯ ประกอบกับราคาน้ำมันที่บริษัทฯ จัดซื้อก็เป็นราคาตลาดและเป็นราคาเดียวกันกับที่กำหนดให้กับบุคคลหรือกิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน จึงเป็นราคาที่ยุติธรรมและเหมาะสม ดังนั้น คำตอบในกรณีคือไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างกัน

พันจ่าอากาศเอกดำรงค์ ไวยคดี ผู้รับมอบฉันทะ ชี้แจงว่าคำตอบของนางชาริตา ลีลายุทธ ไม่ตรงกับคำถามที่ตนได้สอบถามถึงคำทนายความ เนื่องจากนางชาริตา ลีลายุทธ ชี้แจงเรื่องค่าที่ปรึกษา แต่ตนสอบถามว่าบริษัทฯ ได้บันทึกค่าใช้จ่ายคดีแรงงานทั้งหมด เช่น ค่าทนายหรือค่าเสียหาย ทุกกรณีใช่หรือไม่ ผู้ถือหุ้นจะเข้าใจได้อย่างไรว่าบริษัทฯ บันทึกค่าใช้จ่ายส่วนใดไว้บ้าง และกรณีเงินจำนวน 632 ล้านบาท ซึ่งปรากฏในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นปีที่แล้ว หน้า 44 ซึ่งนายธงชัย สิงห์กุล เป็นผู้ชี้แจงในขณะนั้นว่าค่าใช้จ่ายของ Southern Air มีจำนวน 632 ล้านบาท จึงขอสอบถามอีกครั้งว่าค่าใช้จ่ายในคดีนี้ถูกบันทึกไว้ในส่วนใด

ประธาน ขอให้นางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงในประเด็นนี้ต่อผู้ถือหุ้นต่อไป

นางสาววริมล ณะนง ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่าคำตอบที่กรรมการและผู้บริหารชี้แจงต่อผู้ถือหุ้นนั้นเป็นคำตอบที่ได้นัดหมายกันมาแล้ว อีกทั้งกระทรวงการคลังซึ่งถือหุ้นของบริษัทถึง 51% ของหุ้นทั้งหมดมีคะแนนเสียงมากกว่าผู้ถือหุ้นรายย่อยทุกคน ผู้ถือหุ้นรายย่อยย่อมไม่มีทางชนะบริษัทฯ ได้

ประธาน ชี้แจงว่าหากไม่มีผู้ใดคัดค้านข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว ขอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ ประจำปี 2557 โดยมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในรายงานประจำปี 2557 ของบริษัทฯ ซึ่งได้จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าแล้ว โดยขอให้ท่านผู้ถือหุ้นที่คัดค้านหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ส่วนท่านผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าลงมติเห็นชอบ

นายสมศักดิ์ มีานพ ผู้ถือหุ้น กล่าวทักท้วงว่านางชาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ยังไม่ได้ตอบคำถามของตน

ประธาน ซึ่งแจ้งว่าจะมอบหมายให้นางซาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ซึ่งแจ้งในระหว่างการนับคะแนน

นางซาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ซึ่งแจ้งว่าค่าที่ปรึกษากฎหมายทั้งหมดบันทึกรวมอยู่ในรายการค่าที่ปรึกษา โดยในรายละเอียดเป็นค่าบริการทางกฎหมายของคดีการป้องกันการผูกขาดทางการค้า (Antitrust) อยู่ที่ประมาณ 60 ล้านบาทและค่าบริการทางกฎหมาย (Legal Fee) ของคดี Koito อีกประมาณ 104 ล้านบาท ที่เหลือเป็นเรื่องของค่าที่ปรึกษาอื่นๆ 149 ล้านบาท

พันจ่าอากาศเอกดำรงค์ ไวยคุณี ผู้ถือหุ้น ซึ่งแจ้งว่าตนสอบถามถึงเงินจำนวน 632 ล้านบาทที่ไม่ปรากฏในบัญชี ซึ่งยังไม่มีการติดต่อสอบถามของตน

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย ประธานจึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ ประจำปี 2557

ที่ประชุม มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทฯ ประจำปี 2557 ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ตรวจสอบและรับรองแล้ว

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียง ดังนี้

เห็นด้วย	1,623,412,535	เสียง	ร้อยละ	99.8960
ไม่เห็นด้วย	159,533	เสียง	ร้อยละ	0.0100
งดออกเสียง	1,528,539	เสียง	ร้อยละ	0.0940

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องพิจารณาอนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2557

ประธาน มอบหมายให้นางซาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้รายงานในวาระนี้

นางซาริตา ลีลายุทธ ผู้อำนวยการใหญ่ ฝ่ายบริหารงานลงทุนสัมพันธ์ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี ซึ่งแจ้งต่อที่ประชุมว่านโยบายในการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิก่อนผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากงบการเงินรวม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคต โดยในงวดปีบัญชี 2557 สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 บริษัทฯ และบริษัทย่อยขาดทุนสุทธิ 15,573 ล้านบาท โดยเป็นผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่ 15,612 ล้านบาท เมื่อหักผลกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ทำให้มีผลขาดทุนสุทธิก่อนหักกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 28,235 ล้านบาท ดังนั้น จึงไม่อาจจ่ายเงินปันผลประจำปี 2557 ตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ได้

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย ประธานจึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2557

ที่ประชุม มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงดจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2557

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียง ดังนี้

เห็นด้วย	1,624,772,911	เสียง	ร้อยละ	99.9800
ไม่เห็นด้วย	163,807	เสียง	ร้อยละ	0.0100
งดออกเสียง	163,889	เสียง	ร้อยละ	0.0100

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

ประธาน มอบหมายให้นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้ชี้แจงในวาระนี้

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ และเบี้ยประชุม สำหรับช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2558 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2559 ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ครั้งที่ 2/2558 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2558 และให้เสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาและอนุมัติหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมกรรมการบริษัทฯ :

- ให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนคนละ 50,000 บาทต่อเดือนเป็นประจำทุกเดือน และได้รับเบี้ยประชุมคนละ 30,000 บาทต่อครั้ง หากในเดือนใดมีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับเบี้ยประชุมคนละ 30,000 บาท เท่านั้น โดยให้ประธานกรรมการได้รับเบี้ยประชุมสูงกว่ากรรมการร้อยละ 25 และรองประธานกรรมการได้รับเบี้ยประชุมสูงกว่ากรรมการ ร้อยละ 12.5 และให้กรรมการเสียภาษีเงินได้เอง ทั้งนี้ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2557
- ในกรณีกรรมการบริษัทฯ ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทฯ หรือประธานกรรมการบริษัทฯ ให้เป็นกรรมการอนุกรรมการ และคณะทำงานชุดต่างๆ ของบริษัทฯ ให้กรรมการบริษัทฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มเป็นเบี้ยประชุมอีกคนละ 10,000 บาทต่อครั้ง หากในเดือนใดกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงานชุดใดมีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้ได้รับเบี้ยประชุมคนละ 10,000 บาท เท่านั้น ทั้งนี้ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2557
- คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเท่ากับเบี้ยประชุมกรรมการบริษัทฯ โดยให้ประธานกรรมการตรวจสอบได้รับค่าตอบแทนสูงกว่ากรรมการในอัตราร้อยละ 25 ในเดือนใดที่ไม่มีการประชุมก็คงให้ได้รับค่าตอบแทนด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2555 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2555 โดยอัตราค่าตอบแทนที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในปี 2557 อนุมัติไว้คือ ให้ประธานกรรมการตรวจสอบและกรรมการตรวจสอบได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเท่ากับเบี้ยประชุมกรรมการบริษัทฯ โดยหากในเดือนใดไม่มีการประชุมก็คงให้ได้รับค่าตอบแทนด้วย

สำหรับรายละเอียดของคณะกรรมการชุดย่อยและขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ระบุไว้ในรายงานประจำปี 2557 ของบริษัท หน้า 83-89 แล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน และคณะกรรมการบริษัท มีมติไม่เสนอเรื่องเงินรางวัลประจำปีและสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารสำหรับกรรมการบริษัท สำหรับปี 2558

จากนั้น ประธานได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นหรือซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ กล่าวขอให้บริษัทฯ พิจารณาสถานการณ์และเงื่อนไขอื่นๆ ประกอบการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ โดยเสนอให้ลดค่าตอบแทนกรรมการทุกรายการลงครึ่งหนึ่ง และขอให้บริษัทฯ ชี้แจงว่าค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่คณะกรรมการประจำปี 2557 ใช้หลักเกณฑ์เดิมหรือหลักเกณฑ์ที่เสนอต่อที่ประชุมในวันนี้

ประธาน ชี้แจงว่าค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่คณะกรรมการประจำปี 2557 ใช้หลักเกณฑ์เดิมที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นในปีที่แล้ว ส่วนค่าตอบแทนกรรมการในปีนั้นไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารยังได้ตัดสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารสำหรับกรรมการบริษัท ออกไปด้วย

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงว่าคณะกรรมการบริษัท ชุดนี้ได้พยายามลดสิทธิประโยชน์และรายได้ต่างๆ ที่ได้รับจากบริษัทฯ โดยเริ่มจากการตัดสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารสำหรับกรรมการบริษัท ตั้งแต่ปีที่แล้ว

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น ขอให้นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม

ประธาน มอบหมายให้เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสาร

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงว่าในรอบปีที่ผ่านมาและในปี 2558 คณะกรรมการบริษัท ได้เสนอให้มีการตัดสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารทั้งที่เกี่ยวกับในประเทศและต่างประเทศ

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงสิทธิประโยชน์ในการได้รับบัตรโดยสารฟรีทั้งครอบครัวของคณะกรรมการว่ายังมีอยู่หรือไม่ การตัดสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารดังกล่าวมีระยะเวลา 1 ปี ใช่หรือไม่ อย่างไร

ประธาน ชี้แจงว่าไม่ได้มีระยะเวลาเพียง 1 ปี แต่เป็นการยกเลิกสิทธิประโยชน์นี้

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวชื่นชมคณะกรรมการที่เสียสละ

ประธาน ชี้แจงว่าได้มีการตัดสิทธิประโยชน์ดังกล่าวมาเป็นเวลา 1 ปีแล้ว

นางสาววรวิมล ณ ระนอง ผู้รับมอบฉันทะ สอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการบริษัท ที่ระบุในรายงานประจำปี 2557 หน้า 192 โดยขอให้ประธานชี้แจงรายละเอียดว่ามีการประชุมกันกี่ครั้ง มีเนื้อหาอย่างไร และคณะกรรมการแต่ละท่านดำเนินการใดบ้าง โดยขอให้ชี้แจงต่อที่ประชุม หรืออาจจัดทำเป็นเอกสารชี้แจงเพื่อส่งให้กับผู้ถือหุ้น

ประธาน ชี้แจงว่าข้อมูลบางส่วนปรากฏอยู่ในรายงานประจำปี 2557 แล้ว แต่หากผู้ถือหุ้นต้องการข้อมูลเพิ่มเติมบริษัทฯ จะจัดส่งให้

นางสาววรวิมล ณ ระนอง ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่าผู้ถือหุ้นรายอื่นที่ต้องการทราบข้อมูลดังกล่าวด้วยเช่นกัน

ประธาน ชี้แจงว่าข้อมูลดังกล่าวอยู่ปรากฏในรายงานประจำปี 2557 แล้ว

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัย ประธานจึงเสนอให้ที่ประชุม พิจารณาอนุมัติการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการตามที่คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการตามที่นายรังสรรค์ ศีรวิโรตศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจง

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียง ดังนี้

เห็นด้วย	1,624,613,081	เสียง	ร้อยละ	99.9700
ไม่เห็นด้วย	313,537	เสียง	ร้อยละ	0.0190
งดออกเสียง	173,989	เสียง	ร้อยละ	0.0110

ระเบียบวาระที่ 7 เรื่องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าสอบบัญชี

ประธาน มอบหมายให้นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้ชี้แจงในวาระนี้

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของรัฐวิสาหกิจทั้งหลาย ทั้งนี้ บริษัทฯ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจต้องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีเสมอมา นอกจากนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ยังต้องเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยของบริษัทฯ ซึ่งมีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจเช่นเดียวกัน เนื่องจากบริษัทฯ เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือทั้งหมดในบริษัทย่อยต่างๆ นั้น ได้แก่ บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด และบริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด ส่วนบริษัทย่อยอื่นๆ ที่ไม่เข้าข่ายเป็นรัฐวิสาหกิจนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่ได้เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยดังกล่าว ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้บริษัทฯ ต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชีใหม่ในทุกปี และจำเป็นต้องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ด้วย ดังนั้น ในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 1/2558 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558 ได้พิจารณาค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีและสอบทานงบการเงินรายไตรมาสของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) แล้ว คณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติเสนอให้ที่ประชุมฯ พิจารณาเพื่ออนุมัติแต่งตั้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ และกำหนดค่าสอบบัญชีประจำปี 2558 จำนวน 2,500,000 บาท และค่าสอบทานงบการเงินของปี 2558 รายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเท่ากับค่าสอบบัญชีและสอบทานงบการเงินประจำปี 2557

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ และกำหนดค่าสอบบัญชีประจำปี 2558 จำนวน 2,500,000 บาท และค่าสอบทานงบการเงินปี 2558 รายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาท

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และอนุมัติค่าสอบบัญชี ประจำปี 2558 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียง ดังนี้

เห็นด้วย	1,624,907,811	เสียง	ร้อยละ	99.9880
ไม่เห็นด้วย	35,157	เสียง	ร้อยละ	0.0020
งดออกเสียง	157,639	เสียง	ร้อยละ	0.0100

ระเบียบวาระที่ 8 เรื่องพิจารณาเลือกตั้งกรรมการ

ประธาน กล่าวเชิญผู้ได้รับการเสนอชื่อให้มีสิทธิได้รับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทฯ ออกจากที่ประชุม และมอบหมายให้นายรังสรรค์ ศีวีรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้ดำเนินการประชุมและชี้แจงรายละเอียดในวาระนี้

นายรังสรรค์ ศีวีรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน กล่าวถึงข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 17 ซึ่งระบุว่า ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งเป็นจำนวน 1 ใน 3 ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็น 3 ส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดจากส่วน 1 ใน 3 กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สอง ภายหลังจากทะเบียนบริษัทฯ นั้น ให้ใช้วิธีจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนในปีหลัง ให้กรรมการที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุด เป็นผู้ออกจากตำแหน่ง โดยกรรมการที่ออกจากตำแหน่งตามวาระนั้น อาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ในปีนี้มีกรรมการที่ลาออกตามวาระ ดังนี้

1. นายอารีพงศ์ ภูษอุม
2. พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต
3. นายพงษ์ภาณุ เสวตรุนทร์
4. พลอากาศเอก หม่อมหลวงสุปรีชา กมลาศน์
5. นายจรัมพร โชติกเสถียร

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทฯ ตามหลักเกณฑ์ที่ได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557 และทางหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (ราย 3 วัน) ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2557 แต่ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเสนอรายชื่อเข้ามายังบริษัทฯ ดังนั้น คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน จึงได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการของบริษัทฯ จากคุณสมบัติและความเหมาะสมตามกระบวนการสรรหา โดยได้คัดเลือกบุคคลที่เห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่หลากหลาย มีประวัติการทำงานที่โปร่งใส มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตและจรรยาบรรณสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการที่ผ่านมาได้เป็นอย่างดี และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม โดยในคราวประชุมเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2558 คณะกรรมการสรรหาฯ ที่ไม่รวมกรรมการผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีมติให้เสนอคณะกรรมการบริษัทฯ และที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2558 แต่งตั้งกรรมการ จำนวน 5 คน ดังนี้

1. นายอารีพงศ์ ภูษอุม เป็นกรรมการบริษัทฯ ต่ออีกวาระหนึ่ง
2. พลอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต เป็นกรรมการบริษัทฯ ต่ออีกวาระหนึ่ง
3. พลอากาศเอก หม่อมหลวง สุปรีชา กมลาศน์ เป็นกรรมการบริษัทฯ ต่ออีกวาระหนึ่ง
4. นายจรัมพร โชติกเสถียร เป็นกรรมการบริษัทฯ ต่ออีกวาระหนึ่ง
5. นายดำริ ต้นชีวะวงค์ เป็นกรรมการบริษัทฯ แทนนายพงษ์ภาณุ เสวตรุนทร์

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

พันจ่าอากาศเอกดำรงค์ ไวยคณี ผู้รับมอบฉันทะ สอบถามถึงสาเหตุที่นายจรัมพร โชติกเสถียร ซึ่งเพิ่งเข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท ได้ไม่นาน ทำไมจึงหมดวาระในการประชุมครั้งนี้

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงว่านายจรัมพร โชติกเสถียรเข้ารับตำแหน่งแทนกรรมการบริษัท เดิมซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนหมดวาระ ดังนั้น นายจรัมพร โชติกเสถียร จึงมีวาระการปฏิบัติหน้าที่เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการบริษัท ท่านเดิม ซึ่งได้หมดวาระลงในการประชุมครั้งนี้

พันจ่าอากาศเอกดำรงค์ ไวยคณี ผู้รับมอบฉันทะ สอบถามเพิ่มเติมว่านายจรัมพร โชติกเสถียร เข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนกรรมการท่านใด

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงว่านายจรัมพร โชติกเสถียรเข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนพลตำรวจเอก อุดลย์ แสงสิงแก้ว

นางทิพาภรณ์ อุณศิริ ตัวแทนจากอาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้น สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย สอบถามว่ามีกรรมการอิสระของบริษัท ท่านใดดำรงตำแหน่งเกินกว่า 3 วาระ หรือเกินกว่า 9 ปีหรือไม่ เนื่องจากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทยให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระของกรรมการบริษัท

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงว่าไม่มีกรรมการบริษัทฯ คนใดดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระเกินกว่า 3 วาระ หรือเกินกว่า 9 ปี

นายนิธิ เนียมศรีจันทร์ ผู้ถือหุ้น เสนอความเห็นว่ามีสภาพสตรีเข้าเป็นกรรมการบริษัท ด้วยแล้วจะก่อให้เกิดความสมดุลในการปฏิบัติงาน หรือส่งผลให้คณะกรรมการบริษัท ที่มีศักยภาพสามารถช่วยให้บริษัท เจริญก้าวหน้าต่อไป

นายรังสรรค์ ศรีวรศาสตร์ กรรมการ และประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัย จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการบริษัท

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติให้แต่งตั้งกรรมการบริษัท จำนวน 5 ท่าน แทนกรรมการบริษัท ที่ออกตามวาระ ดังนี้

1. นายอารีพงศ์ ภูซุ่ม

เห็นด้วย	1,608,964,193	เสียง	ร้อยละ	98.9878
ไม่เห็นด้วย	4,141,859	เสียง	ร้อยละ	0.2548
งดออกเสียง	163,921	เสียง	ร้อยละ	0.0101
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	12,146,034	เสียง	ร้อยละ	0.7473

2. พลาอากาศโท ภัคดี แสง-ชูโต

เห็นด้วย	1,612,910,395	เสียง	ร้อยละ	99.2306
ไม่เห็นด้วย	211,957	เสียง	ร้อยละ	0.0130
งดออกเสียง	171,221	เสียง	ร้อยละ	0.0105
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	12,122,434	เสียง	ร้อยละ	0.7459

3. พลาอากาศเอก หม่อมหลวง สุปรีชา กมลาศน์

เห็นด้วย	1,612,510,385	เสียง	ร้อยละ	99.2060
ไม่เห็นด้วย	610,317	เสียง	ร้อยละ	0.0375
งดออกเสียง	178,621	เสียง	ร้อยละ	0.0110
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	12,116,684	เสียง	ร้อยละ	0.7455

4. นายจรัมพร โชติกเสถียร

เห็นด้วย	1,613,100,445	เสียง	ร้อยละ	99.2423
ไม่เห็นด้วย	125,107	เสียง	ร้อยละ	0.0077
งดออกเสียง	81,171	เสียง	ร้อยละ	0.0050
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	12,109,284	เสียง	ร้อยละ	0.7450

5. นายดำริ ต้นชีวะวงศ์

เห็นด้วย	1,612,930,195	เสียง	ร้อยละ	99.2318
ไม่เห็นด้วย	152,657	เสียง	ร้อยละ	0.0094
งดออกเสียง	193,771	เสียง	ร้อยละ	0.0119
ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	12,139,384	เสียง	ร้อยละ	0.7469

ระเบียบวาระที่ 9 เรื่องอื่นๆ

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นชี้แจงหรือซักถามข้อสงสัยใดๆ ต่อบริษัทฯ

นายธงชัย พงศ์วสิริรัตน์ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่าการประกาศผลการลงมติควรมีหมายเหตุด้วยว่า เป็นมติที่เกิดจากผู้ถือหุ้นที่ร้าย เนื่องจากคะแนนเสียงเห็นชอบค่อนข้างสูง อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่ามีผู้ถือหุ้นจำนวนมากยังอยู่ร่วมประชุมจนถึงวาระสุดท้ายทั้งที่ความเป็นจริงแล้วมติเห็นชอบดังกล่าวเป็นผลมาจากคะแนนเสียงของกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เพียงรายเดียว เมื่อผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ออกจากการประชุมแล้ว การลงมติในวาระต่างๆ จึงผ่านไปได้อย่างรวดเร็วและรวบรัด นอกจากนี้ ตนขอเสนอให้บริษัทฯ ใช้มาตรการสี่ลดสี่เพิ่ม ได้แก่

- ลดที่หนึ่ง คือ ลดหนี้ หมายความว่าลดจำนวนหนี้ที่ไม่จำเป็น บริษัทฯ ต้องลดหนี้ที่เกิดขึ้นในทุกแผนกและทุกฝ่าย ในบริษัทฯ
- ลดที่สอง คือ ลดการขาดทุน เนื่องจากบริษัทฯ ขาดทุนสะสมติดต่อกันหลายปี อาจมีส่งผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นต้องอยู่ในฐานะของลูกหนี้ด้วย
- ลดที่สาม คือ ลดการเมืองและการทุจริต เนื่องจากการเมืองกับการทุจริตเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกันและแทรกแซงการดำเนินงานของบริษัทฯ เสมอมา และ
- ลดที่สี่ คือ ลดความขัดแย้งเรื่องภายในองค์กร ซึ่งฝ่ายบริหารและฝ่ายพนักงานของบริษัทฯ ต้องร่วมกันหารือเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในองค์กร

และสี่เพิ่ม ได้แก่

- เพิ่มที่หนึ่ง คือ เพิ่มขวัญกำลังใจให้แก่ฝ่ายการดำเนินงาน ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายบริหาร และพนักงาน โดยบริษัทฯ ควรสร้างแรงจูงใจและกำลังใจในการดำเนินงานระหว่างพนักงานด้วย
- เพิ่มที่สอง คือ เพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้ถือหุ้น เนื่องจากผู้ถือหุ้นเป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องต่างๆ ของบริษัทฯ เมื่อผู้ถือหุ้นได้ให้ความเห็นหรือเสนอข้อร้องเรียนใดๆ บริษัทฯ ก็ควรรับฟังเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไปอย่างจริงจัง
- เพิ่มที่สาม คือ เพิ่มการสร้างการบินไทยพันธุ์ใหม่ กล่าวคือ บริษัทฯ ควรเร่งเพิ่มจำนวนพนักงานในส่วนต่างๆ ให้เพียงพอและเหมาะสม เนื่องจากปัจจุบัน บริษัทฯ รับเพียงพนักงานภาคพื้นและผู้ควบคุมการบินเท่านั้น บริษัทฯ ควรรับพนักงานในส่วนอื่นเพิ่มด้วย และ
- เพิ่มที่สี่ คือ เพิ่มความเชื่อมั่นให้กับประชาชนคนไทยในฐานะที่บริษัทฯ เป็นการบินแห่งชาติ ปัจจุบันมีข่าวออกมาว่าบริษัทฯ ไม่ได้รับการรับรองจากองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization - ICAO) กรณีดังกล่าวสร้างความไม่สบายใจแก่ผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรเผยแพร่วีดิทัศน์เกี่ยวกับการปฏิรูปบริษัทฯ ที่ได้เสนอต่อที่ประชุมในวันนี้ต่อสื่อมวลชนและสาธารณชนด้วย เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่น และสร้างความน่าเชื่อถือตลอดจนความศรัทธาในบริษัทฯ ให้เกิดแก่ผู้ถือหุ้นและคนไทย นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรมีวิธีการป้องกันไม่ให้ฝ่ายการเมืองเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงานของบริษัทฯ อีก มิเช่นนั้นก็จะกลับมาเป็นวงจรเดิมที่ส่งผลให้บริษัทฯ ขาดทุนอีก

ประธาน กล่าวว่า จะรับข้อเสนอของผู้ถือหุ้นไว้พิจารณา และจะพยายามป้องกันไม่ให้บริษัทฯ ถูกแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองและไม่ให้บริษัทฯ ขาดทุนอีกต่อไป

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่าบริษัทฯ ควรจัดประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น 2 ครั้ง ต่อปี เพื่อให้ผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นเจ้าของบริษัทฯ ที่แท้จริง ได้มีโอกาสพบกับคณะกรรมการบริษัทฯ ซึ่งอยู่ในฐานะลูกจ้างชั่วคราว และเห็นควรให้บรรจวาระการประชุมลำดับรองสุดท้ายเพิ่มเติมขึ้น เป็นวาระเฉพาะสำหรับการตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้นให้ครบทุกประเด็น เนื่องจากมีคำถามบางประเด็นที่คณะกรรมการบริษัทฯ ไม่ได้ชี้แจงแก่ที่ประชุมผู้ถือหุ้น เช่น ประเด็นเกี่ยวกับกรณีเงินของบริษัทฯ ที่สูญหาย ณ สำนักงานสาขาที่เมืองลอนดอน ตนทราบว่าบริษัทฯ ไม่ได้บันทึกลงในสมุดของบริษัทฯ จึงได้สอบถามต่อคณะกรรมการของบริษัทฯ หลายครั้ง ตนยังได้สอบถามอีกหลายประเด็น เช่น กรณีการแก้ไขข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อที่ 12 เกี่ยวกับการลงทุนของบริษัทฯ ซึ่งนำไปสู่แนวปฏิบัติว่าบุคคลที่เข้ามาบริหารบริษัทฯ จะต้องสร้างโครงการซื้อเครื่องบินใหม่เสมอ ซึ่งอาจทำให้เกิดการทุจริตได้ ประเด็นว่าเหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ซื้อน้ำมันจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และไม่กู้ยืมเงินจากธนาคารกรุงไทย และกรณีการร้องขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ลดค่าตอบแทนลงกึ่งหนึ่ง เป็นต้น ดังนั้น ตนจึงขอเสนอให้บริษัทฯ จัดให้มีวาระการประชุมลำดับรองสุดท้ายเพิ่มเติม นอกจากนี้ ประธานยังไม่สามารถกำกับการประชุมให้เป็นไปตามวาระได้ ทำให้ต้องใช้เวลานานในการประชุมมากขึ้นโดยไม่จำเป็น บริษัทฯ ควรแก้ไขปรับปรุงไม่ให้ฝ่ายการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของบริษัทฯ โดยฝ่ายการเมืองที่เข้าแทรกแซงการทำงานของบริษัทฯ คือกระทรวงการคลัง ตนจึงขอให้ผู้รับมอบฉันทะของกระทรวงการคลังแสดงตัวต่อที่ประชุม และชี้แจงว่าได้รับคำสั่งให้ลงมติอย่างไร

นายพิทย อุทัยสาธ ผู้รับมอบฉันทะ แกลงต่อที่ประชุมว่าตนเป็นผู้รับมอบฉันทะของกระทรวงการคลังโดยได้รับคำสั่งว่าให้ลงคะแนนเสียงตามที่กระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นสมควรแล้ว

ประธาน กล่าวแสดงความเชื่อมั่นว่านายพิทย อุทัยสาธ ผู้รับมอบฉันทะของกระทรวงการคลัง ได้พยายามทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ และอยู่ในกรอบระเบียบขั้นต้นตอนทุกประการ

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า เมื่อบริษัทฯ จะปฏิรูปองค์กร ประกอบนโยบายของรัฐบาลและร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันวางหลักให้พลเมืองมีอำนาจสูงสุด ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งต่อไป บริษัทฯ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้รับแต่งตั้งเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทฯ โดยตนจะมีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและปลัดกระทรวงการคลัง เพื่อให้ลงมติเห็นชอบการแต่งตั้งให้ผู้ถือหุ้นเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการบริษัทฯ เพื่อตรวจสอบดูแลการบริหารงานต่อไป

ประธาน ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามระเบียบการประชุมทุกประการ โดยบริษัทฯ ยินดีชี้แจงและตอบข้อซักถามของผู้ถือหุ้นทุกข้อ

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นว่า การดำเนินงานของบริษัทฯ ขาดธรรมาภิบาล เช่น มีความไม่เท่าเทียมและไม่เป็นธรรมในการพิจารณาโทษของผู้บริหารและพนักงานระดับล่างที่กระทำผิด และขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ ตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายของผู้บริหาร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริษัทฯ แต่กลับไม่ได้รับโทษต่างจากกรณีที่พนักงานระดับล่างเป็นผู้กระทำผิดเพียงเล็กน้อยหรือไม่สร้างความเสียหายแก่บริษัทฯ แต่กลับถูกลงโทษให้ออกจากงาน

ประธาน จะรับข้อเสนอดังกล่าวไว้พิจารณา และขอให้นายสุชาติ มิตรผักแว่น แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าวแก่กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ภายหลังจากการประชุม

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นต่อไปว่าบริษัทฯ ควรว่าจ้างบริษัทภายนอกให้ประเมินผลงานของผู้บริหาร ทุก 3 เดือน เพื่อประเมินว่าผู้บริหารแต่ละคนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีหรือไม่ เพื่อป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวกและแก้ปัญหาการขาดทุนของบริษัทฯ ทั้งนี้ ตนเห็นว่าบริษัทฯ ควรมีนโยบายให้ดำเนินการบินที่ท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมืองซึ่งกำลังเจริญรุ่งเรืองแทน

ประธาน ชี้แจงว่าบริษัทฯ ได้จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารบริษัทฯ ทุก 6 เดือน โดยพิจารณาจากผลงานที่กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้มอบหมายแก่ฝ่ายบริหาร

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้ประเมินการปฏิบัติงานดังกล่าวควรเป็นบุคคลภายนอก เพื่อให้การประเมินมีความถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง และป้องกันการประเมินโดยเห็นแก่พวกพ้อง

นางสาวสุพร ปทุมสุวรรณวดี ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นว่า บริษัทฯ ควรเปลี่ยนสถานที่จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในครั้งหน้า โดยเสนอให้ย้ายไปประชุมในเมือง และเสนอให้บริษัทฯ พิจารณาเลือกใช้สถานที่ของสถานศึกษาเพื่อกระจายรายได้ และให้การสนับสนุนทางการศึกษา นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันเสาร์แทนวันธรรมดา ทำให้บริษัทฯ มีเวลาปรึกษาหารือกับคณะผู้บริหารและผู้ถือหุ้นมากขึ้น และยังสามารถอธิบายประเด็นต่างๆ ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้กระทรวงการคลังควรเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยได้ลงคะแนนโดยไม่ถูกครอบงำโดยเสียงของกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่

ประธาน ชี้แจงว่าประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการบริษัทฯ จะรับไปพิจารณาว่ามีสถานที่ของสถานศึกษาใดเหมาะสมกับการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ หรือไม่ อย่างไร

นายณิธิ เนียมศรีจันทร์ ผู้ถือหุ้น กล่าวให้กำลังใจบริษัทฯ ว่าผู้ถือหุ้นคือผู้ไม่ท้อแท้ ขอให้บริษัทฯ อย่าท้อแท้ และมีความเห็นว่าการมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงคะแนนแทนยุ่งยากซับซ้อนมากกว่าการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ อื่นๆ ดังนั้น บริษัทฯ จึงควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสะดวกของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีเพียงฝ่ายแผนและกลยุทธ์ แต่ไม่มีฝ่ายนโยบายซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินงานของบริษัทฯ จึงควรเพิ่มฝ่ายยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ รวมทั้งควรมีฝ่ายติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทฯ ต่อไป

ประธาน กล่าวขอบคุณ และเชิญให้ผู้ถือหุ้นรายต่อไปอภิปราย

นายวิวัฒน์ คุณกุล ผู้ถือหุ้น เสนอว่าจากรายงานประจำปี 2557 หน้า 81 - 88 หากไม่เกิดความผิดพลาดจากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่าบริษัทฯ มีกรรมการบริษัทฯ มากกว่า 10 ท่าน โดยเป็นกรรมการอิสระจำนวนไม่น้อยและเป็นกรรมการตรวจสอบถึง 3 ท่าน แต่เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น จึงขอให้กรรมการอิสระรับตำแหน่งในกรรมการชุดใดเพียงชุดหนึ่งของบริษัทฯ เท่านั้น เนื่องจากบริษัทฯ ยังมีกรรมการอิสระท่านอื่นอีก จึงควรให้กรรมการอิสระที่เหลืออยู่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการชุดต่างๆ ของบริษัทฯ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ และเพื่อลดโอกาสการขัดกันของผลประโยชน์ระหว่างคณะกรรมการแต่ละชุดในกรณีที่มีกรรมการอิสระท่านหนึ่งเป็นสมาชิกของทั้งสองคณะกรรมการ แม้ตนเองจะเชื่อมั่นว่ากรรมการอิสระจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง แต่เมื่อมีการปฏิรูปบริษัทฯ แล้ว จึงควรลดช่องว่างที่จะเป็นบ่อนทำลายความน่าเชื่อถือของคณะผู้บริหารของบริษัทฯ ด้วย

ประธาน ชี้แจงว่าคณะกรรมการอิสระอาจอยู่ในคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ โดยกรรมการอิสระส่วนใหญ่จะไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน แต่จะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการคัดสรรบุคคล ซึ่งน่าจะเป็นแนวทางเดียวกันกับผู้ถือหุ้นได้เสนอต่อที่ประชุม

ว่าที่ร้อยตรีอดุลย์ วิวัฒน์ปฐพี ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นว่า บริษัทฯ ควรสร้างความผูกพันระหว่างผู้ถือหุ้นกับคณะผู้บริหารของบริษัทฯ ให้แน่นแฟ้นมากขึ้น เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน เช่น ควรจัดสรรงบประมาณมอบบัตรโดยสารเครื่องบินประมาณ 100 ใบเพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้ชิงรางวัลกัน นอกจากนี้ เมื่อบริษัทฯ มีผลการประกอบกิจการขาดทุนติดต่อกันหลายปี บริษัทฯ จึงควรลดค่าตอบแทนกรรมการบริษัทฯ ให้น้อยลง

ประธาน กล่าวว่าบริษัทฯ ก็มีความประสงค์ให้ผู้ถือหุ้นผูกพันกับบริษัทฯ เช่นกัน โดยคณะกรรมการบริษัทฯ จะพิจารณาวิธีการเพื่อสร้างความผูกพันระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทฯ ต่อไป

นายสิทธิโชค บุญวนิชย์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าราคาหุ้นของบริษัทฯ ณ เวลาปิดตลาดการซื้อขายเพิ่มขึ้น 40 สตางค์ ปิดที่ราคา 13 บาทต่อหุ้น และสอบถามกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งในตลาดหลักทรัพย์ฯ ว่ามีแผนระยะสั้นและระยะยาวในการดำเนินธุรกิจอย่างไร และได้ดำเนินการใดที่เป็นรูปธรรมเพียงพอให้ทราบได้ว่าการดำเนินงานของบริษัทฯ ในระยะสั้นจะประสบผลสำเร็จ และมีแผนการดำเนินธุรกิจในระยะกลางและระยะยาวอย่างไรที่จะสามารถสร้างกำไรให้แก่บริษัทฯ ในพ.ศ. 2560 - 2562 และเสนอว่าควรมีการบรรจุวาระเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชัน ซึ่งสร้างความเสียหายแก่บริษัทฯ มาโดยตลอด โดยให้มีวาระรับรองว่าผู้ที่จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทฯ หรือคณะกรรมการชุดใดของบริษัทฯ ยื่นบัญชีทรัพย์สินเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ของบุคคลดังกล่าว

ประธาน ชี้แจงว่ากรรมการบริษัทฯ ทุกท่านมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน

นายสิทธิโชค บุญวนิชย์ ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าเว็บไซต์ของบริษัทฯ ไม่มีความน่าสนใจเหมือนกับสายการบินอื่นๆ จึงขอให้บริษัทฯ พิจารณาแก้ไขให้เว็บไซต์ของบริษัทฯ มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีข้อร้องเรียนว่าพนักงานต้อนรับของบริษัทฯ ไม่ใส่ใจผู้โดยสารชาวไทย ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบริษัทฯ จึงขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปรับปรุงประเด็นนี้ด้วย

ประธาน ชี้แจงว่าในประเด็นเว็บไซต์ของบริษัทฯ ขอให้ฝ่ายการตลาดเป็นผู้ชี้แจงแก่ที่ประชุม และยืนยันว่าพนักงานต้อนรับของบริษัทฯ ดูแลผู้โดยสารทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

นายเสริม เพ็ญชาติ ผู้ถือหุ้น กล่าวแสดงความเห็นเกี่ยวกับการใช้ตราสัญลักษณ์ของบริษัทฯ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสายการบินไทยสมายล์ด้วยนั้น เนื่องจากตราสัญลักษณ์ของสายการบินไทยสมายล์เป็นสัญลักษณ์ที่มีความสวยงาม และสื่อความหมายที่เข้มแข็ง แต่มีข้อด้อยคือการใช้ตราสัญลักษณ์ของบริษัทฯ และสายการบินไทยสมายล์ปะปนกัน ทำให้ความเข้มแข็งของตราสัญลักษณ์น้อยลง และอาจก่อให้เกิดความสับสนในผลิตภัณฑ์ได้ โดยสัญลักษณ์จำปีของบริษัทฯ เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ (Premium brand) และมีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นตราสัญลักษณ์ระดับ 5 ดาว แต่การนำตราสัญลักษณ์ของสินค้าที่มีคุณภาพด้อยกว่ามาปะปนกันเป็นสิ่งที่ไม่นิยมปฏิบัติในการตลาดของธุรกิจ ทั้งนี้ แม้สายการบินไทยสมายล์จะมีความโดดเด่นในสนามบินก็ตาม แต่การนำเอาตราสัญลักษณ์ของบริษัทฯ ไปอยู่ที่ทางเครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์ที่ระดับการให้บริการด้อยกว่า อาจสร้างความสับสนแก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ และอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์การให้บริการของบริษัทฯ ให้ต่ำลง บริษัทฯ จึงควรปรับการใช้ตราสัญลักษณ์ให้แยกกันอย่างชัดเจน เพื่อให้ลูกค้ามีความคาดหวังต่อระดับคุณภาพการให้บริการที่ถูกต้อง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาแผนปฏิรูปบริษัทฯ พบว่ายังมีข้อด้อยคือบริษัทฯ มีรายได้ไม่เพียงพอ ซึ่งจากประสบการณ์พบว่าเป็นประเด็นที่บริษัทฯ ให้ความสำคัญน้อยมาก ซึ่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้ชี้แจงแก่ที่ประชุมว่าอัตราส่วนการขนส่งผู้โดยสารของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 68 เป็นร้อยละ 74 ถึง 75 ในเดือนมีนาคม แต่สถิติจากภาคเอกชนและภาคท่องเที่ยวพบว่ามีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 บริษัทฯ จึงควรเพิ่มอัตราการประกอบกิจการให้มากขึ้นกว่านี้ ซึ่งอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บริษัทฯ ยังมีน้อยคือการร่วมรายการพิเศษ (Promotion) ซึ่งไม่ใช่การส่งเสริมการขายด้านราคาแต่เป็นการส่งเสริมการขายด้านผู้บริโภค โดยเข้าร่วมกับห้างสรรพสินค้า ไม่ควรมุ่งเน้นแต่การลดราคาบัตรโดยสารเพียงอย่างเดียว

ประธาน กล่าวขอบคุณข้อเสนอแนะ และมอบหมายเรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ชี้แจงเรื่องคดีที่เมืองลอนดอน และเรืออากาศโท สุรพล อิศรางกูร ณ อยุธยา รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์ ชี้แจงเรื่องการตลาดต่อที่ประชุม

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและกำกับกิจกรรมองค์กร ซึ่งแจ้งว่า ในคดีแพ่งได้มีการฟ้องศาล ศาลตัดสินในเรื่องความเสียหายให้ชดใช้เงินจำนวน 500 ล้านบาท ตามฟ้องจาก Mr. David Cook ฝ่ายขายของสำนักงานการบินไทย สาขาลอนดอน ในคดีแรงงานบริษัทฯ ได้ฟ้องผู้ที่กำกับดูแลในสายการพาณิชย์ ศาลเห็นว่าเป็นกำกับดูแลอย่างดีแล้ว และศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลแรงงาน คดีจึงถึงที่สุดแล้ว และในส่วนของคดีปปช. ซึ่งปปช. ได้สอบถามและขอหลักฐานในเรื่องดังกล่าวแล้ว และอยู่ในระหว่างการดำเนินการของ ปปช.

เรืออากาศโท สุรพล อิศรางกูร ณ อยุธยา รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์ ซึ่งแจ้งว่าสายการพาณิชย์ของบริษัทฯ ให้ความสำคัญอย่างมากตั้งแต่ที่มีปริมาณผู้ใช้บริการที่มากขึ้น ปัจจุบัน บริษัทฯ ได้พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้มีรูปแบบที่ใช้งานได้ง่ายขึ้นมาก และมีการโต้ตอบอย่างรวดเร็ว และแก้ปัญหาการจำกัดวงเงินเรียบร้อยแล้ว มีระบบการชำระค่าบัตรโดยสาร ที่ปลอดภัย และตัดขั้นตอนการตรวจสอบบัตรเครดิตขณะเช็คอิน (Check in) รวมทั้งเพิ่มช่องทางการชำระเงินเพิ่มเติม นอกจากบัตรเครดิต คือร้านสะดวกซื้อเซเว่นอีเลฟเว่น (Seven Eleven) ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี (Big C) ห้างสรรพสินค้าเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) ตู้ไอเอ็มเอชเอทีเอ็ม (ATM) และร้านแฟมิลี่ มาร์ท (Family Mart) และเมื่อชำระแล้วระบบก็สามารถออกบัตรโดยสารอัตโนมัติได้ทันที ทั้งนี้ ระบบเว็บไซต์ของบริษัทฯ สามารถที่จะทำการเช็คอินออนไลน์ได้ ซึ่งเป็นลักษณะของเว็บไซต์ที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการ ผลงานในส่วนเว็บไซต์ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคมที่ผ่านมา มีสัดส่วนการใช้บริการที่เพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนต่อเดือนของก่อนหน้านั้น โดยบริษัทฯ มีรายได้ในเดือนมกราคมจำนวน 44,900,000 เหรียญสหรัฐฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 35,600,000 เหรียญสหรัฐฯ มากกว่าเดือนกุมภาพันธ์ของปีก่อนถึงร้อยละ 17 และในเดือนมีนาคม มีรายได้จำนวนกว่า 38 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มากกว่าเมื่อเดือนมีนาคมของปีก่อนถึงร้อยละ 34 ดังนั้น ในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา บริษัทฯ มีรายได้มากกว่าในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 15 และจากการเฉลี่ยรายได้ทั้งหมดของบริษัทฯ พบว่ารายได้จากการขายบัตรโดยสารทางอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ประมาณร้อยละ 13 ของรายได้ทั้งหมดของบริษัทฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยของปีที่แล้วที่อยู่ที่อัตราร้อยละ 10 และในประเด็นเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของตลาด (Market Growth) นั้น อัตราการเจริญเติบโตโดยรวมที่ทำอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ มีอัตราการเจริญเติบโตของผู้โดยสารขาออกที่แท้จริงในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคมสูงขึ้นประมาณร้อยละ 15 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตของบริษัทการบินไทยฯ แล้ว ในเกือบทุกเส้นทางบินจะมีอัตราที่มากกว่าอัตราการเข้าออกทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ยกเว้นเส้นทางบินแอฟริกา โจฮันเนสเบิร์ก ออสเตรเลีย และยุโรป เนื่องจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัว ทั้งนี้ อัตราการเจริญเติบโตธุรกิจของบริษัทฯ สูงขึ้นอยู่ที่ประมาณร้อยละ 24.6 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการเจริญเติบโตในปีที่ผ่านมา

นายปริพัตร รัตนอนาม ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่าได้ในวันนี้นั้นตนได้รับทราบแง่มุมต่างๆ ของบริษัทฯ จากทั้งผู้ถือหุ้น และได้รับคำตอบจากผู้บริหารหลายประเด็น และขอให้ฝ่ายบริหารนำข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้นไปพิจารณาดำเนินการต่อไป และในสถานการณ์ปัจจุบัน กรรมการบริษัทฯ ทุกท่านที่เข้ามาแล้วปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับผลตอบแทนที่น้อยลงอย่างมาก ถือได้ว่าเป็นการเสียสละมาก ขอให้กำลังใจคณะผู้บริหารดำเนินงานของบริษัทฯ ต่อไป และขอให้ประธานจำกัดการอภิปรายเนื่องจากใช้เวลาในการประชุมมากพอสมควรแล้ว

ประธาน กล่าวขอบคุณ และเชิญให้ผู้ถือหุ้นรายต่อไปอภิปราย

นางวตรีเจษฎา นิยมปัทมะ ผู้ถือหุ้น สอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่มีผู้โดยสารจองบัตรโดยสารไปประเทศญี่ปุ่น และกรณีการเช่าพื้นที่ของการทำงานอากาศยานในช่วงที่มีการปิดสนามบินตั้งแต่วันที่ 24 พฤศจิกายน 2551 ถึง 3 ธันวาคม 2551 รวมเวลาประมาณ 10 วัน โดยในช่วงเวลาดังกล่าว บริษัทฯ ต้องจ่ายค่าเช่าพื้นที่ให้แก่การทำงานอากาศยานหรือไม่ อย่างไร และสำหรับกรณีที่บริษัทฯ รับมอบเครื่องบิน A320 จำนวน 3-4 ลำ และมีการจอดเครื่องบินดังกล่าวไว้เป็นเวลากว่า 1 เดือน ซึ่งเรื่องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบริษัทฯ ขาดการวางแผนการจัดสรรเครื่องบิน เพราะการจอดเครื่องบินโดยไม่ทำการบิน ทำให้บริษัทฯ สูญเสียรายได้

ประธาน มอบหมายให้เรืออากาศโท สุรพล อิศรางกูร ณ อยุธยา รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์ และเรืออากาศโท เฉลิมพล อินทรวงศ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง ชี้แจงต่อที่ประชุมตามลำดับ และเชิญให้ผู้ถือหุ้นรายต่อไปอภิปราย

นายประเสริฐ ติษยาธิคม ผู้ถือหุ้น กล่าวเสนอความเห็นที่ ปัจจุบันผู้บริโภครู้สึกว่าใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost) มากขึ้น โดยไม่สนใจใช้บริการของบริษัทฯ ตนขอเสนอวิธีการที่จะทำให้ผู้ใช้บริการทราบถึงคุณภาพการบริการที่ดีกว่า แก่คณะผู้บริหารหลังจากการประชุม นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรแก้ไขปัญหาบัตรโดยสารที่ไม่สามารถจำหน่ายได้ แต่บริษัทฯ ก็ไม่ควรลดราคาบัตรโดยสารมากเกินไป

นายสุรยศ กิริติชีวันนท์ ผู้ถือหุ้น กล่าวเสนอว่า ในการประชุมครั้งถัดไป คณะกรรมการบริษัทฯ ควรชี้แจงประเด็นต่างๆ ตามวาระการประชุมทั้งหมดก่อน แล้วจึงเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นในคราวเดียว จะทำให้การประชุมกระชับและเสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว และจะทำให้ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่สามารถอยู่ในที่ประชุมได้จนถึงวาระสุดท้าย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบริษัทฯ มากกว่า และขอให้คณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณาจัดหาสถานที่จัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในครั้งหน้าให้เหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทฯ ควรกำหนดขอบเขตในการตอบคำถาม โดยไม่จำเป็นต้องตอบคำถามทุกประเด็น เนื่องจากจะทำให้ต้องใช้เวลาในการประชุมนานเกินความจำเป็น

นายสมศักดิ์ มาณฑุ ผู้ถือหุ้น กล่าวเสนอแนะให้บริษัทฯ ตรวจสอบว่ามีผู้บริหารระดับสูงนำข้อมูลเกี่ยวกับแผนธุรกิจของบริษัทฯ มอบให้แก่อดีตผู้บริหารที่เกษียณอายุไปแล้วหรือไม่ และเสนอให้ตัดสิทธิประโยชน์ผู้บริหารบริษัทฯ ทุกคนที่เกษียณอายุจากบริษัทฯ และไปทำงานให้กับสายการบินอื่น ไม่ว่าจะป็นพนักงานต้อนรับหรือผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งใดๆ ก็ตาม

นางแจ่มศรี สุขโชติศิริ ผู้ถือหุ้น สอบถามว่าหากผู้ถือหุ้นได้พบเห็นการกระทำที่ไม่ชอบและทำให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหาย ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในการร้องเรียนเพื่อดำเนินการทางกฎหมายหรือแจ้งความดำเนินคดีได้อย่างไร และสอบถามเรื่องเงินของสายการบิน Southern Air จำนวน 632 ล้านบาท ซึ่งรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชีเคยแจ้งว่าต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนั้น ตนขอให้บริษัทฯ ชี้แจงรายละเอียดในประเด็นนี้ว่าบริษัทฯ ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวหรือไม่ และเนื่องจากไม่พบการบันทึกรายเงินจำนวนดังกล่าวในงบการเงินของบริษัทฯ และขอเสนอเพิ่มเติมว่าบริษัทฯ ควรตัดสิทธิประโยชน์ของอดีตผู้บริหารที่ลาออกและไปทำงานให้กับสายการบินอื่นๆ ซึ่งเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ ตนเห็นว่าเมื่อทำงานกับสายการบินใด ก็ควรรับสิทธิประโยชน์ของสายการบินนั้น ไม่ควรมีสถิติรับสวัสดิการต่างๆ ของบริษัทฯ อีก ทั้งนี้ ขอเสนอให้ตัดสิทธิประโยชน์ของนายโชคชัย ปัญญาณรงค์ ที่ไปเป็นประธานคณะกรรมการบริหารของสายการบินนกสปีด และขอเรียนเพิ่มเติมว่าในช่วงที่ผ่านมา บริษัทฯ ต้องเจอวิกฤตการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจเกิดจากความไม่พอใจในการบริการของบริษัทฯ ในฐานะที่ตนเป็นอดีตพนักงานของบริษัทฯ ตนเข้าใจถึงความรู้สึกของพนักงานที่ถูกกล่าวร้ายในสื่อโซเชียลมีเดีย แต่ตนเห็นว่าพนักงานของบริษัทฯ ในฐานะผู้ให้บริการก็ไม่ควรจะได้เถียงกับผู้ใช้บริการโดยตรง แต่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ ควรรับผิดชอบงานในส่วนดังกล่าวเพิ่มเติม

ประธาน กล่าวแสดงความเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้น และชี้แจงว่าฝ่ายประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ ได้เริ่มตอบได้ในเชิงรุกมากขึ้น และจะพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้ดียิ่งขึ้น

นางแจ่มศรี สุโขศิริรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวขอขอบคุณฝ่ายประชาสัมพันธ์ และชี้แจงว่าตนในฐานะที่เคยเป็นพนักงานบริษัท ไม่เคยเห็นผู้โดยสารชาวต่างชาติดีกว่าผู้โดยสารชาวไทย และพนักงานของบริษัท ทุกคนก็มีความมุ่งมั่น ปราบปรามที่จะรักษา บริษัทไว้ ไม่ให้ฝ่ายการเมืองเข้าแทรกแซงการดำเนินการของบริษัท โดยตนไม่ยอมให้เห็นว่าผู้ปกป้องผลประโยชน์ของบริษัท เป็นผู้ร้าย แม้คณะกรรมการบริษัท อาจมาจากฝ่ายการเมือง แต่ก็เป็นฝ่ายที่ดี ตนเชื่อว่าบริษัท จะสามารถยังคงความเป็น รัฐวิสาหกิจไว้ได้ และขอให้คณะกรรมการบริษัท กำหนดยุทธศาสตร์ (Positioning) ของบริษัท และสายการบินไทยสมายล์ ให้ชัดเจนว่าบริษัท ประสงค์จะให้สายการบินไทยสมายล์ไปแข่งขันกับสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศหรือไม่ เนื่องจากมีความกังวลว่าบริษัท จะยกเลิกเส้นทางการบินจากกรุงเทพฯ ไปเชียงใหม่ หรือภูเก็ตทั้งหมด เพื่อให้สายการบินไทยสมายล์ทำการบินใน เส้นทางดังกล่าวแทน โดยขอให้บริษัท ให้ความสำคัญกับพนักงานโดยตรงไปตรงมาและตรงกับความเป็นจริง

ประธาน กล่าวแสดงความเห็นด้วยต่อข้อเสนอบริษัท ต้องมีความชัดเจนกับพนักงานในเรื่องดังกล่าว

นางแจ่มศรี สุโขศิริรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวชี้แนะเพิ่มเติมว่า บริษัท ควรกำหนดยุทธศาสตร์ (Positioning) ของบริษัท ว่าจะเป็นสายการบินที่มีคุณภาพสูง (Premium Airline) ในด้านใดบ้าง เพื่อแข่งขันกับสายการบินอื่นๆ ทั่วโลก ซึ่งคำว่า คุณภาพสูง (Premium) นั้นไม่ได้หมายถึงเป็นสายการบินที่มีราคาสูงกว่าสายการบินอื่น แต่หมายถึงผลิตภัณฑ์ การให้บริการ ตลอดจนพนักงานของบริษัท ที่มีคุณภาพสูง ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัท จะต้องแสดงข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา เพื่อแสดง ให้พนักงานบริษัท เห็นถึงความจริงใจของบริษัท โดยตนขอฝากเรื่องดังกล่าวไว้กับกรรมการผู้อำนวยการใหญ่คนปัจจุบันด้วย

ประธาน กล่าวขอขอบคุณสำหรับความคิดเห็น และขอให้นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธาน กรรมการตรวจสอบ ชี้แจงเพิ่มเติมในบางประเด็น

นายวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ กรรมการอิสระ และประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับสายการบิน Southern Air ทั้งกรณีของบริษัท เรือกรังและถูกเรียกกรังจากสายการบิน Southern Air ซึ่งเป็นประเด็นทางกฎหมายที่ซับซ้อน มากกว่า เนื่องจากสายการบิน Southern Air เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และอยู่ระหว่างการเจรจา ตอรองและดำเนินคดี บริษัท จึงไม่สามารถชี้แจง รวมทั้งยังไม่สามารถระบุจำนวนค่าเสียหายที่แน่นอนต่อที่ประชุมได้

นายจรัมพร โชติกเสถียร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงว่า หากผู้ถือหุ้นพบเห็นสิ่งใดที่ไม่ชอบมาพากล ขอให้แจ้งแก่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลของบริษัท ส่วนประเด็นเกี่ยวกับเงินจำนวน 632 ล้านบาทนั้น ตนขอรับประเด็นดังกล่าวไว้เพื่อสืบหา ข้อมูลที่ชัดเจนและชี้แจงแก่ผู้ถือหุ้นต่อไป ส่วนประเด็นข้อเสนอการตัดสินใจของผู้บริหารที่ไปทำงานในสายการบินอื่น ตนจะขอรับ ไว้พิจารณา สำหรับประเด็นเรื่องสายการบินไทยสมายล์ นั้น บริษัท ไม่มีวัตถุประสงค์แอบแฝงใดๆ เพียงแต่ยังขาดความชัดเจน และการสื่อสารที่ดีกับพนักงานของบริษัท และสาธารณชน เกี่ยวกับการแข่งขันทางธุรกิจกับสายการบินต้นทุนต่ำ (Low cost airline) นั้น ตนเห็นว่าสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airline) สามารถดึงดูดผู้โดยสารที่แต่เดิมใช้วิธีการเดินทางในรูปแบบ อื่นๆ ให้มาเดินทางทางอากาศได้ เป็นการสร้างฐานผู้ใช้บริการที่ใหญ่มากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวเป็นหน้าที่ของบริษัท ที่ต้องพัฒนาเพิ่มยอดขาย (Up sale) ให้ผู้โดยสารหันมาใช้บริการสายการบินของ บริษัท ซึ่งมีคุณภาพของการบริการที่สูง (Premium) และเป็นสายการบินที่ลงทุนในด้านความปลอดภัยที่สูงที่สุด โดยขอกล่าว ขอบขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่กรุณาให้ข้อชี้แนะต่างๆ แก่คณะผู้บริหารของบริษัท

ประธาน ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และพนักงานของบริษัท ทุกท่านจะ ทำให้บริษัท กลับมาดำเนินกิจการได้ดีดังเดิม

เมื่อไม่มีเรื่องอื่นใดให้ที่ประชุมพิจารณาหรือรับทราบอีก ประธานจึงได้กล่าวปิดประชุม และกล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมและร่วมชี้แจงในการประชุมวันนี้ และขอให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยปลอดภัย

ปิดประชุมเวลา 19.50 น.

เรือดรี **นัทท์ นาคพัฒน์**

(พิทักษ์ นาคพัฒน์)

ผู้อำนวยการฝ่ายงานเลขานุการบริษัทฯ

ผู้จัดบันทึกประชุม

สุวิมล บัวเลิศ

(นางสุวิมล บัวเลิศ)

ผู้อำนวยการใหญ่ สำนักเลขานุการบริษัทฯ

เลขานุการการประชุม



(นายจรัมพร โชติกเสถียร)

กรรมการผู้อำนวยการใหญ่



(นายอารีพงศ์ ภูซุ่ม)

รักษาการประธานกรรมการบริษัทฯ

ประธานการประชุม